

Gorenjski Glas

PETEK, 11. SEPTEMBRA 2015

LETO LXVIII, št. 73, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Dva pediatria zaposlijo takoj

V več zdravstvenih domovih po Gorenjskem se še vedno soočajo s pomanjkanjem zdravnikov, še zlasti pediatrov in zdravnikov družinske medicine. V Bohinju naj bi se situacija vsaj delno izboljšala še letos.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – »Na področju pediatrije so težave največje v Zdravstvenih domovih (ZD) Jesenice in Škofja Loka, kjer bi takoj zaposlili pediatria. Na področju splošne družinske medicine pa so potrebe največje v ZD Bohinju, kjer bi nujno potrebovali dva zdravnika družinske medicine, prav tako dva v ZD Jesenice s Kranjsko Goro in Mojstrano, v ZD Trzinu in vsaj pet v Kranju,« je povedal Jože Veternik, direktor Osnovnega zdravstva Gorenjske (OZG).

Pomanjkanje zdravnikov rešujejo na več načinov, tudi z vključevanjem upokojenih zdravnikov na podlagi podjemnih pogodb, specializantov, ki delajo v ambulantni pod nadzorom mentorja, zunanjih zdravnikov in z nadurami. »Zdravniška zbornica je šele zadnja tri, štiri leta pospešila in povečala število razpisanih specializantskih mest. Nove zaposlitve zdravnikov se kažejo v letu 2016, ko bo nekaj specializantov družinske medicine zaključilo specializacijo,« je napovedal Veternik. Po njegovi oceni pa bo stanje

precej boljše šele v letu 2017 oz. 2018.

Velik problem ostaja v turističnem in oddaljenem Bohinju. Rešujejo ga z mladimi specializanti in z začasno zaposlitvijo upokojenega zdravnika specialista iz Zagreba. Situacija v Bohinju naj bi se delno uredila s prvim decembrom letos, še napoveduje Veternik, ko naj bi se s porodniškega dopusta vrnila specialistka družinske medicine. Še vedno pa bo potrebno vključevanje mladih specializantov družinske medicine in tudi pogodbenih zdravnikov.

Na področju pediatrije je največje pomanjkanje pediatrov v zdravstvenih domovih na Jesenicah (na sliki) in v Škofji Loki. / Foto: Gorazd Kavčič

Evropski denar za most v Podnartu

Iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj tudi denar za lani obnovljeni most čez Savo v Podnartu.

MARJANA AHAČIČ

Ljubljana, Podnart – Za projekt rekonstrukcije mostov na državnih cestah bo Evropski sklad za regionalni razvoj v okviru izvajanja kohezijske politike 2007–2013 prispeval 3,5 milijona evrov. Kot pojasnjujejo na Družbi RS za ceste (DRSC), so sredstva namenjena za obnovo desetih objektov – med njimi je tudi most čez Savo v Podnartu –, na katerih so gradbena dela večinoma že končana, projekt pa bo finančno in tudi formalno zaključen do konca

letošnjega leta. Vrednost gradbenih del za vseh deset objektov znaša nekaj več kot štiri milijone evrov, pri čemer bo evropsko sofinanciranje kar 85-odstotno.

Vrednost del pri obnovi mostu v Podnartu je nekaj manj kot štiristo tisoč evrov, dela so bila zaključena že lani. Naložba rekonstrukcije mostu, zgrajenega leta 1966, je obsegala njegovo celovito obnovo, razširitev z enostranskim pločnikom, obnovo javne razsvetljave ter sočasno preureditev uvoza javne poti do industrijske cone Podnart.

118.

GLASOVA PREJA

Milena Miklavčič in »tiste reči«

To bo prva filmska preja. Najprej si bomo ogledali dokumentarni film **Ogenj, rit in kače**, ki ga je o naši sodelavki **Mileni Miklavčič** posnel Jaka Šuligoj. Povod za film je njena knjiga, v kateri piše o tem, kako so naši predniki pred seksualno revolucijo počeli »tiste reči«. Z avtorico se bo pogovarjal **Miha Naglič**.

Preja bo v četrtek, 24. septembra 2015, ob 20. uri v dvorani 5 v Cineplexu Kranj v Planetu Tuš.

Pokrovitelj večera je Cineplex Kranj.

Če se boste Glasove preje udeležili, vas prosimo, da vašo prijavo sporočite po tel. št.: 04/201 42 10 vsak dan od 7. do 15. ure ali po e-pošti na: dina.kavcic@g-glas.si

Prijazno vabljeni, preživeli bomo lep večer.

MULTIKULTI

18. do 21. stran

PRIHRANITE ŽE TO ZIMO

-20% POPUST JELOVICA

=50% SUBVENCIJA TRGO SKLADA

jelovica-okna.si

AKTUALNO

Inšpekcija podvomila o direktorjevih izkušnjah

Po mnenju inšpektorata za delo bi moral radovljiški župan Ciril Globočnik zadržati sklep občinskega sveta o imenovanju Matije Žiberne za direktorja Komunale Radovljica.

3

KRONIKA

Neznanec v avto vabil otroke

Pred Osnovno šolo Marije Vere na Duplici so bili v začetku tedna priča incidentu, ko je neznanec s plišasto igračo v avto želel zvabiti dva drugošolca. Policisti okoliščine dogodka še preverjajo.

10

EKONOMIJA

Odsvetujejo nakup »na slepo«

Zveza potrošnikov Slovenije in Gozdarski inštitut Slovenije na podlagi rezultatov testa ugotavljata, da je na trgu več slabih kot zelo kakovostnih peletov, zato potrošnikom odsvetujeta nakup »na slepo«.

13

ZADNJA

Vrt, ki leži malce višje

Kolikokrat ste v svojem življenju naleteli na poslovni center, ki se lahko pohvali z bogatim vrtom na svoji terasi? Zamisel je v poslovnem centru Cubis, ki je del šenčurske poslovne cone, udeležila poslovna skupina Ržišnik Perc.

32

VREME

Danes bo oblačno, jutri bo pretežno jasno in še nekoliko topleje. V nedeljo bo tudi še večinoma sončno, pihal bo jugozahodnik.

8/23 °C

jutri: pretežno jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Za mlade in mlade po srcu – Rockeriada

Hellcats

Tretja Rockeriada bo v prestolnici Gorenjske, v središču Kranja, v soboto, 26. septembra, ob 21. uri v KluBaru. Po besedah organizatorjev bodo Rockeriada selili iz kraja v kraj, dokler ne bodo zbrali dovolj denarja za dvodnevni festival, ko se bodo ustalili in ga skušali obdržati, dokler se bo le dalo. Na Rockeriadi v Kranju bosta nastopili perspektivna 'odštekana' skupina Zgrešeni primeri iz Ivančne Gorice in prva ženska težkometalska zasedba v Sloveniji Hellcats. Cena vstopnice v predprodaji je tri evre, na dan koncerta bo pet evrov. Trije naročniki Gorenjskega glasa si koncert lahko ogledate brezplačno. Nagradno vprašanje je: Ali poznate kakšno rokovsko skupino? Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 16. septembra, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj ali na: koticek@g-glas.si.

Zgrešeni primeri

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme ANTON PAZLAR iz Zgornjih Gorij.

Zbrali enajst tisoč podpisov

Sindikati so včeraj v državni zbor vložili enajst tisoč zbranih podpisov za spremembo definicije minimalne plače.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Sindikati so včeraj v državni zbor vložili več kot enajst tisoč (od sicer pet tisoč potrebnih) overjenih podpisov v podporo pobudi za spremembo definicije minimalne plače. Sindikalne centrale predlagajo spremembo zakona o minimalni plači, s katero bi iz definicije minimalne plače izvzeli dodatke za neugoden delovni čas, torej za delavce, ki delajo ponoči, ob nedeljah in praznikih. Sedem reprezentativnih sindikalnih central je podpise zbiralo prejšnji teden. S spremembo zakona,

ki opredeljujejo minimalno plačo, bi iz nje izvzeli dodatke za nočno, nedeljsko in praznično delo.

Menijo, da bi s tem popravili krivico, ki so je deležni tisti delavci, ki prejema-jo minimalno plačo in delajo v manj ugodnih pogojih, za kar ostali delavci k plači prejema-jo dodatke. V sindikatih zatrjujejo, da takšna sprememba ne bi terjala veliko stroškov, delodajalci pa temu nasprotujejo, češ da bi dodatno obremenjevanje vodilo v zapiranje delovnih mest, namesto tega naj bi raje izvedli davčno reformo in znižali stroške dela.

Popravek

V članku Prispevek soglasno sprejet je bil enkrat priimek podžupana Občine Naklo napačno zapisan. Pravilno je Jure Renko. Za napako se opravičujemo.

Delavke železarne

Gornjesavski muzej Jesenice k sodelovanju pri pripravi razstave Delavke železarne vabi nekdanje zaposlene, ki bi obudile spomine na svoje delo v železarskih obratih.

URŠA PETERNEL

Jesenice – V Gornjesavskem muzeju Jesenice pripravljajo razstavo Delavke železarne, ki jo bodo odprli 3. decembra in bo v Ruardovi graščini na ogled skoraj celo leto 2016. Kot je povedal kustos muzeja dr. Marko Mugerli, želijo k sodelovanju pritegniti nekdanje delavke, ki bi znale povedati kakšno zanimivo zgodbo ali hranijo fotografije ali kakšen predmet, ki jih spominja na nekdanje delo in sodelavce. »Mogoče bi jih zapale ali pokazale Gornjesavskemu muzeju Jesenice in bi na ta način pripomogle k nastajanju razstave.«

Kot izhaja iz podatkov, ki jih je zbral Mugerli, je žensko delovno silo uporabljala že Kranjska industrijska družba. V najstarejšem obratu jeseniške železarne v žebeljarni je že v prvem letu obratovanja dobilo delo šest zavijalk ali »pokarc« žičnikov. Ker je bila potreba po tem kadru velika, so jih v naslednjih letih zaposlili še več. Žebeljarna je bila dolgo časa obrat z največ zaposlenimi ženskami. V obdobju med obema vojnama je delež žensk med zaposlenimi v jeseniški železarni znašal med dva in pet odstotkov. Med njimi so prevladovalle samske ženske, vdove in samohranilke. Večinoma so začele delati, ko so

Tekačice Železarne Jesenice z njihovo vodjo Štefko Cerkovnik in hišnikom glavne pisarne Gregorjem Weissom okoli leta 1967 (hrani Jožica Lukan)

imele osemnajst let, nekatero pa celo že pri štirinajstih. V času druge svetovne vojne je delovne sile primanjkovalo in leta 1944 so pripeljali okoli 150 prisilnih delavk iz Poljske, Ukrajine in Rusije. Delež žensk je do zadnjega leta vojne narasel na trinajst odstotkov. Povojne oblasti so propagirale enakopravnost in zaposlovanje žensk in v sedemdesetih letih je delež žensk dosegel že petino. Ženske so delale v vseh obratih jeseniške železarne. V obratih, kjer se je zahteval velik fizični napor in za njih neprimerni pogoji, so opravljale v glavnem pisarniško delo. V proizvodnji so

bile predvsem v šamotarni, elektrodah, žebeljarni, hladni valjarni in žičarni, cevarni, vratnih podbojih in jeklovleku. Pomembno delo so opravljale v službah, ki so skrbele za kemijske, mehanske analize, kontrolo materiala, vzdrževanje naprav, administracijo, komunikacije in prehrano delavcev.

Med najmlajšimi delavkami so bile tekačice, imenovane tudi »laufarce«, ki so prenašale pošiljke. Razdeljene so bile po relacijah in urah izhoda. Nekaterim je bil izhod določen na soda, drugim na liha števila, na primer ob 7., 9. in 11. uri. Pošiljke so prenašale v težkih

torbah. »Se je dogajalo, da so delavci ob pogledu na drobne tekačice z velikimi torbami pripomnili: T orba, kam pa greš s punco? Dokaj neprikladne so bile torbe za prenašanje risb in načrtov iz tehničnega biroja. Najtežje je bilo v času novoletnih praznikov, ko je bilo toliko pošiljk, da so jih vozile v zabojih, naloženih na sankah ... » To je le del spominov nekdanje delavke jeklovleka Jožice Lukan, ki je v železarni začela delati kot tekačica.

V muzeju bodo veseli, če bodo svoje spomine obudile tudi druge nekdanje delavke železarne in na ta način sooblikovale razstavo.

Velik dan za tržiško knjižnico

Z jutrišnjo prireditvijo bodo v Trziču obeležili sedemdeseto obletnico ustanovitve javne sindikalne knjižnice in čitalnice, sedemdeset let rojstva dr. Toneta Pretnarja in štiridesetletnico potujoče knjižnice.

SUZANA P. KOVAČIČ

Trzič – Knjižnica dr. Toneta Pretnarja v Trziču je ena izmed najmanjših in najstarejših knjižnic v Sloveniji, a hkrati enako delovna, uspešna in prodorna v svojem lokalnem okolju kot druge, večje. To so besede sedanje direktorice knjižnice Marinke Kenk-Tomažin, ki k temu dodaja: »Zaposleni v knjižnici se trudimo, da sledimo bibliotekarski stroki, kakor se razvija v svetu in doma, da knjižnica ni samo prostor za izposojajo knjig, ampak tudi prostor, kjer se ljudje družijo, srečujejo, informirajo, se izobražujejo, spoznavajo nove stvari z vseh področij življenja. Za izposojajo smo odprti

petdeset ur na teden, v oddaljene kraje pripelje dvakrat na mesec gradivo bibliobus. Onemoglim, nemobilnim, pripeljemo knjigo tudi na dom. Ko knjižnico zapremo za izposojajo, jo odpremo za prireditve. Sodelujemo z lokalno skupnostjo, vrtci, šolami, glasbeno šolo, muzejem, ljudsko univerzo, zvezo kulturnih organizacij, OI JSKD Trzič, FS Karavanke, Foto klubom Trzič, krajevnimi skupnostmi, Domom Petra Uzarja, kajti prepričani smo, da tako dosežemo več.«

Letos praznujejo jubileje: 70 let od ustanovitve javne sindikalne knjižnice in čitalnice v Trziču, 70. obletnico rojstva pesnika, pisatelja, prevajalca prof. dr.

Toneta Pretnarja, po katerem nosi knjižnica ime, in 40 let potujoče knjižnice. Jubileje bodo praznovali na malce drugačen način, knjižnica bo jutri stopila ven iz svojih zidov, v mestno jedro Trziča. Povabilo vsem velja od 15. ure dalje, prireditve so poimenovani Knjižnica – srce mesta. Najmlajši bodo lahko prisluhnili pravljicam, v delavnica preizkušali svoje spretnosti in se posladkali s palačinkami, ki jih bo pekel priznani kuhar Jure Munda. Prireditve bodo popestrili Adi Smolar, Primož Suhodolčan in Impro liga. Fotografirali se bodo lahko v slogu prejšnjega in morda še kakega stoletja prej, odkrivali, kaj so v knjižnici zbrali o Trziču,

se poveselili ob nastopih FS Karavanke, Eve Moškon in Lane Petrovič. Ta dan bodo sprejeli tudi Pretnarjevega nagrajenca za leto 2015, to je slovaški književnik in prevajalec Karol Chmel. Osrednja gostja bo naj slovenska promotorka branja dr. Manca Košir. Niso pozabili na ljubitelje potopisov, ki se boste lahko podali kar na štiri različne konce sveta z Dejanom Ogrincem in člani Foto kluba Trzič. Tisti, ki jih zanima zdrava prehrana in zdrav način življenja, boste lahko prisluhnili Mariji Merljak in Sanji Lončar. Na koncu se boste ob 20. uri zavrteli in zapeli ob glasbi Mance Špik. Z vami bodo tudi slovenski založniki, ki bodo na ogled postavili svojo bero izdaj.

Inšpekcija podvomila o direktorjevih izkušnjah

Po mnenju inšpektorata za delo bi moral radovljiški župan Ciril Globočnik leta 2013 zadržati sklep občinskega sveta o imenovanju Matije Žiberne za direktorja Komunale Radovljica. Župan vložil zahtevo za sodno varstvo.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Inšpektorat RS za delo je prekrškovni postopek zoper župana Globočnika v zvezi z imenovanjem Matije Žiberne na delovno mesto direktorja Komunale Radovljica začel januarja, konec avgusta pa je inšpektorica izdala odločbo, v kateri je navedla, da je kot župan storil prekršek, ker ni zadržal izvajanja odločitve občinskega sveta in ponovno preveril kandidatovih delovnih izkušenj v postopku izbora Matije Žiberne za direktorja Komunale Radovljica. Ker tega ni storil, mu je kot odgovorni osebi pravne osebe Občine Radovljica izrekla globo v višini 450 evrov.

O tem, ali Matija Žiberna, zdaj že tretje leto direktor Komunale Radovljica, res izpolnjuje razpisane pogoje za vodenje javnega podjetja, so v postopku imenovanja v začetku leta 2013 že razpravljali nekateri svetniki radovljiškega občinskega sveta. Žiberna se je namreč

v Cestnem podjetju Kranj, hčerinski družbi Gorenjske gradbene družbe, zaposlil takoj po diplomi leta 2007, do konca leta 2012, ko se je prijavil na razpis za direktorja Komunale, pa glede na izdano potrdilo tednjega delodajalca že pridobil pet let delovnih izkušenj na vodstvenih položajih, kolikor jih je potreboval ob prijavi na razpis.

»Razpisni postopek za imenovanje direktorja Javnega podjetja Komunale Radovljica je v skladu s poslovnikom občinskega sveta vodila komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Objavila je razpis za prosto delovno mesto direktorja, pregledala prijave in ugotovila izpolnjevanje razpisnih pogojev kandidatov. S kandidati, ki so na podlagi priloženih potrdil in dokazil izpolnjevali vse razpisne pogoje za imenovanje in so se zato uvrstili v izbirni postopek, je opravila razgovore in nato predlagala, da se za direktorja imenuje

Foto: Gorazd Kavčič

Matija Žiberna, direktor Komunale Radovljica

Matijo Žiberno. Komisija je njegovo potrdilo upoštevala kot uradno in verodostojno listino, ki jo je kandidatu izdal njegov delodajalec. V razpravi na seji občinskega sveta, na kateri je bilo obravnavano imenovanje direktorja, pa je na izražene dvome in vprašanja treh občinskih svetnikov Matija Žiberna tudi sam odgovoril, da ima pet let delovnih izkušenj na vodilnem položaju,« situacijo pojasnjuje

na občinski upravi Radovljica. Župan Globočnik ob tem dodaja, da so izpolnjevanje pogojev kandidata preverili v samem kandidacijskem postopku. Žiberna pa, da je v skladu z razpisnimi zahtevami predložil pisno potrdilo delodajalca, Cestnega podjetja Kranj, da ima pet let delovnih izkušenj na vodilnem položaju z navedbo konkretnih del, ki jih je opravljal na delovnem mestu operativni gradbeni inženir.

Inšpektorica za delo je zaradi suma storitve kaznivega dejanja goljufige Gorenjsko gradbeno družbo prijavila policiji, župan Globočnik, ki se z obrazložitvijo inšpekcijske odločbe ne strinja, bo zoper odločbo vložil zahtevo za sodno varstvo, nadzorni svet Komunale Radovljica, ki ga vodi Primož Jeglič, pred tremi leti prav tako kandidat za direktorja radovljiške Komunale, pa je na nedavni seji sklenil, da bo od občine zahteval obrazložitev postopka in vpogled v dokumentacijo.

Prihaja teden mobilnosti

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

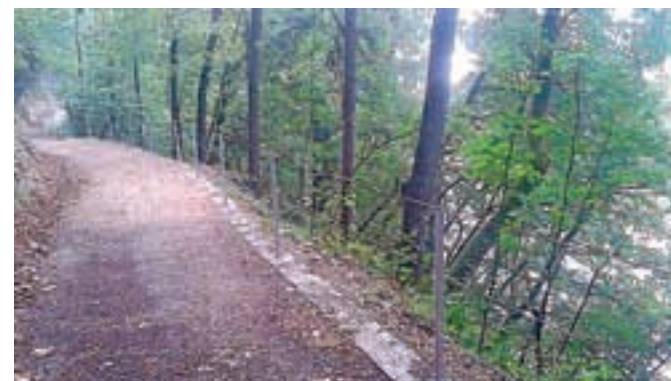
Ljubljana – Prihodnji teden bo po vsej Evropi potekal Evropski teden mobilnosti. Od 16. do 22. septembra se bo tudi 54 slovenskih občin vključilo v teden mobilnosti, ki se letos povezuje z zelo uspešno akcijo Pripelji srečo v službo, ki je več kot dvesto ekip trojk sodelavcev spodbudila, da se v službo že od maja vozijo s kolesi. Evropski teden mobilnosti bo tokrat potekal pod sloganom »Izbiraj. Spreminjaj. Združuj.«, ki nas želi opozoriti na to, da v avto prepogosto sedemo samodejno, brez razmisleka o drugih, boljših, hitrejših, zdravju in okolju prijaznejših ter celo cenejših

možnostih. V pobudi sodeluje več gorenjskih občin, in sicer Bled, Domžale, Kamnik, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Tržič in Vodice.

Ko zmanjšujemo uporabo avtomobila in se odločamo za druge oblike prevoza, delamo uslugo okolju in tudi sebi. V akciji Pripelji srečno v službo so tako v okviru projekta kolesarji prevozili kar 268.761 kilometrov in za 58 ton znižali količino izpusta CO₂. Letos se je projekt začel 11. maja, trenutno pa v njem sodeluje več kot dvesto ekip, katerih člani so od maja prekolesarili že več kot 180 tisoč kilometrov. Gibanje pa je dobro tudi za naše zdravje, zato akcijo podpira tudi ministrstvo za zdravje.

Urejajo pot Savskega drevoreda

Kranj – Mestna občina Kranj je v Savskem drevoredu v Struževem že uredila zaščitno ograjo na podpornem zidu v dolžini 268 metrov. Vrednost opravljenih del je 7400 evrov brez DDV. Na občini sicer želijo urediti celoten potek poti Savski drevored. Območje obsega zeleni pas s sprehajalnimi potmi ob Savi od Športnega parka Struževdo do začetka Ceste Iva Slavca v Kranju. S tem bi v občini pridobili pomembno rekreativno površino s slovesom mestnega sprehajališča, kot ga je Savski drevored nekdanje že imel. Sedanja pot je v posameznih delih ograjena, opremljena s klopmi in posameznimi koši za smeti.

Obnova se je zavlekla zaradi vlage

Na Blejskem gradu končujejo obnovo doslej neizkoriščenega podstrešja, ki ga bodo preuredili v večnamenski prostor. Prav tako zaključujejo dela v tretjem in četrtem nadstropju v okroglem stolpu, kjer bosta v restavriranih prostorih Rikljev spominska soba in informacijska točka Muzeji Gorenjske.

MATEJA RANT

Bled – Odprtje prenovljenih prostorov so načrtovali že poleti, a se je obnova nekoliko zavlekla. »Čeprav je glede na letošnje vroče poletje slišati čudno, so bili ti prostori tako vlažni, da se je beton sušil dlje časa, kot smo predvidevali, zato nismo mogli začeti z zaključnimi deli,« je razloge za zamudo pojasnil direktor Zavoda za kulturo Bled Matjaž Završnik in dodal, da se prav zato, da bi dela lahko opravili resnično kakovostno, niso zavezali z nikakršnimi roki za dokončanje del. Prostor naj bi zdaj novo podobo dobili v prihodnjih dneh, do 20. septembra naj bi postavili tudi leseno stopnišče do nove dvorane. V oktobru bodo na dnevu odprtih vrat tako že lahko predstavili vse nove pridobitve.

Obnova gradu se bliža koncu. / Foto: Marjan Zupan

kar so sicer načrtovali šele v prihodnjem letu. »A letošnja sezona je bila izredno dobra, zato smo imeli na voljo tudi finančne vire, da smo to lahko izpeljali.« Do konca avgusta so na gradu našli dobrih petnajst odstotkov več obiskovalcev kot v enakem obdobju lani. »Avgusta nas je obiskalo

rekordno število ljudi; na gradu smo našli več kot 53 tisoč obiskovalcev,« je poudaril Završnik. Letos načrtujejo blizu tri milijone evrov prihodkov, ki jih v pretežni meri ustvarijo s prodajo vstopnic na grad in z najemninami za oddajo prostorov tudi v Festivalni dvorani, s katero prav tako upravlja zavod za kulturo.

Ta čas se tako približuje zaključku prenove samega objekta, za prihodnji dve leti pa imajo v načrtu še urejanje širšega grajskega kompleksa v smeri Rečice, v okviru česar načrtujejo dodatna parkirišča ter ureditev povezav z obstoječimi sprehajalnimi potmi in Mrakovo domačijo. »V devetih letih, kar grad upravljamo, smo objekt v celoti prenovili, zdaj pa bomo svoje aktivnosti usmerili še na okolico,« je razložil Završnik.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Trisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vključeno DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Pri potujočih arhitektih

Na Jesenicah je skupina osmih mladih arhitektov in krajinskih arhitektov delila brezplačne arhitekturne nasvete.

URŠA PETERNEL

Jesenice – V ponedeljek je na Jesenicah gostovala skupina mladih arhitektov in krajinskih arhitektov, ki so v sklopu projekta Arhitekturni nasvet ljudem brezplačno svetovali pri njihovih prostorskih zagatah. Kot je

na vsako svetovalnico – po vsej Sloveniji bodo v sklopu turneje gostovali v dvasetih krajih. Kot je poudaril, je pri vseh posegih v prostor, gradnjah in prenovi dobro vključiti stroko. »Najbolj pomembno je na začetku, kajti takrat se sprejemajo daljnosežne odločitve. Se pravi,

Občani so prišli z različnimi prostorskimi težavami, od ureditve okolice in urejanja dveh otroških sob v eni sobi do problematike s solitrom in sanacije fasade. / Foto: Matic Brdnik

povedal vodja projekta Matic Brdnik, so se svetovanja udeležili štirje občani, svetovalo pa jim je pet arhitektov in dve krajinski arhitektki. »Občani so prišli z zelo različnimi prostorskimi težavami, od ureditve okolice in urejanja dveh otroških sob v eni sobi do problematike s solitrom in sanacije fasade,« je dejal. Kot je dodal, so z odzivom zadovoljni, saj so si za turnejo zadali, da bodo pomagali sto ljudem, kar pomeni v povprečju pet obiskovalcev

če se za štrikamo na začetku, se za štrikamo pošteno. Prav zaradi tega organiziramo brezplačna svetovanja, s katerimi želimo smiselno usmeriti obiskovalce pri njihovih prostorskih zagatah. S tem jim prihranimo marsikatero skrb, čas in seveda denar.« S svetovanjem pomagajo pri gradnji, prenovi, sanaciji, zakonodaji, opremi, načrtovanju in prostorski organizaciji vrtov, razmeščanju različnih rab v vrto in okolici, oblikovanju različnih tipov zasaditev ...

»Posvojili« že triindvajset klopic

Odličan odziv na inovativni projekt Posvoji klopco, s katerim želijo v Bohinju izboljšati ureditev sprehajalnih poti z več urbanega pohištva.

ANDRAŽ SODJA

Bohinj – Turizem Bohinj je v sodelovanju z arhitekti skupine Odprti krog – Jankom Rožičem, Matjažem Suhadolcem, Gašperjem Drašlerjem in oblikovalcem Andražem Tarmanom pripravil izviren projekt Posvoji klopco. Kot pojasnjujejo na Turizmu Bohinj, bo vsaka klop imela svojo zgodbo, ki jo bo tudi zgodba tistega, ki jo je posvojil, in tistega, komur je morda posvečena ali podarjena. »Vse skupaj bodo čudovit pristan utrujenemu pohodniku, zaljubljenemu paru ali družini na sprehodu.« Oblikovalci so pri zasnovi klopi upoštevali lesarsko in fužinarsko tradicijo Bohinja, tako je nastala unikatna klopca iz debelih macesnovih plohov na nosilnih elementih iz tankega ploščatega železa, premišljena pa je tudi njhova funkcionalna oblika,

Vzorčni primer klopce pri turistično-informacijskem centru v Stari Fužini je deležen precej pozornosti.

zagotavljajo na Turizmu Bohinj.

Vzorčen primer klopi je na ogled pri turistično-informacijskem centru v Stari

Fužini, kjer z informacijskimi tablam, ki pojasnjujejo projekt, vzbujajo tudi pozornost tujih obiskovalcev. Osebni pečat vsake klopi bo

poleg mesta postavitve dala tudi tablica, katere vsebino bodo oblikovali na predlog posvojiteljev. Po zadnjih informacijah direktorja Turizma Bohinj Klemna Langusa je odziv izjemen, saj imajo že kar triindvajset posvojiteljev bohinjskih klopic.

Če želite postati posvojitelj bohinjske klopce, to še vedno lahko postanete. Dogovor o posvojitvi klopi se podpiše za tri leta, postavitve klopi stane tristo evrov, letna najemnina v naslednjih dveh letih pa petdeset evrov. Vsaka klop bo imela posebno ploščico, na kateri lahko z drugimi delite svojo misel, ime ali posvetilo. Vsa sredstva od posvojitve klopic bodo Občina Bohinj, Krajevna skupnost Stara Fužina-Studor, Turistično društvo Bohinj in javni zavod Turizem Bohinj namenili postavitvi in vzdrževanju klopi ter urejanju in ohranjanju poti okoli jezera.

Izlet za najstarejše člane

Naklo – Samo malo dobre volje in truda je potrebnega, da se ljudem, ki gredo zaradi starosti in boleznih redko zdoma, polepša življenje. To je v torek pokazalo Društvo upokojencev Naklo, ki je svoje najstarejše člane povabilo na tradicionalni izlet in druženje po vrnitvi domov. Tokrat so izletniki pod vodstvom predsednika in tajnice Društva upokojencev Naklo Jožeta Kajina in Slavke Jelenc obiskali Zelence, kjer izvira Sava Dolinka, in dolino Planice, ki je zadnje čase živahno gradbišče. K veselemu razpoloženju izletnikov je pomagalo tudi sončno vreme in izjemno lepa narava. Mnogi so bili na Zelencih prvič in niso mogli verjeti, da iz pravljico lepih jezerc nastane tako mogočna reka, kot je Sava, katere tok je dolg blizu 990 kilometrov. Večina izletnikov je v Planici že bila, vendar pred zgraditvijo novih skalnic, zato se niso mogli načuditi novostim.

Najstarejši člani Društva upokojencev Naklo v Planici

GG | IZLET // 25. SEPTEMBER 2015

KOROŠKA: BOROVlje, CELOVEC, JEDVOVCA – RAZGLEDNI STOLP

Tokrat se bomo podali na avstrijsko Koroško. Najprej se bomo ustavili v Borovljah, ki so znane po puškarstvu. Po kratkem ogledu mesta si bomo s strokovnim vodenjem ogledali še muzej puškarstva. Nato se bomo podali v Celovec, točneje v Mohorjevo družbo, kjer nam bodo predstavili zgodovino te založbe in njene sedanje dejavnosti. Po kosilu bo sledil ogled mesta Celovec z razgledne terase in nato še sprehod skozi center mesta. Potem se bomo odpeljali na hrib Jedovca ob Vrbskem jezeru, kjer so zgradili sedemdeset metrov visok lesen razgledni stolp, na katerega se bomo povzpeli. S stolpa se v lepem vremenu vidi skoraj vsa Koroška. Ves čas bo z nami velik poznavalec Koroške in koroških Slovencev novinar Jože Košnjek, ki nam bo povedal veliko zanimivega.

Se vidimo na rajži!

Odhod avtobusa: ob 7.00 z AP Škofja Loka, ob 7.20 z AP Mercator Primskovo, ob 7.30 z AP Creina, ob 7.50 AP Radovljica.

CENA IZLETA JE 34 EUR.

Cena vključuje: prevoz, voden ogled Borovlj in puškarskega muzeja, ogled Mohorjeve družbe in centra Celovca, okusno kosilo, vstopnino za razgledni stolp na Jedovci – Piramidokogel in DDV.

Za odjave, ki prispejo kasneje kot v torek, 22. septembra 2015, do 10. ure, zaračunamo potne stroške.

Za rezervacijo čim prej pokličite po tel. št.: 04/201 42 41, se oglašite osebno na Bleiweisovi c. 4 v Kranju ali pišite na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Spominska slovesnost ob grobnici borcev

Krajevna organizacija Združenj borcev za vrednote NOB Radovljica je pripravila slovesnost, posvečeno spominu na borce, ki so skupaj z narodnim herojem Jožetom Gregorčičem pokopani v grobnici v Grajskem parku. Skupina partizanov je namreč 9. septembra 1942 padla v zasedo. Padlo jih je 28, dvanajst so jih ujeli, 18 se jih je rešilo. Po vojni so posmrtno ostanke borcev, ki so padli na Jelovici, odkopali ter tiste, za katere so dobili soglasja svojcev, in neidentificirane borce, pokopali v grobnici ob hotelu Grajski dvor v Radovljici. Zaradi gradnje nove stavbe so ostanke leta 1960 spet odkopali in prenesli na sedanje mesto, v grobnico z obeliskom v Grajskem parku.

Na slovesnosti so nastopili: Pihalni orkester Lesce, pevski zbor Triglav, sopranistka Janja Hvala, harmonikar Jernej Valant, recitatorji Rija Jamnik, Suzana Adžič in Andrej Kokot.

Ponosno gasilci že devetdeset let

»V društvu delamo ljudje za ljudi. Vse drugo pride za tem. S takim odnosom ne moremo zatavati z začrtane poti, temveč tkemo še globlje medsebojne vezi med svojimi člani in družbo, v kateri delujemo,« je ob devetdesetletnici PGD Besnica dejal Mark Nosan.

SUZANA P. KOVAČIČ

Besnica – S sveto mašo v cerkvi sv. Tilna in slavnostno sejo v dvorani gasilskega doma so pred kratkim počastili jubilej Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Besnica. »Devetdeset let mineva, ko se je v Besnici zbrala peščica pogumnih domačinov, ki so se odločili, da tudi Besnica potrebuje hitrejšo in učinkovitejšo požarno obrambo. Ustanovili so PGD Besnica in se takoj začeli opremljati z za takratne čase sodobno opremo. Že leto dni po ustanovitvi so zbrali sredstva za nabavo prve ročne snemalne brizgalne. Z njo so kmalu morali gasiti enega prvih, zagotovo pa največji požar po ustanovitvi društva, ki je izbruhnil na Čepuljah, kjer so hkrati gorele kmetije pri Štihelnu, Klanšku in Blašču. Leta 1939 so nabavili prvo motorno brizgalno, ki je svojemu namenu služila skoraj štiri deset let ...« Še mnogo mejnikov je omenil Matej Kodrič, poveljnik PGD Besnica, in poudaril, da je tudi gasilstvo v vseh teh letih doživelo nesluten razvoj, kam bo šel ta razvoj v prihodnje, pa bo pokazal čas: »Zagotovo bo na prvem mestu ostala pripravljenost za pomoč

Z leve Jože Derlink, Jože Bešter, Matej Kodrič in Mark Nosan na odru v imenu vseh besniških gasilk in gasilcev

sočloveku v takšnih in drugačnih nesrečah.« To se je še kako pokazalo ob lanskoletnem žledolomu, ko so tudi besniški gasilci nesebično pomagali ljudem v stiski.

Kronika Jožeta Beštra

Veliko o delovanju društva, tudi kraju in ljudem, ki so ga in ga še vedno pomembno zaznamujejo, lahko beremo v Kroniki Prostovoljnega gasilskega društva Besnica 1925–2015, za katero se je zelo potrudil Jože Bešter. »Moje zbiranje podatkov se je začelo pred več kot tridesetimi leti. Takrat sem spoznal, da društvo potrebuje zapis njegovega

razvoja in da bi bili s tem seznanjeni tudi drugi krajanji. Pisalni stroj znamke Topsis iz sredine preteklega stoletja je bil moj prvi pripomoček pri pisanju kronike, če ne upoštevam ročnega pisanja,« je zapisal avtor Jože Bešter in se zahvalil vsem, ki so pomagali na različne načine, da so kroniko lahko izdali. Veliko je tudi fotografij, ki jih je Bešter zbral od starejših krajanov ali pa so bile posnete ob različnih prireditvah.

Zahvale in priznanja

PGD Besnica ima danes 184 članic in članov. Čestitila sta jim župan MO Kranj

Boštjan Trilar, ki je poudaril, da Slovenci najbolj zaupamo prav poklicu gasilca in da se na gasilce lahko vedno zanesemo, predsednik Gasilske zveze MO Kranj Jože Derlink pa je poudaril, da je PGD Besnica danes moderno društvo z usposobljeno operativno enoto. Ob jubileju so podelili zahvale, priznanja in odlikovanja GZ 3. stopnje, ki so jih prejeli Gregor Udir, Nejc Mohorič, Jure Trampuž in Matevž Blaznik. Gasilska zveza Slovenije je PGD Besnica podelila gasilsko plamenico 1. stopnje, Jožetu Beštru pa odlikovanje za posebne zasluge. Beštovo delo in sam odnos do dela – dolga leta je bil tajnik društva – simbolizirata poslanstvo gasilcev. Ali kot je dejal v uvodnem nagovoru predsednik PGD Besnica Mark Nosan: »Veliki slovenski pesnik Oton Župančič je gasilcem posvetil verz, ki v nekaj besedah pove, kdo in zakaj smo gasilci: Ne boj se za pomoč, mi bdimo dan in noč! Verz izhaja ravno iz obdobja, ko je bilo v Besnici ustanovljeno gasilsko društvo. Z enakim namenom in predanostjo, ki navdihuje današnje rodove, jih bo tudi v prihodnje.« Kulturni program je popestrila Otroška folklorna skupina Ajda.

Otroški Živ žav na Pungertu

Kranj – Jutri od 10.30 ure dalje bo na Pungertu na travniku na koncu starega dela Kranja spet živahno. Že ob 10.15 vas bodo na Maistrovem trgu pričakali klovni, pravljčni junaki in Pihalni orkester MO Kranj s kranjskimi mažoretkami in vas povedli na Pungert v deželo Živ žava. Na glavnem odru bo otroke zabaval Čarodej Toni, ogledali si bodo lahko predstavo Cesta ni igrišče in za zaključek zapeli z Ginom. Na igrišču bodo poleg barvanja obrazkov potekale še športna, taborniška, frizerska in Krice krace delavnica. Iz odpadkov bo mogoče izdelovati igračke v ustvarjalnici Donum Arta. Tudi letos bo organizirana Knjižna menjalnica, kjer bodo otroci lahko zamenjali že prebrane knjige s takimi, ki jih še niso prebrali ali pa bi jih radi imeli v svoji knjižni zbirki. Že devetič bo potekal poseben ribolov, ko bodo otroci namesto rib lovili darila. Otroci bodo imeli možnost spoznati kranjske tabornike in gasilce ter izvedeti vse o varnosti v prometu. V sklopu prireditve bo tudi odprtje razstave likovnih del učencev Osnovne šole Helene Puhar Kranj. Živ žav ima tudi izvrstne kuharje, zato staršem ne bo treba skrbeti za sobotno kosilo. V primeru dežja bo prireditev 19. septembra.

Konzorcij županov eObčine brez meja

Kranj – Ta teden je v Murski Soboti potekalo delovno srečanje konzorcija slovenskih županov, na katerem so županom partnerskih madžarskih občin predstavili prototip nove spletne strani »eObčina brez meja/eMunicipality Without Borders«. Na tej spletni strani bodo lahko vse zainteresirane lokalne skupnosti, ki sodijo v porečje Donave, v angleškem jeziku predstavile svoje projekte, priložnosti, gospodarske in druge razvojne potenciale. Sestanek sta skupaj vodila gostitelj Aleksander Jevšek, župan Murske Sobote, in Miha Ješe, župan Škofje Loke. Sodelovali so tudi drugi člani županskega konzorcija, iz Idrije, Ribnice in partnerskih madžarskih občin Monošter, Lenti in Koszeg. Madžarski župani so pokazali precejšnje zanimanje in izrazili pripravljenost za sodelovanje na tej inovativni mednarodni in regionalni spletni platformi. Župani so se med drugim seznanili tudi s programom in vsebino prihajajoče regijske konference podonavskih držav, ki bo 21. in 22. septembra potekala v Ljubljani.

Arabski večer za begunce

Kranj – Layerjeva hiša danes, v petek, ob 19. uri v okviru kranjskega tedna zbiranja potrebščin za begunce skupaj z društvom SubArt organizira arabski večer. Na koncertu arabske glasbe bosta nastopila Mahmud Al-Khatib (vokal, darbuka) in Pika-ja (klavir), ki izvajata arabsko tradicionalno in tudi avtorsko glasbo v jazzy-etno aranžmajih s kvalitetnim vokalom in darabuko, podprto z ritmično razgibano harmonsko spremljavo klavirja. Potem ko v Transtation Squatu pri železniški postaji v Kranju potrebščine zbirajo že ves teden, vsak dan med 17. in 20. uro, bo v času koncerta zbirno mesto tudi v Layerjevi hiši. Več zbiralnih akcij in seznam stvari, ki so ta teden najbolj pomembne za begunce, najdete na spletni strani www.layer.si.

Delali bodo kljukice

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezersko – Avgusta je občinski svet na Jezerskem brez razprave v drugi obravnavi sprejel Strategijo občine Jezersko 2020+. Strategija postavlja okvire prihodnjega (gospodarskega in družbenega) razvoja in spodbuja napredek občine, je v uvodu dokumenta navedel župan Jurij Rebolj.

»V času, ko se večina odločitev sprejema hitro in na podlagi kazalcev dobičnosti, imamo občutek, da smo zaradi majhnosti in oddaljenosti za marsikaj prikrajšani. Spremenimo to miselnost in poiščimo priložnosti v svojem kraju in ustvarimo okolje, kjer bomo z veseljem živeli mi in naši zanamci,« je županova popotnica strategiji. Z njo so se pripravljavci dokumenta

v sodelovanju z občino, društvu in drugimi ciljnim skupinami ukvarjali od začetka leta. Od prvega do drugega branja so v dokument vnesli nekatere spremembe. Tako so obdobje strategije podaljšali (tudi po letu 2020) in dodali predloge svetnikov in občanov, povezane s parkirnimi površinami, povezavo Zgornjega in Spodnjega Jezerskega, razbremenitvijo Ravenske Kočne kot vodovarstvenega območja, koriščenjem obnovljivih virov energije. Kot je ob potrditvi strategije dejal župan Rebolj, bodo strategiji sledili tudi občinski proračuni v naslednjih letih, potem pa upajo, da bodo lahko izpolnili čim več strateških ciljev in naredili več kljukic pri izvršenih projektih. Strategija pa je živa stvar, ki bo sproti vključevala nove ideje.

Nakupovanje 5
Zabava 5
Kulinarika 5
Dogodki za otroke 5
Parkirišče 5

Vračamo jesenske nakupe 7.000 EUR

od 1. 9. do 30. 9. 2015

Naj se QL šola začne v Qlandii

Sodelujte in se potegujte za vračilo nakupa do 40 eur!

V vsakem izmed nakupovalnih centrov Qlandia bomo 4 tedne zapored izžrebali kupcem katere koli trgovine ali lokala **vrnili vrednost nakupa do 40 €**. V nagradni igri lahko sodelujete s svojim računom ali z odgovorom na nagradno vprašanje na spletni strani.

Več na www.qlandia.si.

Nova Gorica • Kranj • Kamnik • Maribor • Ptuj • Novo mesto • Krško

Sanirali bodo plaz v Dražgošah

Dražgoše – Občina Železniki se bo v teh dneh lotila sanacije plazu v Dražgošah, ki je največji plaz v občini in ogroža tri stanovanjske hiše. Kot je pojasnil župan Anton Luznar, bo izvajalec, podjetje Dolenc iz Škofje Loke, približno deset metrov globoko plazečo zemljino saniral z dvema pilotnima stenama: »Najprej bo zgradil zgornjo steno, da bo stabilizirana zgornja hiša, nato pa še spodnjo, daljšo pilotno steno. Vseh pilotov s premerom en meter bo 28, globoki bodo 17 metrov, vsak pa bo dodatno utrjen še z 28 metrov dolgim sidrom. V času večje gradnje bo popolna zapora lokalne ceste Dražgoše–Podstan, upamo pa, da bo glavčina del končana do zime.« Celoten projekt bo stal 460 tisoč evrov; 358 tisoč evrov bo prispevala država, preostalo pa občina. Ta je poleti že sanirala večji plaz v Topoljah, ki je v prvi vrsti ogrožal lokalno cesto, kasneje pa bi lahko tudi objekte. Podjetje VGP iz Kranja je v sklopu 72 tisoč evrov vredne sanacije pod cesto zgradilo oporni kamnito-betonski zid, travnik, na katerem je prišlo do zdrsa pobočja, pa je saniral z leseno kašto.

Škofja Loka bo gostila hrvaško kulturo

Škofja Loka – Zveza hrvaških društev v Sloveniji in Hrvaško kulturno društvo Komušina iz Škofje Loke vabita na četrti sabor hrvaške kulture v Sloveniji. Začenja se že danes, 11. septembra, ko bo ob 17. uri dan odprtih vrat v njihovih obnovljenih prostorih v nekdanji vojašnici. Jutri, 12. septembra, bo v športnem centru na Trati najprej turnir hrvaških društev v malem nogometu, ob 15. uri maša v cerkvi sv. Jakoba v Škofji Loki, ki jo bo daroval pomožni škof dr. Pero Sudar, popoldne ob 18. uri pa se bo začela kulturna prireditev s pozdravnimi govori in nastopi folklornih in glasbenih skupin. Nastopili bodo: HKD Međimurje Ljubljana, HD Ljubljana, FD Međimurje Ljubljana, HKU Novo mesto, HKD Istra Piran, HKD Maribor, HKD Pomurje Lendava, HKD Međimurje Velenje in HKUD Komušina Škofja Loka. Ob 20.30 bo sledil zabavni program, z Ivico Martičem. Prvi sabor hrvaške kulture v Sloveniji je bil v Lendavi, drugi v Mariboru in tretji lani v Ljubljani.

V soboto spet na LUFT

Škofja Loka – Po poletnih počitnicah jutri, 12. septembra, spet prihaja LUFT, loški umetniški festival. Od 9. ure naprej bo na stojnicah ponudba unikatnih izdelkov ustvarjalcev iz vse Slovenije, ob 10. uri bodo likovne in športne delavnice za otroke, ob 11. uri Flashmob, ob 17. uri skeč Kamena doba v izvedbi Neč Bat Teatra, ob 20. uri pa odprti kino pod zvezdami, ko bodo v kavarni na Štengah prevajali film Drevo. Vzporedno bo na mestnem trgu, popoldne pa še pred Namo in v Stari Loki, potekal festival pihalnih godb Loka jo piha, na Loškem gradu pa že znana sopotnica LUFTa Grajska gostija.

Vodice za tretjino večje

Ob letošnjem, 20. občinskem prazniku so v Vodichah podelili devet priznanj. Naziv častnega občana sta prejela Maks Žnidar in Boris Kubelj.

ANA ŠUBIC

Vodice – V Vodichah so v sredo zaznamovali 20. obletnico občine. Občinski praznik praznujejo 9. septembra, na dan, ko je leta 1995 začel veljati prvi statut Občine Vodice v samostojni Sloveniji. Tudi letos so na praznik v kulturnem domu pripravili slavnostno sejo občinskega sveta s podelitvijo priznanj.

V dvajsetih letih je občina zrastle za več kot 1500 prebivalcev, torej za približno tretjino, zaradi česar se že nekaj let skoraj na vseh področjih kaže prostorska stiska, je v nagovoru dejal župan Aco Franc Šuštar in dodal, da bodo zato v prihodnjih letih potrebne investicije v vrtec, šolo, komunalno in cestno infrastrukturo ter druge javne objekte. Za njihovo realizacijo bodo po njegovi oceni potrebovali najmanj pet let in več kot 20 milijonov evrov, ki jih bo zaradi zmanjševanja državnih sredstev za delovanje občin težko zagotoviti. »Samo letos smo bili zaradi varčevanja države občani Vodice prikrajšani za več kot 700.000 evrov, ki bi jih morali prejeti na osnovi sprejetega zakona o financiranju občin,« je pojasnil. So pa konec avgusta po zaključku

Župan Aco Franc Šuštar z letošnjimi občinskimi nagrajenci / Foto: Primož Pičulin

osnovnih arheoloških raziskav in poplačilu kupnine za manjkajoče zemljišče korak naprej naredili v zvezi z novim občinskim središčem, za katerega so podpisali pogodbo o izdelavi projektne dokumentacije. Pričetek gradnje kompleksa v trikotniku med Brniško in Vodiško cesto je predviden v letu 2018.

Ob letošnjem prazniku so podelili devet občinskih priznanj. Najvišjega – naziva častnega občana – sta se razveselila Maks Žnidar in Boris Kubelj. Slednjega so nagradili za uspešen razvoj in vodenje Godbe Vodice, na čelu katere je že od leta 1984, ter za skrb za kulturno identiteto občine. Energijo usmerja

tudi v slikanje, s svojimi deli pa je pomembno doprinesel k prepoznavnosti in skrbi za kulturno identiteto občine. Žnidar je prav danes dopolnil 90 let, naziv častnega občana pa si je prislužil za dolgoletno sodelovanje pri izgradnji infrastrukture ter za spodbujanje razvoja domačega kraja in širše skupnosti. Po grobih ocenah je opravil okoli 30.000 ur prostovoljnega dela v korist družbe. Med drugim je bil štiri leta namestnik predsednika nekdanje občine Vodice, po njeni združitvi z Občino Šentvid pa je postal namestnik predsednika te občine. Po nastanku Občine Ljubljana Šiška je sodeloval

v več kot 30 različnih odborih in organih občine. Vključen je bil v različne krajevne in občinske organizacije.

Občinske plakete so prejeli: Rok Predanič za trenerske dosežke v atletiki v mladinski selekciji tekačev, Luka Janežič za dosežke na državnih in evropskih atletskih tekmovanjih v teku ter odmevne mednarodne uspehe, PGD Šinkov Turn za 90 let delovanja in Gasilska zveza Vodice ob 20-letnici delovanja. Županova priznanja so prejeli: taekwondoistka Saša Bergant, mladi likovnik Filip Nastran in Andrej Žumer za ohranjanje kulturne dediščine in prostovoljno delo.

Spet postaja hiša ustvarjalnosti

V Poljanah so v torek slovesno odprli v celoti obnovljeno Šubičevo hišo, rojstno hišo slikarjev Jurija in Janeza Šubice, ki tako postaja kulturno središče Poljanske doline.

MATEJA RANT

Poljane – »V Šubičevi hiši je v drugi polovici 19. stoletja pod vodstvom Štefana Šubice delovala najpomembnejša podobarska delavnica, njegova sinova Jurij in Janez pa veljata za dva izmed najpomembnejših slovenskih slikarjev. Šestnajst ustvarjalcev rodbine Šubic je z različnimi tehnikami ustvarilo številna umetniška dela, ki še danes pričajo o njihovi pomembnosti,« je pomen odprtja Šubičeve hiše strnil njen upravitelj Boris Oblak, ki ga izjemno veseli, da je lahko del zgodovine te hiše.

Šubičevo hišo je pred petnajstimi leti občina kupila od dedičev in jo leto kasneje razglasila za kulturni spomenik lokalnega pomena. Pred sedmimi leti so se lotili postopne obnove, v katero so vložili okrog 750 tisoč evrov, pridobili pa tudi evropska

sredstva, je pojasnil župan Milan Čadež. »Šubičeva hiša tako postaja kulturno središče naše občine in celotne doline. Umetniki so že nekdanje po navdih hodili v Poljansko dolino in tako bo tudi v prihodnje.« Jedro hiše po besedah Borisa Oblaka predstavlja osrednji muzejski del. V bogati muzejski zbirki so prikazali stare postopke oljnega in fresko slikarstva, lesoreza ter rezbarstva s pozlato, pri čemer so postavitev zasnovali tako, da k ustvarjanju spodbujajo tudi obiskovalce. Z raziskovanjem hiše bo mogoče spoznavati tudi zgodbe in odnose med Štefanom in njegovima otrokoma, ki so jih izluščili iz skoraj tisoč njihovih pisem. V hiši so uredili galerije, kjer gostijo razstave priznanih slovenskih in tujih likovnih ustvarjalcev, v ateljeju na podstrešju pa se je mogoče udeležiti delavnice izdelave

Odprli so v celoti prenovljeno Šubičevo hišo v Poljanah.

karikatur in glasbil. V aleji znamenitih Poljancev pa so skozi vrhunske karikature najboljših slovenskih karikaturnikov predstavili znamenite Poljance. Datuma uradnega odprtja prenovljene hiše niso izbrali po ključju. Prav na ta dan pred 119 leti je namreč Pisateljsko društvo v Poljanah v stari poljanski cerkvi odkrilo spomenik prezgodaj umrliha

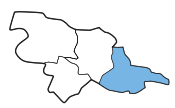
odličnima slovenskima slikarjema Janezu in Juriju Šubicu. »Cerkve je bila kasneje porušena in za to ploščo se dolgo ni vedelo, kje je. Zdaj pa v njuni rojstni hiši ponovno priča o veličini njunega ustvarjalnega dela,« je pojasnil Boris Oblak. Spominska plošča je zdaj dobila posebno mesto v pritličju kulturnega centra, nasproti vhoda.

Kamnik
www.kamnik-tourism.si

45. DNEVI NARODNIH NOŠ IN OBLAČILNE DEDIŠČINE
Kamnik, 10.–13. september
www.NarodneNose.si

ZAVOD ZA TURIZEM IN ŠPORT / OBČINA KAMNIK / GUANITREK S. KAMNIK

Ponosni na svojo keramiko

V Kamniku letos beležijo 160-letnico kamniške keramike, ki jo bodo ta konec tedna obeležili z 2. bienalnimi Dnevi keramike in lončarstva, že v sredo pa so spomine na nekdanjo znamenito kamniško majolico obujali na večeru v Medobčinskem muzeju Kamnik.

JASNA PALADIN

Kamnik – Neuradni začetek Dnevov keramike in lončarstva v Kamniku se je v sredo zvečer odvil v Medobčinskem muzeju Kamnik s postindustrijskim večerom, posvečenim tovarni Svit, ki je vrsto let slovela po izdelavi kamniških majolik in druge peloprstene keramike.

Spomine na začetke v nekdanji Konškovi (Florjan Konšek je prvo keramično delavnico v Kamniku postavil leta 1855), pa nato Schnablovi delavnici in kasneje v tovarni Svit sta obujali Marica Ftičar, ki se je kot slikarka v Svitu zaposlila že leta 1956, ter Irena Radej, ki je majolike poslikavala celih 33 let. Povedali sta, da je bil dekorativni oddelek tovarne, kjer so izdelovali in slikali majolico, nenehno na udaru in pod grožnjami ukinitve, čeprav so tam izdelovali majolike, ki so bile vrsto let eden najbolj priljubljenih slovenskih spominkov. S poslušalci sta delili vrsto zanimivosti, kot denimo to, da je bilo čopiče nekdanje zelo težko dobiti, zato so si pomagali z dlakami iz ušes domačih krav, ali pa to, da so na majolike

Praznovanje 160-letnice kamniške keramike se je začelo s pogovornim večerom, na katerem sta spomine na dolgoletno izdelovanje kamniške majolike obujali Marica Ftičar in Irena Radej. / Foto: Aleš Senožetnik

slikali tudi grbe številnih občin in da so slikarjem nočno moro predstavljali tisti grbi z ravnimi črtami, ki jih je bilo na zaobljeno površino majolik zelo težko risati.

Zgodba izdelovanja majolik v Kamniku se je zaključila leta 2008, ko so dekorativni oddelek v kasnejšem podjetju Eti Svit iz ekonomskih razlogov ukiniteli, a kamniški keramiki in kulturniki

si vseskozi prizadevajo, da bi majoliki in drugi lončevini dali primeren pomen. Praznovanju letošnje 160-letnice kamniške keramike so se tako pridružili mnogi, ki bodo razstave in dogodke pripravili ta konec tedna, od petka do nedelje, v okviru Dnevov narodnih noš in oblačilne dediščine: Medobčinski muzej Kamnik, KUD Hiša keramike, zakaj pa ne

majolka, galerija Miha Maleš, Galerija LiK, Budnarjeva domačija in Galerija Šola idej. V Stražnem stolpu na Malem gradu bo vse tri dni potekala tudi lončarsko-keramična kolonija na temo Majolka, na Malem gradu bodo lončarji prikazali različne tehnike in poslikave, tako za odrasle kot za otroke bodo potekale različne delavnice.

KRATKE NOVICE

Pod streho prvi Ex-tempore v Vodichah

Vodice – Dvorano kulturnega doma v Vodichah je te dni krasilo okoli 60 likovnih del 24 avtorjev iz Vodich in okolice. Nekatera so nastala minuli petek in soboto na prvem Ex-temporeu v Vodichah, ki ga je na pobudo Klavdije Špenko in Borisa Kublja organiziralo Kulturno društvo Matije Koželja Utik. Organizatorje je še posebej razveselil odziv OŠ Vodice, saj je bilo med sodelujočimi na Ex-temporeu deset osnovnošolcev. »Slike so nedvomno iskrene pripovedi in prikazi tistega, kar so si mladi umetniki zamislili oz. želeli ustvariti. To so poteze, ki ne lažejo, to so barve, ki podpirajo vsebino slik, kompozicija pa je tisto, čemur pravimo otroška neposrednost, iskrenost,« je o otroških izdelkih povedal mentor Ex-tempora Roman Veras.

Potrdili rebalans letošnjega proračuna

Vodice – Vodiški občinski svetniki so na zadnji seji sprejeli rebalans letošnjega proračuna. Prihodki po novem znašajo 5,7 milijona evrov, saj so se povišali za pet odstotkov oz. za 272 tisoč evrov, največ (218 tisoč evrov) na račun neporabljenih sredstev vrta Škratek Svit, dodatnih 33 tisoč pa so pridobili iz naslova finančne izravnave. Izdatki so ocenjeni na 6,7 milijona evrov in so za 142 tisoč evrov višji kot v sprejetem proračunu, predvsem zaradi sprememb na področju prostorskega planiranja, saj po novem predvidevajo tudi sredstva za izdelavo projektne dokumentacije za občinsko središče v Vodichah. Razlika med prihodki in odhodki bodo krili z ostankom sredstev iz preteklih let in s kreditom v višini 867 tisoč evrov, ki ga bodo najeli za kanalizacijo, če bo občina uspešna pri pridobivanju nepovratnih državnih sredstev. Svetniki so sprejeli tudi odlok o spremembi proračuna za leto 2016, ki predvideva 6,9 milijona evrov odhodkov in 6,1 milijona evrov prihodkov.

Veseli nove pridobitve

JASNA PALADIN

Kamnik – Pri Gimnaziji in srednji šoli Rudolfa Maistra Kamnik je zaživela »pump-track« kolesarska proga. »Gre za krožno progo, po kateri se kolesarji ob zadostnem tehničnem znanju lahko vozijo brez da bi poganjali. Tovrstna vožnja je zelo učinkovita pri treniranju ostalih kolesarskih veščin in jo zato v zadnjih letih priporočajo vsi največji kolesarski strokovnjaki. Primerna je tako za otroke kot odrasle, tako za cestne kot tudi gorske kolesarje. Tudi popolni začetniki

bodo osnovne tehnike hitro osvojili in se ob tem zelo zabavali. Poligon bo odprtega tipa in zato namenjen vsem, ki želijo na njem vaditi,« nam je novo pridobitev, ki so jo v sodelovanju z Gimnazijo in srednjo šolo Rudolfa Maistra uredili člani Calcit Bike Teama, predstavil Mohor Vrhovnik. Primerno lokacijo za poligon so iskali skoraj dve leti, fizična dela pa so opravili v dveh poletnih mesecih. Da bodo stroški vzdrževanja še manjši, bodo progi dodali še posebno plast, a to jih čaka prihodnje leto.

Na novem kolesarskem poligonu se že preizkušajo kolesarji vseh generacij. / Foto: Aleš Senožetnik

Jesenski sejem v Celovcu

Največji potrošniški sejem na jugu Avstrije poteka tudi letos pod motom „Pet tem v petih dneh“.

Od 16. do 20. septembra bo v prestolnici avstrijske Koroške potekal Jesenski sejem. Osnovne teme letošnjega sejma so gradnja, stanovanjska oprema, moda, domače živali in kulinarika Alpe-Jadran. Zabaviščni park Gaudepark pa se tokrat odpira že v petek, 11. septembra. Med najbolj priljubljene letošnje atrakcije spada tudi tekmovanje Hoilympics, kjer se bodo najmočnejši pomerili v različnih panogah, kot je na primer mini-Herkules. To je največje tovrstno tekmovanje na avstrijskem Koroškem. Navzoč bo tudi najmočnejši Korošec in udeleženec svetovnega prvenstva v panogi strongman Martin Hoi. Udeleženci tekmovanja se bodo pomerili v številnih disciplinah, na primer v vleki tovornjaka.

Posebne akcije, zanimivosti in točen program prireditev najdete tudi na spletni strani www.kaerntnermessen.at.

moj Jesenski sejem Največji potrošniški sejem na jugu Avstrije z več kot 500 razstavljalci

16.-20. sept.

KULINARIKA ALPE-JADRAN
MODA IN ŽIVLJENJSKI SLOG
GRADNJA IN ENERGIJA
HIŠNI LJUBLJENČKI
STANOVANJSKA OPREMA

5 DNI 5 TEM

SEJMIŠČE CELOVEC www.kaerntnermessen.at

ZNIŽANA VSTOPNINA
Ta kupon oddajte na eni od sejemskih blagajn. Zanj boste prejeli vstopnico za 3 evre (namesto za 7) na osebo. (Velja za največ 2 osebi.)
Velja od 16. do 20. septembra 2015.

€ **3,-**

Tri četrta obleke so sešile na roko

V okviru Dnevo narodnih noš in oblačilne dediščine so včeraj zvečer v razstavnem prostoru Galerije Veronika odprli razstavo z naslovom Poustvarjanje oblačilne dediščine Gorenjske avtorice Andreje Stržinar s Hotavelj.

IGOR KAVČIČ

Kamnik – V razstavnici dvorani nad kavarno Veronika se bomo v času Dnevo narodnih noš in oblačilne dediščine vrnili v Prešernov čas in se na primer udeležili semnja, nedeljske maše, ohceti ali kakšnega drugega praznjega dogodka. S poustvarjenimi na novo sešitimi in izvezenimi oblačili se namreč podajamo na Gorenjsko v čas med letoma 1820 in 1860. Na razstavi namreč mojstrica izdelave starih oblačil Andreja Stržinar predstavlja 29 kostumov, ki so rezultat projekta z naslovom Bogastvo babičine skrinje, ki je ob financiranju iz evropskih sredstev Leader potekal od leta 2012 do konca leta 2014. Nosilec projekta je Lokalna akcijska skupina loškega pogorja, vanj pa so se vključili še štirje partnerji: Turistično društvo Žirovski vrh, Folklorna skupina Škofja Loka, Razvojna agencija Sora in PE Turizem Škofja Loka s Centrom DUO.

Kaj vse je mogoče najti v babičini skrinji? »Marsikaj,

kar nas spominja na oblačilno dediščino iz sredine 19. stoletja, še posebno so to odlično ohranjeni eksponati iz Loškega muzeja, kjer smo našli oblačila, kot so špencer, nedrčki, rokavci, ki smo se jim pri rekonstrukciji poskušali čim bolj približati, tako po videzu kot z materiali.« babičino skrinjo razkriva Stržinarjeva, ki je od gospe iz Gorenje vasi dobila tudi veliko vezenih originalnih oblačil, kot so rokavci, spodnja krila, perilo, prtički. Pri izdelavi kostumov smo se tako naslanjali tako na originale kot risbe in slike iz tistega časa.

Na razstavi so na ogled tako stara oblačila kot njihove rekonstrukcije, za katere lahko potrdimo, da so prav take kot originali. V resnici so lepša, ker so nova. Ob Andrejinem poznavanju izdelave oblačil po postopkih starih krojaških mojstrov in znanju krojenja starih oblačil je bila pri svojem delu odprta za nasvete poznavalcev oblačilne dediščine Jasne Vastl, Alenke Pakiž in Bojana Knifca. Po njenih navodilih in krojih sta s šivalnima

strojema na pomoč priskočili Sonja Rupar in Zvonka Tomažič, seveda pa je bilo treba marsikaj postoriti tudi ročno, v veliko pomoč pri vezenju je bila Lucija Kavčič.

»Cilj našega projekta je bil pokazati, da ni gorenjska narodna noša tista, ki izhaja iz naše oblačilne dediščine. Ta je bila ustvarjena predvsem za prepoznavnost Slovenije na tujem, medtem ko so oblačila, ki smo jih me poustvarjale, avtentična, izdelana iz domačih materialov in kot taka v svojem času tudi ob posebnih priložnostih sto in več let nošena iz roda v rod. To, kar vidite na razstavi, so živa oblačila iz sredine 19. stoletja,« poudarja Stržinarjeva in dodaja, da so kljub sodobnim šiviljskim pripomočkom in strojem več kot tri četrte posameznega kostuma sešile ročno. Andreja je morala biti pri krojenju pozorna tudi na detajle, da so konfekcijske številke novodobnih mož in žena za številko ali dve večje. »Kostumi so narejeni po meri za znane ljudi, folklornike iz Žirovskega vrha in Škofje Loke,« dodaja Lucija

Dan pred odprtjem razstave v gozdu rekonstruiranih kostumov iz sredine 19. stoletja so tri sodelavke v projektu, Andreja Stržinar, Lucija Kavčič in Sonja Rupar, v ozadju takole oblačile »Ireno«. / Foto: Igor Kavčič

Kavčič, ki je tudi sama članica skupine iz Žirovskega vrha. Kostum odraža tudi osebnost posameznega folklornika in njegov karakter, vse od klobuka do škornjev.« Na razstavi je poleg kostumov na ogled tudi trinajst panojev s folklorniki,

ki z njimi nastopajo, sledi pa tudi krajša razlaga posameznih delov oblačil in posebnosti na njih.

»Žal znanje starih postopkov pri šivanju in izdelovanju oblačil s starimi krojaškimi mojstri tudi izginja. Kmalu ne bo več krojačev,

ki bi znali ročno šivati. Zato s projektom in razstavo želimo širši publiki pokazati, koliko natančnosti in ročne spretnosti je bilo včasih potrebne za izdelavo oblačil. Mogoče bomo to znanje tudi na tak način uspeli prenesti na mlajše rodove.«

Film o žrtvah vojnega nasilja

IGOR KAVČIČ

Kranj – Združenje žrtev okupatorjev 1941–1945 Kranj in Gorenjski muzej prihodnji teden vabita na predstavitev novega filma z naslovom

Izpovedi žrtev vojnega nasilja iz Posavja. Filmska projekcija bo v sredo, 16. septembra, ob 19. uri v Vojnomirovi dvorani Ullrichove hiše v Kranju, na Tomšičevi ulici 42 (ob gradu Khislstein).

Grafike so bolj intimne, bolj moje

V galeriji Kranjske hiše je od srede na ogled razstava grafik akademske slikarke Andreje Eržen.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Tokratna razstava v Kranjski hiši z naslovom Zrcalni svet likovnih del akademske slikarke Andreje Eržen, ki jo v zadnjih letih poznamo predvsem po svetlobnih objektih, ki jih doma in v tujini uspešno predstavlja bodisi v galerijah bodisi v posebnih prostorskih postavitev, preseneča. Erženova je na ogled postavila grafike, ki jih je v različnih grafičnih tehnikah ustvarila v obdobju zadnjih desetih let. Mar bi morali biti presenečeni, gre namreč za zelo kvaliteten izbor del, za katere imamo občutek, da so očitno nastajala nekje v avtoričinem ustvarjalnem ozadju?

Za dnih šest let so v središču moje pozornosti svetlobni objekti, a se vseskozi ukvarjam tudi z grafiko. Mogoče ne tako intenzivno in včasih mi je kar žal, da nimam več časa, da bi se spet temeljiteje posvetila grafiki, ki je zame tisti prvinski medij, v katerem se lahko izrazim tako v tonu kot v risbi.

Kot prvinsko jo čutim tudi, ker lahko uporabljam manjše formate in ker v njej lahko lažje izrazim svoja intimna doživljanja, mnogo lažje kot na primer v velikih postavitev v nekem javnem in urbanem prostoru,« pojasnjuje Andreja Eržen in nadaljuje, da ji grafika nudi več užitka v samem ustvarjanju. Grafika je bolj procesualna in velja za zelo disciplinirano tehniko, pri čemer je pomembno, da umetnik ne izpusti nobenega koraka v tem procesu.

Bo lj, kot je sama ideja ali likovna zasnova od začetka trdno določena, manj spontanosti je pri delu. Tako pa se ves kreativni akt nahaja v likovni ideji, neki skici, vse ostalo pa je stvar obrtniške spretnosti. Pri umetniški grafiki je zadeva drugačna, gre za zahteven ročni postopek, in lahko se zgodi, da se recimo stvar prejedka, lahko je linija debelejša, kot bi si želela ... Tako naključje potem lahko uporabimo ali pa ne, to je odvisno od nas samih. Prav ta s prehod« med

Akademska slikarka Andreja Eržen nas tokrat pozitivno preseneča z izborom del v različnih grafičnih tehnikah.

naključnim in našo končno likovno idejo se mi zdi izjemno zanimiv.« Sicer pa je grafika po mnenju Erženove dokaj predvidljiva, saj če se pri sliki zgodi sprememba, je to lahko drastično, pri grafiki pa naključno spremembo lahko uporabimo ali pa ne. Hkrati tudi sam proces ustvarjanja grafičnega dela omogoča naključje izkoristiti kot kreativni akt. Erženovo grafika zanima prav zaradi ustvarjalnega postopka, hkrati pa gre za odsev njenih

intimnih doživljanj. Pri tem v motiviki prevladuje figura in natančna risba, ki sta za umetnico nasploh značilni. Tokrat so na ogled litografije, en lesorez ter grafike v tehniki globokega tiska, kot so jedkanica, akvatinta in suha igla.

Naj bo razstava grafik vsekakor spodbuda umetnici, da se jim v prihodnje znova posveča v večji meri. V galeriji Kranjske hiše, kjer bodo njene grafike na ogled do 5. oktobra.

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 12. 9., in nedelja, 13. 9.

16.20, 18.00 LEGENDA O SARILI
19.20, 21.20 JENNY SE POROČI
17.20 ELITNI KLUB
19.40 DEŽELA TUJCEV
21.40 POGUBA 2
14.50, 16.40, 18.30 MINIONI, sinhro.
20.20 MINIONI
14.30 SPUŽI NA SUHEM
15.20 VRVEŽ V MOJI GLAVI, sinhro.

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 12. 9.

14.30, 18.50, 20.50 JENNY SE POROČI
18.40, 20.40, 22.40 HITMAN: AGENT 47
14.40, 16.40, 18.15, 20.15, 22.15 NORE POČITNICE: NOVA GENERACIJA
14.50, 16.45, 22.45 KAR HOČEŠ
21.10 STRAIGHT OUTTA COMPTON – ZGODBA O N.W.A.
16.30 MOŽ IZ AGENCIJE U.N.C.I.E.
20.30 MISIJA NEMOGOČE: ODPADNIŠKA NACIJA
19.15 MINIONI
13.30, 15.30, 17.20 MINIONI, sinhro.
14.15, 16.15, 18.30 MINIONI, 3D, sinhro.

Nedelja, 13. 9.

14.30, 18.50, 20.50 JENNY SE POROČI
18.40, 20.40 HITMAN: AGENT 47
14.40, 16.40, 18.15, 20.15 NORE POČITNICE: NOVA GENERACIJA
14.50, 16.45 KAR HOČEŠ
21.10 STRAIGHT OUTTA COMPTON – ZGODBA O N.W.A.
16.30 MOŽ IZ AGENCIJE U.N.C.I.E.
20.30 MISIJA NEMOGOČE: ODPADNIŠKA NACIJA
19.15 MINIONI
13.30, 15.30, 17.20 MINIONI, sinhro.
14.15, 16.15, 18.30 MINIONI, 3D, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 11. 9.

18.00 LAŽNA MESTA
20.00 ZLO ZA PETAMI

Sobota, 12. 9.

20.00 LAŽNA MESTA

Nedelja, 13. 9.

18.00 LAŽNA MESTA
20.00 ZLO ZA PETAMI

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Odbojkarji z Brazilci

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – Na dveh pripravljajalnih tekmah so v sredo in včeraj igrali slovenski odbojkarji. Njihov nasprotnik je bila slovita reprezentanca Brazilije, olimpijski in svetovni podprvaki, najboljša ekipa na svetovni lestvici. V

Ljubljani so Slovenci, zmagovalci evropske lige, favoriziranim gostom na prvi tekmi odščipnili niz, rezultat je bil 3 : 1 za goste, včerajšnja tekma pa se do zaključka redakcije še ni končala. Slovenski odbojkarji se pripravljajo na evropsko prvenstvo, ki bo oktobra v Bolgariji in Italiji.

Klemen Čebulj v akciji proti brazilskemu bloku /Foto: Gorazd Kavčič

Kros triatlon v Bohinju

Kranj – V nedeljo bo v Bohinju v organizaciji Triatlon kluba Pokljuka potekal TNatura kros triatlon Bohinj. Štel bo za državno prvenstvo in za evropski pokal. Tekmovali bodo posamezniki kot štafete. Nastopili bodo tudi Conrad Stoltz, legenda kros triatlona, svetovni prvak iz leta 2013, ki zaključuje svojo bogato kariero, lani tretji Jan Kubicek in slovenski državni prvak Janez Klančnik. Start tekmovanja bo ob 10.30. Zaradi prireditve bo občasno popolnoma zaprta regionalna cesta Bohinj–Ukanc, in sicer od 10. ure do 10.30 ter od 10.45 do 11.30.

Zmaga članu mladinske reprezentance

Kranj – Minulo soboto in nedeljo je v Planetu Tuš v Kranju potekal 4. Bowling turnir Kranj open. Nastopilo je 58 igralcev in igralk, najboljšo igro pa je pokazal Aleksander Koštric iz Kopra, sicer tudi član mladinske reprezentance v bowlingu. V finalu je premagal Mateja Franka, tretji pa je bil Nino Stenko. Organizator Bowling klub Kranj je bil še zlasti vesel nastopa klubskih prijateljev iz Avstrije. Prišli so iz Celovca in Beljaka.

Četrti Bowling turnir Kranj open je osvojil Aleksander Koštric. /Foto: Gorazd Kavčič

Razingar končal hokejsko kariero

Kranj – Tomaž Razingar je slovenski hokejist z največ nastopi za slovensko reprezentanco. V dolgoletni karieri jih je zbral 212. Da bo njegove kariere letos konec, se je odločil po svetovnem prvenstvu v Ostravi. Odločitev je javnosti sporočil v sredo, 9. septembra, ob 9.09. Devetica je bila zaščitni znak 36-letnega Gorenjca, ki je kot kapetan Slovenijo popeljal tudi na olimpijske igre in na odprtju nosil slovensko zastavo.

Maratonci lovijo norme

Maratonca Anton Kosmač in Žana Jereb imata v letošnji sezoni vsak svoje cilje. Anton lovi normo za Rio, Žana si je vzela čas za regeneracijo. Njun trener Roman Kejžar je razočaran nad (ne)podpomo zveze maratonu: »Ni sistema. Maratonci se borijo vsak zase.«

MAJA BERTONCELJ

Bled – Najboljši slovenski maratonci in državni rekorder Roman Kejžar je vaje težav, s katerimi se srečujejo slovenski maratonci. Žal mu je le, da se te nadaljujejo in da tudi za njegove atlete ni bolje poskrbljeno. »Ni sistema, da bi lahko na krajši ali daljši rok naredili kaj konkretnega. Maratonci se borijo vsak zase. Razočaran sem, za maratonce ni nobene vzpodbude,« je Roman Kejžar pojasnil na Malem blejskem maratonu, kjer sta za trening nastopila maratonca, ki trenirata pod njegovim okriljem: Anton Kosmač in Žana Jereb.

Tekača iz Poljanske doline, njun trener Kejžar prihaja iz Selške, sta letos z mislimi vsak pri drugem cilju. Kosmač si želi odteči normo za nastop na olimpijskih igrah prihodnje leto, Jerebova ima leto za regeneracijo, predvsem zaradi razočaranja. »Žana je lani na maratonu v Rotterdamu izpolnila normo za letošnje svetovno prvenstvo. To je mednarodna norma, ki velja od začetka lanskega leta. Naknadno pa je Atletska zveza Slovenije sklenila, da za slovenske atlete in atletinje štejejo dosežki od 1. oktobra lani. Njen rezultat tako ni štel. poleg tega

Maratonca Žana Jereb in Anton Kosmač s trenerjem Romanom Kejžarjem

Pod vodstvom Romana Kejžarja trenira tudi Sandi Novak, slepi tekač, ki bo prav tako v maratonu skušal doseči normo za paraolimpijske igre v Rio, ki znaša 2 uri in 42 minut. Ni veliko tekačev v Sloveniji, ki bi jo zmogli. »Sandi trdo trenira. Verjamemo, da nam lahko uspe. Če se bo vse poklopilo, bo blizu normi. Doseči jo bo skušal na Berlinskem maratonu, poleg mene ga bo med tekom spremljal še Urban Jereb,« je pojasnil Kejžar.

nima pogodbe, čeprav ima rezultat,« je o razlogih spregovoril Kejžar, maratonka iz Žirov, ki je Slovenijo zastopala na zadnjih olimpijskih igrah, pa je dodala: »Najprej sem

bila prepričana, da imam normo, potem je samo naša zveza spremenila pravila. Odločila sem se, da letošnje leto vzamem bolj za regeneracijo. Ne nastopam veliko, grem na

kakšno tekmo, ki jo izkoristim predvsem za trening, ne za kakšno izboljšanje časov. Prej sem na teden pretekla tudi po dvesto kilometrov, letos jih precej manj. Telo je že samo sporočalo, da dolgoročno tako ne bo šlo. Ob službi je to kar naporno. Kmalu po sezoni se bom morala odločiti, kako naprej, če bom želela loviti normo za Rio.«

V polnem treningu pa je Anton Kosmač. Tudi letos bo pretekel od šest do sedem tisoč kilometrov. »Letošnji cilji so enaki kot doslej: izpolniti normo za olimpijske igre. Nastop v Rio bi bil velika krona na mojo tekaško kariero,« pravi maratonca s Hotavelj, ki je sicer poklicni tekač. Od maratona pa se pri nas ne da preživeti, zato se kot mizar ukvarja z restavriranjem starega pohištva. Letos spomladi je nastopil na maratonu v Milanu – na spremenjeni progi, ki se je izkazala za težjo, čeprav so mislili, da bo ravno obratno. Tekel je 2 uri in 18 minut, norma je minuto boljša. Njegov osebni rekord je 2 uri in 16 minut. Normo bo skušal odteči na Ljubljanskem maratonu, čas ima tudi še naslednje pomlad. Večji del treninga opravi sam, na krajših razdaljah mu pomaga Domen Hafner, ki pri Kejžarju trenira tek na srednje proge.

Triglav izpadel v osmini finala

JOŽE MARINČEK

Kranj – V sredo so nogometaši Triglava odigrali tekmo osmine finala slovenskega pokala. Gostovali so na Ptuj

in se po streljanju enajstmetrovk poslovili od tekmovanja. Po rednem delu je bilo 1 : 1, za Triglav je zadel Aleš Poplatnik. Druge tekme osmine finala bodo naslednji teden.

Zarica Kranj bo v torek, 15. septembra, doma gostila nogometaše Luke Koper.

Nadaljuje se tekmovanje v prvi slovenski nogometni ligi. V 9. krogu bodo

Domžale v nedeljo gostile Krško (ob 17.45). Pari gorenjskih predstavnikov v 6. krogu druge lige pa so: Šenčur – TKK Tolmin (danes ob 19. uri), Drava Ptuj – Triglav Kranj (jutri), Zarica Kranj – Roltek Dob (jutri ob 16. uri), Kalcer Radomlje – Ankaran (nedelja ob 16. uri).

VABI NA OGLEDE TEKME 1. A DRŽAVNE LIGE V ROKOMETU ZA MOŠKE

RD URBANSKAPE : RK GORENJE

V soboto, 12. 9. 2015, ob 20. uri v športni dvorani Poden

FESTIVAL ŠPORTA KRANJ
aktivno preživljanje prostega časa
od torka, 15. 9. do sobote, 19. 9. 2015
športna tržnica in predstavitev izvajalcev programov športa, predavanja in posveti o športu, športna testiranja in meritve, športna tekmovanja, športni programi za otroke, mladino in odrasle
Celoten program je objavljen na www.sportkranj.si

Eden se je pogovarjal, drugi medtem kradel

SIMON ŠUBIC

Domžale, Preddvor – V torek dopoldne sta neznana moška na drzen način okradla domačinko v Spodnjih Jaršah v občini Domžale. S Policijske uprave Ljubljana so sporočili, da sta se do stanovanjske hiše oškodovanke z avtomobilom pripeljala dva moška. Eden izmed njih je izstopil iz vozila in ogorvil oškodovanko s pretvezo, da ga zanimajo leseni odpadki, ki jih je imela zložene ob hiši. Drugi ji je medtem pobral ves nakit v hiši. Ko je neznanec nenadoma izgubil zanimanje za nakup odpadkov, ji je vse skupaj postalo sumljivo, po odhodu prevarantov pa so se ji sumi tudi potrdili.

Na Srednji Beli pri Preddvoru pa so si na podoben način vloge razdelili trije prevaranti. Eden se je z oškodovancem dogovarjal za odkup plastike in pnevmatik, druga dva pa sta ta čas preiskala hišo in ukradla denar. Tudi tokrat je

oškodovanec postal sumničav, ko se je trojica na hitro odpeljala brez dogovora.

Policisti obe dejanji še preiskujejo, obenem pa opozarjajo, naj bodo občani previdni pri kupovanju stvari po domovih in v stikih z neznanci. Zlasti naj bodo pozorni na tiste ljudi, ki so vsiljivi ali npr. sprejemajo plačilo tudi v zlatu in drugih materialih, kar ni običajno. Takih naj ljudje tudi ne spuščajo v stanovanje, povprašajo naj po njihovih osebnih podatkih in o podjetju, v katerem delajo. Podrobno naj preverijo še okoliščine posla in se prepričajo o ceni storitve in pogojih. V preostalih stikih pa je lahko sumljiva okoliščina tudi to, da se z oškodovancem hkrati dogovarja več oseb, ki so skupaj prišle, ali pa se eden dogovarja, drugi pa so v vozilu ali okolici. V takih stikih naj ljudje ustrezno poskrbijo za varnost svojega premoženja, obiskovalcev naj ne spuščajo v hiše in naj jih imajo stalno pod nadzorom, opozarjajo policisti.

Sodna izvedenka še ni izdelala mnenja

SIMON ŠUBIC

Kranj – Včerajšnja glavna obravnava na kranjskem okrožnem sodišču zoper nekdanjega predsednika Stanovanjske zadruga Gorenjske (SZG) Franca Terana in nekdanjega odvetnika Kristjana Gnilška zaradi domnevne zlorabe položaja pri opravljanju gospodarske dejavnosti in pomoči pri kaznivem dejanju se je hitro končala. Sodnica Marjeta Dvornik je namreč prisotne obvestila, da sodna izvedenka finančne stroke še vedno ni izdelala izvedenskega mnenja, ki naj bi sodišču pomagalo razrešiti vprašanje, ali je z ravnanjem obtoženih SZG nastala premoženjska škoda in v kakšni višini. Kot razlog za zamudo je izvedenka navedla, da potrebuje

še dodatno dokumentacijo od obdolženega Gnilška in SZG. Gnilšak je ob tem pojasnil, da je vsa dokumentacija, s katero razpolaga, v sodnem spisu.

Kot smo že poročali, je obtožba povezana s poravnavo, ki sta jo novembra 2010 sklenili Mestna občina Kranj in SZG v višini 620 tisoč evrov. Tega denarja pa občina ni nakazala na račun zadruge, temveč na fiduciran račun odvetnika Gnilška, ki je zastopal SZG in je že pred tem odkupil vse njene terjatve, v tistem času pa je bil tudi svetovalec tedanjega župana Mohorja Bogataja. Kranjsko tožilstvo je Terana in Gnilška sprva obtoževalo tudi oškodovanja upnikov, vendar je kasneje ta očitek umaknilo iz obtožbe. Sojenje se bo nadaljevalo 9. oktobra.

Omahnil v severni steni

SIMON ŠUBIC

Triglav – V ponedeljek nekaj po opoldnevu se je na poti čez Prag na Triglav smrtno ponesrečil tuj planinec, po naših podatkih italijanski državljani. Skupina treh tujih planincev je predtem zgrešila pot in zašla v severno steno, kjer je en planinec zaradi težkega terena omahnil 200 metrov v globino.

Posredovali so gorski reševalci iz Mojstrane, zdravnica in posadka s helikopterjem Slovenske vojske. Po težki reševalni akciji, ki jo je ovrnil veter, so mrtvega planinca prepeljali v dolino, kjer ga je prevzela pogrebna služba, nato pa so reševalci s pomočjo helikopterja iz stene rešili še preostala planinca, ki so ju nepoškodovano prepeljali do Aljaževega doma.

Neznanec v avto vabil otroke

Pred Osnovno šolo Marije Vere na Duplici so bili v začetku tedna priča incidentu, ko je neznanec s plišasto igračo v avto želel zvabiti dva drugošolca. Policisti okoliščine dogodka še preverjajo.

JASNA PALADIN

Kamnik – Le dobrih sto metrov od šole, v bližini slaščičarne na Ljubljanski cesti, je neznanec v srebrnem avtomobilu z zatemnjenimi stekli okoli 15. ure ustavil in s plišasto igračko ninja želvo v avto skušal zvabiti bratca in sestrico, ki sta se nepridiprava ustrašila in zbežala proti domu nedaleč stran, voznik pa je odpeljal naprej.

O dogodku je tako šolo kot policiste v ponedeljek zvečer obvestila mama obeh otrok. Na PU Ljubljana so nam potrdili, da so bili o dogodku obveščeni, da pa vse okoliščine še preverjajo. Hitro pa so reagirali na sami šoli, kjer se s takšno situacijo niso srečali prvič. »Že predlani se je zgodilo nekaj podobnega, lani pa na eni drugi kamniški šoli, tako da incident za nas ni nekaj novega. Nemudoma smo obvestili vse starše otrok prve triade in ostale učitelje, ki so se z učenci o tem pogovorili pri pouku. Staršem smo pomagali tudi z napotki, kako naj se z otroki doma pogovorijo in kako naj otroci v takih primerih ravnajo. Obvestilo z napotki smo objavili tudi

Za varnost prvošolcev prve šolske dni tudi pred OŠ Marije Vere skrbita policistka in prostovoljec, a incident se je zgodil kakšnih sto metrov od šolske stavbe.

na spletni strani šole,« nam je povedala Helena Sternad, svetovalna delavka na šoli, ki je vesela, da sta otroke v tem primeru reagirala dobro.

In kaj v takšnih primerih svetujejo policisti? »Starši naj se z otroki pogovarjajo o podobnih situacijah. Pogovor naj poteka v času, ko starši in otroci niso obremenjeni s konkretnimi primeri, ki so objavljeni v medijih, na svetovnem spletu ... Pojasnjeni jim morajo biti splošni nasveti, kot so: da ne vstopajo v

tuja vozila, ne prejemajo daril neznanih oseb, da naj ne sledijo neznanim osebam (ne glede na obljube, da bodo dobili ali videli igračo, videli domačega ljubljencega ...). Otroci se morajo naučiti, da se v takšnih primerih ponudb zoperstavijo z odločnim ne. V nadaljevanju priporočamo, da takoj pristopijo do najbližje odrasle osebe, v trgovini, na ulici ... in povedo o dogodku in da se na ta način pridobi čim več informacij, na podlagi katerih lahko

policija konkretizira svoje aktivnosti. Odgovornost odraslih pa je, da otroku prisluhnejo, po potrebi zaščitijo in pomagajo po najboljših močeh (npr. pokličejo policijo na številko 113, za zaščito otroka sodelujejo v nadaljnjih postopkih ...). Je pa treba poudariti, da vsako ogovornje še ne pomeni zlonamerne ogovornje, nikakor pa naj tudi v teh primerih otroci ne prisedejo v vozilo (npr. da bi pokazali pot ...),« poudarjajo na Policiji.

Hlev pogorel, živino so rešili

V požaru, ki je v celoti pogoltnil gospodarsko poslopje, je zgorelo dvajset ton sena, škode je za nekaj deset tisoč evrov.

JASNA PALADIN

Studenec pri Domžalah – Gasilci so bili o požaru na gospodarskem poslopiju v vasi Studenec obveščeni v ponedeljek okoli 19.20. »Tako smo izvozili s tremi gasilskimi vozili, na pomoč pa so bili poklicani tudi gasilci iz PGD Domžale-mesto, Vir, Studenec, Žeje-Sveta Trojica in Dob. Ob našem prihodu je požar že v celoti zajel stavbo, veliko 25 krat 15 metrov, in se tudi hitro širil. Gorelo je seno v zgornjem nadstropju, spodaj pa je bilo kakšnih petnajst glav živine, ki smo jo uspeli pravočasno rešiti. Požar

Gasilci so s hitro intervencijo preprečili razširitev požara na sosednje stavbe. / Foto: Miro Pivar (domzalec.si)

nam je uspelo lokalizirati in pogasiti v kakšni uri, intervencija pa je trajala še vse do jutra, saj smo morali odstraniti uničeno seno in podreti pogorelo ostrešje,« nam je povedal Matjaž Korošec, vodja intervencije iz Centra požarne varnosti Domžale. Pri gašenju je s štirinajstimi vozili sicer sodelovalo kar 75 prostovoljnih in šest poklicnih gasilcev.

Kraj požara so si naslednje jutro ogledali tudi policisti, ki elementov kaznivnega dejanja niso ugotovili. Škodo so ocenili na nekaj deset tisoč evrov, o ugotovitvah pa bodo obvestili pristojno tožilstvo.

Po aparat se ni vrnila

Škofja Loka – Pred dnevi je lažna prodajalka po domovih na Kidričevi cesti v Škofji Loki oškodovanka po daljšem pregovornanju prepričala, naj na test za en dan vzame manjši ortopedski aparat, kot garancijo pa je od nje izvabila 50 evrov denarja in nekaj zlatih verižic. Prebrisana tatica se seveda po aparat ni več vrnila, oškodovanka pa je s tem ogoljufala. Ženska je bila visoka okoli 160 centimetrov in stara okoli 40 let. Bila je urejena, imela je kratke rjave lase, oblečena je bila v bele hlače.

Lastnik kovčka je bil prepozen

Domžale – V sredo popoldne je na avtobusnem postajališču v Domžalah zaradi sumljivega kovčka nastal preplah. Takoj so stekle aktivnosti, ki so predvidene v primerih suma, da gre za eksplozivni predmet, policisti so tudi zavarovali kraj. Kovček so nazadnje razstrelili z uporabo tehničnih sredstev. Izkazalo se je, da so bila v njem samo oblačila. Po končani intervenciji je do policistov pristopil državljani Makedonije in jih seznanil, da je bil kovček njegov.

POSLOVNI GLAS

Razvoj je naša prednost

Pred današnjim dnevom odprtih vrat (med 10. in 13. uro) v kranjskem Iskraemecu, ki letos praznuje 70 let obstoja, smo na pogovor povabili njegovega izvršnega direktorja Dietera Brunnerja. »Ključna konkurenčna prednost Iskraemeca je visok odstotek vlaganj v razvoj,« pravi.

SIMON ŠUBIC

Iskraemeco je lani uspešno končal prisilno poravnavo, v okviru katere je upnikom skupaj poplačal več kot 58 milijonov evrov. Kako je ta »razbremenitev« vplivala na poslovanje družbe?

»Res je, Iskraemeco je v lanskem letu poplačal prav vse dolgove do upnikov, ki so bile podjetju naložene v okviru prisilne poravnave leta 2006. Iskraemeco se s tem uvršča med peščico podjetij, ki so v celoti poplačala svoje obveznosti, s čimer smo svojim partnerjem in širšemu lokalnemu okolju dali jasen znak, da smo podjetje, ki izpolnjuje svoje obveznosti in je vredno zaupanja. Vsekakor pa takšna finančna razbremenitev vpliva na poslovanje družbe, saj se sedaj lahko v večji meri posvečamo razvojnim projektom, ki nam omogočajo, da ohranjamo konkurenčni položaj na trgu. Kot ključno konkurenčno prednost Iskraemeca lahko izpostavimo prav visok odstotek vlaganj v razvoj in raziskave. Naš razvojni oddelek je največji razvojni oddelek na eni lokaciji v branži v Evropi ter eden največjih razvojnih oddelkov v Sloveniji. Razvojnimi projekti namenjamo med pet in osem odstotkov vseh svojih letnih prihodkov. Lani jeseni smo na največji prireditvi v naši branži (European Utility Week) predstavili novo družino pametnih števec, ki smo jih razvili za projekte, ki se načrtujejo v Evropi in širše v prihodnjih letih. Na podlagi osnovnega modela razvijamo različice za posamezne trge v skladu s specifikacijami kupcev in različnimi nacionalnimi zahtevami. Prav tako smo zaključili z razvojem pametnih števec po specifikacijah za nemški trg, ki smo jih že začeli prodajati.«

Še lani ste bili prisiljeni v odpuščanje, letos pa je Iskraemeco podpisal 235 milijonov evrov vredno pogodbo na Nizozemskem. Je to že znak okrevanja trga pametnih števec?

»Za Iskraemeco je podpis tako velike pogodbe na Nizozemskem veliko priznanje našim sposobnostim in produktom, ki so plod lastnega

razvoja. Hkrati je to pomemben pokazatelj dejstva, da smo v samem vrhu med proizvajalci rešitev pametnega merjenja. Zato smo na sklenitev takšne pogodbe upravičeno zelo ponosni. Kot kaže, se je trg električne energije z letošnjim letom začel počasi prebujati. Večina evropskih elektrodistribucij na podlagi objavljenih javnih razpisov načrtuje obsežne implementacije pametnih števec. Te se v nekaterih državah začnejo šele leta 2016, nekatere pa še kasneje, kar sicer časovno precej zaostaja za tržnimi napovedmi.«

Koliko proizvodnje je še namenjene elektromehanskim števcem?

»Iskraemeco razvija, proizvaja in trži števe električne energije že 70 let. V zadnjih letih se spreminjamo iz proizvajalca elektromehanskih števec v ponudnika sistemskih rešitev. Podjetje je trenutno v fazi večje transformacije proizvodnje. Menja se tehnologija produktov samih, torej prehod iz elektromehanskih na elektronske števe, korenito se spreminja tehnologija izdelave le-teh. Vpeljava pametnih števec je del Evropske energetske politike do leta 2020. Iskraemeco je trenutno eden zadnjih dobaviteljev in proizvajalcev elektromehanskih števec, skladno z zmanjšanjem obsega povpraševanja po teh izdelkih v prihodnjih mesecih pa načrtujemo postopno ukinitve omenjene proizvodnje. S tem bomo pridobili potrebne proizvodne kapacitete za postavitve proizvodnih linij za svoje najnovejše proizvode.«

Koliko je sedaj zaposlenih v Iskraemecu in koliko od tega jih je v Kranju?

»Iskraemeco trenutno zaposluje več kot tisoč ljudi, od tega jih je v Kranju zaposlenih približno 800. Izdelke v okviru nedavno podpisane pogodbe na Nizozemskem bomo proizvajali v Kranju, kar pomeni, da nam je s to pogodbo uspelo zagotoviti kar precejšen delež za polnitve obstoječih proizvodnih kapacitet za naslednjih pet let. To je po dolgem času redka priložnost za

pridobitev dolgoročnejšega obsežnega posla, ki podjetju zagotavlja večjo stabilnost.«

Kakšne načrte imate sicer s proizvodnjo v Kranju?

»Lokacija podjetja v Kranju, v Evropski uniji, pomeni konkurenčno prednost tako z vidika kakovosti kot tudi logistike. Dandanes kupci, torej elektroenergetska podjetja, zelo skrbno pripravijo svoje javne razpise za dobavo teh števec, spremljajo razvoj le-teh po njihovih zahtevnikih, opravijo temeljita testiranja, ne le izdelkov, temveč tudi preverbe potencialnih dobaviteljev, njihovih procesov, kar pa seveda zahteva precej časa, preden se dobave izdelkov začnejo. Kot že omenjeno, letos poteka ali pa se zaključuje kar nekaj razpisov za večje dobave pametnih števec elektroenergetskim podjetjem tako v Evropi kot širše. Ob uspešni dodelitvi poslov, ki sledijo tem razpisom, predvidevamo porast prodaje in s tem proizvodnje med leti 2016 in 2020.«

Kakšen položaj ima Iskraemeco na svetovnem trgu?

»Iskraemeco je na področju merjenja električne energije uveljavljena blagovna znamka. V omrežjih širom Evrope je instaliranih že več kot 2,5 milijona naših pametnih števec, predvsem v Skandinaviji in na Nizozemskem, srednji in manjši projekti pa so bili izvedeni praktično v vseh evropskih državah in na Bližnjem vzhodu, zato svoj tržni položaj in možnosti za prihodnje ocenjujemo zelo pozitivno. Delujemo na trgu števec električne energije na področju regije EMEA, kjer imamo tretji tržni delež med konkurenti. V skladu s tržnimi razmerami in hitrostjo ujanja pametnega merjenja je naš pogled trenutno v večji meri usmerjen na evropski trg. Skladno s povpraševanjem povečujemo svojo prisotnost v Rusiji, Afriki in na Bližnjem vzhodu ter na trgu Južne Amerike.«

Kakšno je tekoče poslovanje Iskraemeca?

»Podjetje Iskraemeco, ki praktično vso svojo prodajo realizira izven meja Slovenije, je pri svojem poslovanju

vpeto v celovito geopolitično situacijo, ki jo krojijo regulativa, politične situacije, ekonomska kriza in delovne kupcev. Kljub vsem tem neugodnim zunanjim pogojem zadnja tri leta poslujemo uspešno in z dobičkom. S takšnim tempom nadaljujemo tudi v letošnjem letu. V prvi polovici letošnjega leta smo zabeležili pozitivno poslovanje v skladu s poslovnim načrtom podjetja.«

Kakšni so vaši načrti za naslednje petletno obdobje?

»V prihodnjih letih bomo nadaljevali začeto delo pri pridobivanju poslov za naslednje petletno obdobje, ko se pričakujejo največje menjave običajnih števec s

Izvršni direktor Iskraemeca Dieter Brunner

pametnimi na območju Evropske unije. Največje razvojne priložnosti tudi v prihodnje vidimo v razvoju novih pametnih števec električne energije oziroma v razvoju dodatnih funkcionalnosti obstoječih proizvodov. Hkrati posebno pozornost

v zadnjem času posvečamo storitvam, ki našim izdelkom, predvsem v okviru večjih implementacij pametnih števec, dajejo dodano vrednost. Nadaljevali bomo tudi z vlaganjem v prenovno proizvodnih procesov oziroma z vpeljavo vitke proizvodnje.«

LUK
LJUDSKA UNIVERZA KRANJ

cilj je blizu

www.luniverza.si

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE
Prva stopnica do poklicne poti in samostojnosti.

POKLICNI IN SREDNJEŠOLSKI PROGRAMI
Znanje je kot zlato, oplemeniti naše življenje!

STROKOVNA USPOSABLJANJA
Nove poklicne usposobljenosti in priložnosti v slabe pol leta!

JEZIKOVNI TEČAJI
Večja kompetentnost, samostojnost in suverenost.

TEČAJI ZA RAZVOJ KOMPETENC
Večja učinkovitost v življenju in na delovnem mestu.

TEČAJI ZA STAREJŠE
Kakovostno, aktivno in družabno preživeti čas v zlatih letih.

BREZPLAČNO ŠOLANJE

NAGRADA OB VPISU

100 EUR UGODNEJE za občane Kranja

BREZPLAČNI TEČAJ e-pošte za začetnike

VPIŠI SE SEPTEMBRA ☎ **04 280 48 00**

Tržne cene govejega mesa

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja pripravlja tudi tržno poročilo za goveje meso. Pogledajmo, kakšne so bile cene v tednu med 24. in 30. avgustom, ko je bilo zaklanih 418 do dve leti starih bikov, 28 več kot dve leti starih bikov,

113 krav in 102 telci. K ceni so prišteti povprečni prevozniki stroški v višini 6,81 evra na sto kilogramov hladne mase. Pri kakovostnih razredih se oznake U, R, O, P nanašajo na vizualno ocenjevanje mesnatosti živali, oznake 2, 3 in 4 pa določajo razvrstitev trupa glede na zamaščenost.

Cene klavnih trupov oz. polovic (v EUR/100 kg)

Kakovostni razred	Biki, stari do 24 mesecev	Biki, stari nad 24 mesecev	Krave	Telice
U2	347,28	-	-	351,81
U3	347,51	-	-	346,81
R2	345,53	-	-	334,51
R3	347,72	338,00	251,07	336,39
R4	-	-	226,04	320,89
O2	316,63	-	218,42	283,44
O3	325,36	-	229,00	292,46
O4	-	-	256,81	326,81
P2	-	-	192,72	-
P3	-	-	183,12	-

Občinski denar za kmetijstvo in gozdarstvo

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Mestna občina Kranj je letos za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva, gozdarstva in podeželja namenila iz proračuna 153.400 evrov. Denar bo razdelila med kmete in druge upravičence na podlagi javnega razpisa, ki je bil objavljen 14. avgusta in po katerem je vloge za dodelitev pomoči treba oddati na občino najkasneje do 16. septembra. Občina največ denarja (108.400 evrov) namenja za naložbe v osnovno dejavnost na kmetijskih gospodarstvih ter za urejanje kmetijskih zemljišč in pašnikov, sicer pa tudi za

naložbe za varno delo v gozdu, za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih izdelkov ter za nekmetijsko dejavnost na kmetiji, za šolanje na poklicnih in srednjih kmetijskih in gozdarskih šolah ter za delovanje društev s področja kmetijstva, gozdarstva in razvoja podeželja. Kmetije z območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost so upravičene do pomoči v višini do 70 odstotkov upravičenih stroškov, ekološke kmetije do 50 odstotkov, ostale kmetije pa do 30 odstotkov. Dijaki lahko pričakujejo od občine do 400 evrov (neto) pomoči na leto, višina pa bo odvisna od števila vlog.

Zadovoljstvo ob dobri letini greni koruzni hrošč

Na Gorenjskem se je že začelo najpomembnejše zgodnje jesensko kmetijsko opravilo – siliranje koruze. Zadovoljstvo pridelovalcev ob dobri letini nekoliko greni koruzni hrošč, ki se vse bolj širi in že preti s škodljivimi posledicami.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – »Prvi kmetje so že začeli s siliranjem koruze, večina jo bo v primeru ugodnega vremena pospravila do konca septembra,« ugotavlja Marija Kalan, specialistka za rastlinsko pridelavo v Kmetijsko gozdarskem zavodu (KGZ) Kranj, in dodaja, da so se kmetje tudi s pomočjo kmetijske svetovalne službe v preteklosti že toliko usposobili, da znajo sami oceniti, kdaj je kuruza dovolj zrela za žetev in za siliranje. Kmetje največkrat hitijo s prezgodnjim siliranjem takrat, ko je žetev pozna in se jim mudi s pripravo njiv za jesensko setev. Letos ni časovne stiske, žetev je bolj zgodnja in bo še tudi dovolj časa za jesensko setev. Vse več je tudi sodobne mehanizacije, ki omogoča žetev in siliranje v pravem času. Dob-

Oddelek za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj je včeraj pripravil na Žabniškem polju strokovno srečanje pridelovalcev koruze. Udeleženci so si ogledali poskusni nasad s 45 različnimi hibridi koruze za siliranje in za zrnje, slišali pa so tudi marsikaj koristnega o letošnjih pogojih za pridelovanje, zatiranju koruznega hrošča, pridelovalnih stroških, siliranju in o tem, kateri hibridi so najprimernejši za pridelovanje na Gorenjskem. / Foto: Gorazd Kavčič

Nekdaj so kmetje imeli za žetev koruze oz. siliranje svoje kombajne, zdaj se skoraj izključno odločajo za najem storitve. Med ponudniki so tudi kmetje, ki opravljajo storitev v okviru strojnega krožka ali dopolnilne dejavnosti kmetije.

ri poznavalci razmer ugotovljajo, da na kmetiji lahko v enem dnevu pospravijo tudi osem hektarjev koruze – seveda ob pogoju, da njive niso preveč razdrobljene in oddaljene in da to omogočajo tudi zmogljivosti silosa. Ker je letos dober pridelek, ponekod pa imajo še nekaj lanske zaloge silaže, bodo na marsikateri kmetiji po zapolnitvi silosov morali silirati »na kup«, kar je tudi po oceni strokovnjakov dobra začasna rešitev.

Ni bilo suše, toče, vetra ...

Letos so bili na Gorenjskem za pridelovanje koruze dokaj dobri naravni

pogoji. Kot pravi Marija Kalan, je bila setev v pravem času, med vznikom je bilo dovolj vlage, s talnimi škodljivci ni bilo problemov, ni bilo niti suše niti vetra ali toče. Čeprav so se čez poletje zvrstili štiri vročinski vali, je vmes vendarle padlo toliko padavin, da ni nastopilo daljše sušno obdobje. Manjši zastoj v rasti je povzročil le julijski vročinski val, a še to samo na peščenih oz. prodnatih tleh, kjer je kuruza zato tudi malo manjša kot na območjih, kjer je bilo vse-skozi dovolj moče.

Koruzni hrošč letos še ni povzročal škode

Še največji problem je koruzni hrošč, ki se je od leta 2007, ko se je prvič pojavil na Gorenjskem, pa do danes že dobro razširil in razmnožil. V kranjskem kmetijsko gozdarskem zavodu ga pet let spremljajo na desetih lokacijah na Gorenjskem, največ ga v vabe ulovijo v Cerkljah, Naklem in na širšem območju Škofje Loke. Leta 2011 so na teh lokacijah ujeli v vabe po manj

kot tisoč hroščev, lani je bilo število še enkrat večje, letos je v primerjavi z lani še nekoliko poraslo v Škofji Loki, v Cerkljah pa je bilo približno enako. »Podatki kažejo, da je koruzni hrošč na Gorenjskem prisoten in da bodo pridelovalci že kmalu občutili njegove škodljive posledice, ki se kažejo v prizadetosti koreninskega sistema in slabši oplojenosti storžev. Kuruza s prizadetimi koreninami je zlasti ob suši in v drugih stresnih razme-

Kmetije, ki imajo več kot deset hektarjev njiv, spodbujajo h kolobarjenju tudi plačilo za t. i. zeleno komponento.

Bodo pridelovalci koruze solidarni z živinorejci?

In kakšni so letošnji stroški pridelave? Kot navaja Franc Pavlin, specialist za živinorejo v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, so po kalkulaciji Kmetijskega inštituta Slovenije letos stroški pridelovanja koruze za siliranje znašali 1287 evrov, po

V kmetijsko gozdarskem zavodu ocenjujejo, da letošnji pridelek koruze ne bo presegel lanskega in da se bo gibal od 47 do 55 ton zelene mase na hektar. Pridelek bo nekoliko manjši na prodnatih območjih in tam, kjer je bila kuruza sejana v travo.

rah manj odporna, lahko pa tudi poleže. Posledica slabše oplojenosti storžev je tudi slabša kvaliteta silaže. Letos pridelovalci še niso občutili škodljivih posledic, tudi prihodnje leto jih verjetno še ne bodo, v naslednjih pa jih že bodo,« opozarja Marija Kalan in poudarja, da je najučinkovitejši ukrep, s katerim bi hrošča lahko držali pod pragom škodljivosti, kolobarjenje. Strokovnjaki priporočajo, da naj bi kmetje sejali kuruza na isto njivo vsaj na vsaki dve leti, a na marsikateri gorenjski kmetiji, ki ima za normalno kolobarjenje premalo njiv, jo sejejo vsako leto na isto njivo.

odštetju subvencij pa 1009 evrov. Tržna cena stoječe koruze se bo verjetno gibala okrog 1300 evrov za hektar, tako kot vedno pa bo odvisna od ponudbe in povpraševanja. »Letos bi bilo dobro, če bi bili pridelovalci koruze vsaj malo solidarni z živinorejci, ki so v težkem ekonomskem položaju. Po izražanju kmetijskega inštituta znašajo stroški prireje mleka 39,4 centa za liter, po odštetju subvencij 35,6 centa, tržna cena pa se giblje okrog 27,5 centa (brez davka na dodano vrednost). Podobna situacija je pri pitanju goved, kjer je tržna cena prav tako nižja od stroškov prireje.«

Po podatkih oddelka za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj koruza na Gorenjskem zaseda v setvenem kolobarju skoraj dve tretjini njiv, to je okrog 3700 hektarjev. Medtem ko so se površine z žiti in krompirjem v zadnjih letih zmanjšale, je kuruza zaradi potreb živinoreje edina pomembnejša poljščina, katere obseg pridelave ostaja približno enak.

V knjigi boste našli babičine recepte za torte, ki jih mati preda hčerki v zdelanem zvežčiču, recepte tet, svakinj in prijateljic. Našli boste prepisane recepte z zavitkov pecilnega praška, zgubljenih v predalih časa, Marieline torte, Patricijine torte... Izbirali boste lahko med preprostimi in zapletenimi tortami, pitami in zavitki za čaj, za zajtrk, za vsak dan ali za posebne priložnosti.

Knjiga obsega 360 strani. Redna cena knjige je 37,50 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je cena le

19
EUR

* poština

Gorenjski Glas

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju ali jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure, ali po e-pošti na: narocnine@g-glas.si

Odsvetujejo nakup »na slepo« Semesadike Mengeš v stečaju

Zveza potrošnikov Slovenije in Gozdarski inštitut Slovenije na podlagi rezultatov testa ugotavljata, da je na trgu več slabih kot zelo kakovostnih peletov, zato potrošnikom odsvetujeta nakup »na slepo«.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ker so peleti kot vir energije v zadnjih letih tudi v Sloveniji postali zelo priljubljeni, so se v zvezi potrošnikov in gozdarskem inštitutu odločili, da ponovno, že tretjič, s testom preverijo njihovo kakovost in uporabnost. V test so tokrat vključili petdeset vzorcev peletov, od tega so jih polovico kupili v Sloveniji, preostale pa na Švedskem in na Češkem. »Po tem, ko

Razlika glede ostanka pepela je velika: za najboljšim na testu je ostalo zgolj 0,37 odstotka pepela, za najslabšim 2,71 odstotka. »To pomeni, da bodo potrošniki ob uporabi takih peletov morali sedemkrat bolj pogosto polniti posodo za pepel, poleg tega pa je zaradi večje količine pepela tudi večja možnost za nastanek žilindre, ki lahko občutno spremeni učinkovitost peči,« je dejala dr. Nike Krajnc z oddelka za gozdno

Ponudba peletov je raznovrstna, razpon cen velik (od 3,2 do 5 evrov za 15-kilogramsko vrečo), označevanje pomanjkljivo, kakovost pogosto vprašljiva. Med 25 vzorci peletov, kupljenimi v Sloveniji, je bilo na testu šest zelo dobrih in kar devet neustreznih.

Povprečna ocena preizkušenih švedskih peletov je dosegla 70 odstotkov, čeških 66 odstotkov, slovenskih pa zgolj 44 odstotkov.

se nam je lani že zdelo, da se je kakovost pri nas prodanih peletov izboljšala, lahko tokrat spet ugotavljamo, da bodo potrošniki pri nakupu bolj verjetno naleteli na takšne, ki ne ustrezajo nobenemu standardu kakovosti, kot na takšne, ki s svojimi lastnostmi sodijo v razreda A1 ali A2. Pelete iz teh dveh razredov tudi kot edine priporočamo za nakup, saj zagotavljajo najbolj kakovostno in tudi okolju najmanj škodljivo ogrevanje,« je na predstavitvi rezultatov testiranja dejal Boštjan Okorn, vodja testiranja pri Zvezi potrošnikov Slovenije.

Prevelik ostanek pepela

Glavni težavi slovenskih peletov sta ostanek pepela in mehanska obstojnost.

tehniko in ekonomiko v Gozdarskem inštitutu Slovenije in dodala, da je druga težava peletov s slovenskega trga njihova slaba mehanska obstojnost. Po preizkusu s posebno napravo, ki jo opredeljuje evropski standard, je kar pet vzorcev dobilo oceno nezadovoljivo. Peleti s slabšo mehansko obstojnostjo so hitro lomljivi, v vreči ali v skladiščnem prostoru pogosto nastanejo večje količine drobnih delcev, ki povzročajo težave tudi pri transportu pelet iz zalagovnika v kurilnišče. Dr. Nike Krajnc je tudi opozorila potrošnike, da naj jih pri nakupu peletov ne vodi barva, saj ta ne odraža nujno drevesne vrste, nikaikor pa ni dokaz kakovosti. Če proizvajalci pri izdelavi peletov kot surovino uporabljajo les s primesjo skorje,

tudi smrekovi peleti niso več svetli. Jelovina v postopku izdelave izraziteje potemni, na splošno pa velja, da les potemni pri višji temperaturi sušenja.

Certifikat dokazuje kakovost

»Za potrošnike sta najbolj zanesljivi informaciji o kakovosti certifikata kakovosti ENplus ali DINplus,« je dejal Boštjan Okorn in dodal, da je v Sloveniji veliko majhnih proizvajalcev peletov brez certifikata, ki zelo težko zagotavljajo stalno kakovost peletov in ki se še premalo zavedajo pomena certifikata kakovosti. Da bi jim olajšali pridobitev takšnega certifikata, je gozdarski inštitut registriral domačo tržno znamko S4Q, ki dokazuje

visoko kakovost pelet. Če na vreči s peleti ni podatka o certifikatu, lahko kupcu pomagajo pri izbiri podatki o vsebnosti vlage, ostanku pepela, mehanski obstojnosti in gostoti nasutja, vendar le v primeru, če napisano na vreči drži tudi v praksi.

Ena nekdanjih največjih gozdnih in okrasnih drevnic pri nas je od sredine junija v stečaju, kaj bo s premoženjem, se še ne ve.

JASNA PALADIN

Mengeš – Stečajni postopek je bil 16. junija sprožen na predlog upnika, družbe za svetovanje in upravljanje D.S.U. iz Ljubljane, koliko pa je vseh upnikov in kakšna je višina prijavljenih terjatev, pa bo znano v teh dneh po preteku trimesečnega zakonskega roka za prijavo terjatev.

Kot nam je pojasnila stečajna upraviteljica Anja Jandrok, Semesadike, ki so imele še leta 2010 več kot 600 tisoč evrov prihodkov in 22 zaposlenih, ob začetku stečajnega postopka niso imele več zaposlenih, prav tako že dlje časa niso ustrezno oskrbovali svojih dveh drevnic (v Mengšu in v Tišini), zato zadnja leta poslovanja niso več vzgajali svojih sadik, ampak so zgolj prodajali tiste, ki so že bile zasajene. Ker so slednje primerne

Leta 2010 je bilo v Semesadikah Mengeš več kot 600 tisoč evrov prihodkov in 22 zaposlenih, ob začetku stečajnega postopka niso imeli več zaposlenih.

za prodajo, je stečajna upraviteljica 12. avgusta dobila dovoljenje, da del zaloga okrasnih drevin in grmičevja, ki so presajeni v lonce, prodaja. »Med poletjem s prodajo nismo bili uspešni, ocenjujemo, da je razlog v tem, da je primeren čas za zasaditev sadik jesen,« nam je še povedala stečajna upraviteljica in dodala, da je cenitev premoženja še v teku, zato tudi še ni odločitve, kaj bodo z njim storili. Premoženje stečajnega dolžnika in vrednost bosta opisana v otvoritvenem poročilu.

Uspeh je za vse, tudi za vas

Zato vam na izbranih paketih ULTIMATIVNI ponujamo kar do 9 mesecev brezplačne uporabe storitev Microsoft Office 365 Business Essentials.

Vsak dober podjetnik si želi učinkovito poslovati. Prizadeva si privarčevati čas in stroške, si zagotoviti stabilen potek dela, imeti urejen arhiv dokumentov in urejeno bazo strank. Vse to je za podjetja zelo pomembno in hkrati enostavno dosegljivo.

Si.mobilove poslovne rešitve lahko preprečijo marsikatero zagato, s katero ste se morda že srečali pri svojem poslovanju. Se vam je že zgodilo, da ste želeli kateremu od sodelavcev omogočiti delo od doma, pa niste vedeli kako? Da ste nujno potrebovali dokument, ki ste ga pozabili v pisarni, in bi vam prišlo zelo prav, če bi ga lahko pogledali kar na telefonu? Se vam je že pripetila največja groza – da se vam je sesul računalnik in ste

izgubili vse podatke ter celoten arhiv? Še vedno beležite podatke o svojih strankah v zastarelih in zamudnih tabelah Excel?

Si.mobil vam lahko pomaga, da poslujete bolje od konkurence, in sicer s sodobnimi pisarniškimi orodji Microsoft Office 365, ki so trenutno najbolj pogosto uporabljene poslovne rešitve v oblaku. **Novi paketi ULTIMATIVNI že vsebujejo zbirko Office 365 Business Essentials**, ki med drugim vključuje kar 1.000 GB prostora v oblaku in jo lahko uporabljate do 9 mesecev brezplačno.

Z Microsoft Office 365:

- bodo vaši podatki in vaš arhiv varno shranjeni v oblaku oziroma na zunanjem strežniku. To pomeni, da bodo vsi dokumenti, arhiv, elektronska pošta, kontakti in zapisi v vašem koledarju varno shranjeni in usklajeni. In to ne glede na to, ali boste do njih dostopali s telefona,

tablice ali z računalnika, v pisarni ali zunaj nje, vi sami ali tudi vaši sodelavci.

- lahko uredite bazo svojih strank v programu SharePoint. Ta omogoča, da imate eno samo centralno bazo strank, ki jo lahko v podjetju posodobljate vsakdo, ki mu dodelite pravice za to. Baza strank je varno shranjena v oblaku, zato lahko do nje dostopate kadarkoli in kjerkoli.

- vam je na voljo prostor za shranjevanje dokumentov (ponudb, pogodb itd.) OneDrive, ki ga lahko delite s preostalimi zaposlenimi. Tako obstaja samo ena različica dotičnega dokumenta - zaposleni lahko dostopajo do njega in ga posodobljajo, pri čemer se jasno beleži, kdo je kdaj naredil kako spremembo na dokumentu.

Preverite še druge možnosti uporabe, ki jih omogočajo Office 365 Business Essentials in povprašajte svetovalca v poslovnem centru.

Za več informacij o ponudbi Microsoft Office 365 obiščite nov Si.mobilov poslovni center v Šenčurju! Pri izboru najboljše rešitve za vaše podjetje vam bodo z veseljem pomagali:
> preko telefona: **040 41 15 03**
> osebno na naslovu: **poslovni center Cubis, cona 2A**

Acroni za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja

Kot pojasnjujejo, so vlogo na Agencijo Republike Slovenije za okolje morali podati zaradi zamenjave dotrajane lužilne kadi. Vpliv na okolje naj bi se s posodobitvijo opreme celo zmanjšal.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Družba Acroni, ki deluje pod okriljem SIJ – Slovenske industrije jekla, je zaprosila za izdajo odločbe o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega. Kot so objavili na Agenciji Republike Slovenije za okolje (ARSO), je dokumentacija, med drugim vloga Acronija in osnutek odločitve o okoljevarstvenem dovoljenju, na voljo na vpogled

na Upravni enoti Jesenice. Mnenja in pripombe je do 1. oktobra mogoče posredovati na ARSO.

V podjetju Acroni so pojasnili, da so za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja morali zaprositi zaradi zamenjave ene od dotrajanih lužilnih kadi v obratu predelave debele pločevine. »Zamenjava lužilne kadi za posledico ne bo imela povečanega vpliva na okolje, temveč ravno obratno; s posodobitvijo opreme neprestano znižujemo obremenitve okolja, v tem konkretnem

primeru z zagotavljanjem dodatnega odsesavanja in čiščenja kislinskih hlapov,« so pojasnili. Ob tem so obrazložili še sam postopek luženja. »Pri postopku valjanja in toplotni obdelavi pločevine nastaja na površini oksidni sloj – škaja, ki jo je treba odstraniti. Za odstranjevanje oksidne plasti se uporablja postopek s potapljanjem plošč v mešanico vodne raztopine in kisline. Luženje je kemijsko odstranjevanje oksidne prevleke na površini (škaje), ki nastane pri toplotni obdelavi jekel.«

PREJELI SMO

Velike mevže

Čedalje več gnilega je v deželi slovenski. Človek ne more verjeti, kaj so naši ljudje še pripravljani požreti, kar jim dan za dnem servira nespodobna vlada. Po razveljavljenem razpisu za deficitarne poklice in blamaži se je ministrica Mrakova lepo opravičila in karavana gre dalje. Očitno norčevanje iz ljudi in zdrave pameti. Na ponovnem razpisu bodo samo lepotni popravki. Čudim se, da ne zaropotajo dijaki, starši in razni varuhi (elitnih) pravic. Če bi se to drznila izvajati npr. Janševa vlada, ne bi letel samo minister, ampak bi bil medijski pogrom, vstajniki in razbijači na ulicah in padla bi cela vlada. Zdaj nam pa mediji dnevno polnijo glavo z Erjavcem, Mrakovo itd., afera na afero – Cerar pa nič! Kot je pravilno povedala izvrstna pričevalka Vera Mejak, so Slovenci – milo rečeno – velike mevže.

Sodišča se spet pritožujejo, da jim zmanjkuje denarja. Morda se bodo spomnili še kake Patrie, da se bo polovica sodnikov, tožilcev in odvetnikov leta in leta pasla na tisočeri strah izmišljenih »dokazov«. Za sovražnika države številka ena Janša pa res ni škoda ne časa ne denarja. Seveda, muhe je treba poloviti, sloni se pa veselo pasejo na kupih denarja, kdo ve, kje. Dokler bodo večinski mediji z lažmi, prikrievanji in podtikanji podpirali vse barabije, sodišča preganjala prave demokrate, bo ta dežela samo še tonila. Odboru 2014 in vztrajnikom zlepa ne bo zmanjkalo dela.

JULIJANA GARTNER, SELCA

Nov mejnik slovenske transverzale

Marjan Zupančič je znova rekorder Slovenske planinske poti. Pretekel jo je v 7 dneh, 8 urah in 10 minutah. Za dobre tri ure je bil hitrejši od dosežka Klemna Trilerja.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – V začetku avgusta je Klemen Triler s Police pri Naklem postavil nov najboljši čas Slovenske planinske poti. V enem kosu jo je pretekel v 7 dneh, 11 urah in 25 minutah. Izboljšal je znamenito Marjana Zupančiča iz Bohinjske Bistrice. Prav on je le slab mesec kasneje znova odšel na pot in mejnik izboljšal še za dobre tri ure. Nov najboljši čas je 7 dni, 8 ur in 10 minut.

Nepoznavalci bi mislili, da je preteči v enem kosu Slovensko planinsko pot od Maribora pa vse do Ankaranu enostavno, ker se rekordni tako hitro izboljšujejo. Pa je daleč od tega. Gorenjca

Triler in Zupančič sta zares izjemna. »Kdor dvomi o zahtevnosti, naj poskusi samo dan, dva, pa bo videl. Kaj šele v tem tempu zdržati več kot sedem dni. Če ne bi bilo številnih prijateljev, ne bi prišel do cilja. Bilo je še težje kot prvič, saj je bil mejnik najboljšega časa postavljen precej višje, poleg tega sem se za odhod odločil v vsega nekaj dneh,« je povedal Marjan Zupančič, na vprašanje, zakaj se je odločil iti še enkrat, pa odgovoril: »Sem trmast in ženejo me novi izzivi. A tokrat je bilo skoraj zagotovo zadnjič, pa četudi bo kdo izboljšal moj čas.« V dobrih sedmih dneh je bilo veliko težkih trenutkov, utrujenosti ... Tudi on

poudarja, da brez prijateljev ne bi šlo: »Pri takšnih podvigih se zares vidi, kaj so prijatelji. Imel sem noro podporo, držali so me pokonci. V ključnih trenutkih so bili na pravih mestih. Tudi v vremenom sem imel kolikor toliko sreče, čeprav je bilo še prevroče.«

V cilj v Ankaranu je prispel v petek – po 599 kilometrih in kar 49 višinskih kilometrih. Svoj čas iz leta 2013, ko je bil prvič na tej poti, je izboljšal za nekaj več kot šest ur in pol. Utrujenost je bila razumljivo prisotna, zaradi žulja na levi nogi je potreboval tudi medicinsko oskrbo, manjši operativni poseg, zaradi česar bo moral še malo počivati.

Marjan Zupančič je znova rekorder Slovenske planinske poti. / Foto: Katja Kegl Vencelj

Pisali bodo ljubezenska pisma

Kulturno društvo Josipine Turnograjske v sodelovanju z Občino Preddvor razpisuje četrti natečaj za najboljše ljubezensko pismo med mladimi v Sloveniji, edini tovrstni v državi.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – »Številne želje tako tekmovalcev kot mentorjev po njegovi ponovitvi so nas vzpodbudile, da letos v sodelovanju z Občino Preddvor ponovno razpisujemo natečaj za najboljše ljubezensko pismo. S tem sledimo prvi slovenski pesnici, pisateljici in skladateljici Josipini Urbančič Turnograjski, ki je s svojim zaročencem

Lovrom Tomanom izmenjala skupaj več kot tisoč ljubezenskih pisem. Tradicija pisanja pisem tako tudi v 21. stoletju med mladimi ni zamrla,« pravi predsednica KD Josipine Turnograjske ddr. Mira Delavec Touhami, sicer poznavalka in raziskovalka življenja in dela prve slovenske pisateljice.

Na razpisu lahko sodelujejo učenci osnovnih in srednjih šol. Ljubezensko

pismo je lahko pisano na različnem formatu papirja, prav tako so barva papirja in vsi drugi dodatki izbira avtorja. Pismo je lahko napisano s pomočjo računalnika ali ročno, vsebina pa naj bo v jedru povezana z ljubezensko tematiko, avtorji lahko posežejo v preteklost ali sodobnost. Pri ocenjevanju bo komisija, v kateri so pisateljica, publicistka in profesorica slovenskega jezika,

Josipina Turnograjska in njen zaročenec Lovro Toman sta si v letih od 1850 do 1853 izmenjala več kot tisoč pisem, ki so bila Delavčevi tudi navdih za natečaj za najlepše ljubezensko pismo.

ocenjevala izvirnost besedila prvoosebnega pripovedovalca, bogastvo besedišča, doživljanje avtorja in celovitost besedila. Za najboljša tri ljubezenska pisma bodo osnovnošolci in srednješolci prejeli ročno izdelane

peresnike iz 19. stoletja in bogate knjižne nagrade. Svečano prireditve ob razglasitvi najboljšega ljubezenskega pisma v Sloveniji napovedujejo za 6. november v dvorani Kulturnega doma v Preddvoru.

GG | IZLET// od petka, 23. oktobra, do nedelje, 25. oktobra 2015

TEŽKO PRIČAKOVANO OBIRANJE MANDARIN

Odhod avtobusov z avtobusne postaje v Kranju bo ob 5. uri, z avtobusne postaje v Škofji Loki pa ob 5.20. Odpeljali se bomo v letovišče Neum. Popoldne boste imeli prosto za sončenje, sprehode ob morju ali kopanje v pokritem bazenu. Za doplačilo si boste lahko privoščili krajši izlet v okolico. Zvečer se bomo okrepčali s samopostrežno večerjo, po večerji pa zabavali ob živi glasbi v hotelu, kjer bomo prenočili.

Drugi dan si bomo po zajtrku ogledali Dubrovnik, mesto z najlepše ohranjenim obzidjem in mestnim jedrom v Dalmaciji. Po končanem ogledu mesta bo dovolj časa za sprehod po mestu. Pozno popoldne se bomo odpravili nazaj proti hotelu.

Tretji dan se bomo odpeljali v dolino Neretve. Na plantažah nas bodo pričakali z aperitivom in suhimi figami, nato bomo uživali v obiranju mandarin v čudovitem okolju neretvanske delte. Med vožnjo s t. i. trupicami med zelenjem ob jezeru Kuti in po njem bomo opazovali čudovito naravo. Domačini nam bodo v restavraciji Pri Jozotu pripravili odlično kosilo z neretvanskimi specialitetami, pijačo in zabavo. Lahko boste nakupili še nekaj pridelkov iz delte Neretve (suhe fige, travarica, granatna jabolka, sadni likerji, med ...). Pozno popoldne se bomo poslovili od prijaznih gostiteljev in se vrnili proti domu. V Kranju bomo prispeli okoli polnoči. **Več lahko preberete na naši spletni strani www.gorenjskiglas.si**

Cena izleta je samo 175 EUR na osebo.

Dolina Neretve, Dubrovnik in Neum so oktobra najlepši, zato pohitite s prijavo!

Organizator izleta je Kompas, d. d. Prijave in rezervacije zbirajo v Kompasu Kranj, Slovenski trg 6, tel.: 04/201 42 61, in v Kompasu Škofja Loka, Kapucinski trg 8, tel.: 04/511 17 70. **Ne zamudite tega nepozabnega doživetja!**

Gorenjski Glas

Cena vključuje: prevoz s sodobnim turističnim avtobusom po programu, dva polpenziona v dvoposteljni sobah v Grand hotelu Neum 4*, obiranje mandarin, tri kilograme mandarin na osebo, vožnjo s trupicami po delti Neretve, odlično kosilo z neretvanskimi specialitetami, zabavo in pijačo Pri Jozotu, celodnevni izlet v Dubrovnik z ogledom mesta, večerno zabavo v hotelu, pijačo dobrodošlice ter stroške vodenja in organizacije potovanja.

Doplačila (ob prijavi): enoposteljna soba 34 EUR za dve nočitvi

Občina bo lahko znižala najemnine

ANA ŠUBIC

Vodice – Na podlagi dopolnjenega pravilnika o oddajanju poslovnih prostorov v najem bo Občina Vodice po novem najemnikom lahko odobrila znižanje najemnine.

Na občino so namreč najemniki v zadnjih letih naslovili več vlog za znižanje najemnine za poslovne prostore, predvsem trgovine, ki jih utemeljujejo z občutnim zmanjšanjem prometa, kar je posledica finančne krize, naraslih stroškov nabave in konkurence velikih prodajnih centrov, kar manjšim trgovcem bistveno otežuje pogoje poslovanja. Ker pravne podlage za odobritev znižanja najemnine doslej ni

bilo, so občinski svetniki na zadnji seji na predlog župana Aca Franca Šuštarja sprejeli dopolnitve omenjenega pravilnika. Slednji po novem najemnikom omogoča, da lahko v določenih okoliščinah, ki ogrožajo opravljanje njegove dejavnosti, a je slednje v interesu občine, zaprosijo za znižanje najemnine. O utemeljenosti znižanja bo presojal župan, najemnina pa se na podlagi prošnje lahko zniža do največ 50 odstotkov, in sicer za obdobje, ki ne sme biti daljše od dveh let. S tem se bo sicer občinski prihodek iz najemnin nekoliko zmanjšal, vendar bi bile v primeru nesprejetja sprememb možne tudi odpovedi s strani najemnikov.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Odmaknjeni, a vseeno napredni

Marija Gasser iz Železnikov je v samozaložbi izdala knjigo o šestih vaseh pod Ratitovcem, v katere so v 13. stoletju naselili Tirolice. Kljub odmaknjenosti so bili zelo napredni in izjemno iznajdljivi.

ANA ŠUBIC

Železniki – Pred dnevi je izšla knjiga Vasi pod Ratitovcem skozi čas, v kateri Marija Gasser iz Železnikov na 216 straneh in z več kot 230 fotografijami razkriva življenje v Spodnjih Danjah, Zgornjih Danjah, zaselku Trojar, Zabrdi, Torki in Ravnah v različnih obdobjih – vse od 13. stoletja, ko je loška gospoda na to območje naselila Tirolice, do danes.

Gasserjeva je s podratitovškimi vasicami, ki ležijo na nadmorski višini od 895 m do 1150 metrov, tesneje povezana dobra tri desetletja, saj iz Zabrdi izvira njen mož. »Te vasi so nekaj posebnega v Selški dolini in od nekdanj me je zanimalo, kdo so bili njihovi prebivalci, ker sem opažala izjemne umetnine, genialne rokodelske mojstrovine in tudi sama pokrajina kaže podobo predpreteklega stoletja, zelo se je ohranila. Žal pa so danes te vasi, razen Spodnjih Danj, precej prazne; ljudje so se odselili, številni objekti žalostno propadajo, košenine pa se zaraščajo,« ugotavlja in dodaja, da je to velika škoda, saj so tirolski predniki z žulji in znojem oblikovali to pokrajino in več stoletij trgali iz objema narave plodno zemljo.

Po stezah do ostalega sveta

Gradivo je zbirala vrsto let. Številne zanimivosti je skrivala zabrška šolska kronika,

ki jo je pred 20 leti skupaj s še nekaj šolskimi predmeti našla na smetišču v Zabrdi, kar jo je razžalostilo. »Šolska dokumentacija je bila prevzeta šele šest let po zaprtju šole in je bila objedena od podgan. Gre za zelo dragocen vir informacij za razjasnitev življenja v teh krajih. Neprecenljive za moje delo so bile tudi soriške šolske in župnijske kronike. Veliko sem izvedela od starejših domačinov, večina je danes žal že pokojnih, tudi Peter Jenšterle, ki je bil res izvrsten pripovedovalec. Načrtno sem iskala pisne vire, zbirala sem častitljivo stare fotografije, zapisovala zanimiva poimenovanja. Obiskovala sem tudi arhive in muzeje,« pove Gasserjeva. Zbrano gradivo se je odločila povezati v knjigo pred tremi leti, ko so se z domačini odločili za postavitev spominske plošče izginulim po drugi svetovni vojni, ki so jo na cerkvi v Sorici slovesno odkrili minulo nedeljo.

Kot ugotavlja, so bili v podratitovških vaseh izjemno iznajdljivi in sposobni pridelovalci z znanjem preživetja v težkih pogojih, občutkom za lepoto in neskončno navezanostjo na visokogorsko krajino. Preživljali so se z govedorejo, rejo drobnice, sadjarstvom, veliko so si pomagali, saj je zaradi hladnega podnebja uspevala samo ena letina. »Med sabo so v sožitju živeli gruntarji, kajžarji in gostači. Upoštevali so trden notranji red v skladu

s krščanskimi vrednotami. Živel so precej odmaknjeno življenje, saj so bili zelo odrezani od ostalega sveta, s katerim so imeli stik le po stezah. Poti, vsaka je služila svojemu namenu, opisujem tudi v knjigi, vodile pa so do cerkva, po fa sngo, do Podbrda do b ancuka – vlačka ...« našteva avtorica.

Kljub odmaknjenosti so bili v vaseh pod Ratitovcem zelo napredni. »Če je najstarejša fotografija v svetu ohranjena iz leta 1826, so se na Torki fotografirali že dobrih 50 let kasneje. Za ljudi, ki so bili tako odmaknjeni, je to nekaj neverjetnega, pa tudi, da je pred več kot dvesto leti po glinenih ceveh v hiše na Torki pritekla voda. Bili so vrhunski golcerji, saj so znali spraviti les iz težko dostopnih strmin, na delo so jih poklicali v Francijo, Romunijo, Galicijo, Turčijo,« razlaga Gasserjeva.

Velika poveljna krivica

A če je bilo v Zgornjih Danjah še pred stotimi leti 73 prebivalcev, pa danes tam živi le en domačin. Avtorica meni, da imajo trenutno možnost razvoja le Spodnje Danje, kjer še živi nekaj mladih družin, čeprav je tudi tam število prebivalcev s 193 v zadnjih sto letih padlo na 57. Kot ugotavlja, je eden glavnih razlogov za zaton podratitovških vasi druga svetovna vojna: »Del knjige sem namenila nepozabni krivici, ki se

Foto: Andrej Tarfila

Marija Gasser v svoji drugi knjigi opisuje življenje v vaseh pod Ratitovcem skozi čas.

je tedaj zgodila tu. Po vojni je izginilo 24 mož, v glavnem gospodarjev, povprečno starih 35 let, ki so zapustili družine s petimi, šestimi otroki. Svoji še danes ne vedo za njihove grobove, kar ne sodi v civilizirano družbo, za ugotavljanje krivde ni bilo izpeljanih minimalnih postopkov. Poleg tega so na Korosko izgnali 90 ljudi, od tega 62 otrok, in ko so se vrnili, nekateri šele po šestih letih, so jih zapostavljali, prepovedali so jim jezik, nobene

danjarske besede niso več smeli izgovoriti, čeprav je bil ta jezik res nekaj posebnega. S pomočjo ene od domačink, ki ga dobro pozna, sem v knjigi naredila tudi slovar jezikovnih značilnosti izpred sto let.«

Knjiga poleg že naštetega zajema še razlago poimenovanj podgorskih vasi, ledinska in hišna imena, pesmi, običaje, versko življenje, božja znamenja in druge zanimivosti iz zgodovine vasi pod Ratitovcem. »Vidi se, da so bili tu urejeni in

pošteni ljudje. Zapis je bogastvo za nas, rodove naprej, izraz spoštovanja ter zahvala prednikom za oblikovanje tako lepe krajine in prehojene življenjske poti,« je še poudarila Gasserjeva.

Knjiga Vasi pod Ratitovcem skozi čas, ki je izšla v samozaložbi ob finančni podpori občine in sponzorjev, je sicer njeno drugo delo. Pred desetimi leti je namreč že izdala knjigo o Ivanu Tušku, rojaku iz Martinj Vrha, ki je po avtoričinem mnenju še vedno preveč spregledan.

Multikulti

Nina Gregori z ministrstva za notranje zadeve o začetni integraciji priseljencev v Sloveniji stran 18

Multikulti

Belgijec Kurt Dewaele je z družino našel svoj drugi dom v Lešah. stran 19

Multikulti

Makedonsko kulturno društvo Sv. Ciril in Metod gostilo likovno kolonijo stran 20

Od petka do petka

Vlada bi še varčevala

Vlada in sindikati so glede varčevanja pri plačah v javnem sektorju spet na nasprotnih bregovih. Svet Onkološkega inštituta je sprejel sklep o razrešitvi generalnega direktorja inštituta Janeza Remškarja.

SIMON ŠUBIC

Vlada zaostri predlog

Predstavniki vlade in sindikatov so se v sredo znova srečali na temo plač v javnem sektorju. Vlada želi v prihodnjem letu privarčevati 310 milijonov evrov, zato predlaga podaljšanje nekaterih varčevalnih ukrepov: znižanje vrednosti plačnih razredov, zamrznitve izplačevanja redne delovne uspešnosti in znižana plačila delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela, kar je predlagala že pred poletjem, ter po novem še nižji regres in delno zamrznitev premij za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje. S temi ukrepi bi vlada privarčevala 263 milijonov evrov, manjkajočih 47 milijonov evrov pa bi iskala z dodatnimi ukrepi. Sindikati seveda predlaganemu varčevanju ostro nasprotujejo. Znova se bodo srečali 21. septembra.

Zadeva Patria zastarala

Ljubljanska okrajna sodnica Tanja Lombar Jenko je odločila, da je sojenje obtoženim v zadevi Patria Janezu Janši, Ivanu Črnkoviču in Antonu Krkoviču zastaralo, zato je zadevo zavrгла. Sodnica je pri odločanju upoštevala kazenski zakonik, ki je veljal v času, ko naj bi se domnevna kazniva dejanja

zgodila in ki je absolutno zastaranje predvideval v 10 letih. Po novejši določbi je sicer zastaralni rok dve leti po razveljavitvi pravnomočne sodbe, do katere je v zadevi Patria s strani ustavnega sodišča prišlo aprila letos.

Razveljavili sodbo Bavčarju

Vrhovno sodišče je ugodilo zahtevkoma za varstvo zakonitosti nekdanjega predsednika uprave Istrabenza Igorja Bavčarja in nekdanjega svetovalca Istabenza Kristjana Sušinskega ter razveljavilo sodbo, s katero sta bila zaradi pranja denarja pri preprodaji delnic Istrabenza obsojena na sedem oz. tri leta zapora. Vrhovni sodniki so zadevo vrnili v ponovno sojenje. Delno so ugodili tudi nekdanjemu predsedniku uprave Maksime Holdinga Nastji Sušinskemu in mu dosojeno kazen znižali na eno leto in 10 mesecev, medtem ko so zahtevo nekdanjega predsednika uprave Pivovarne Laško Boška Šrota, ki je bil zaradi zlorabe položaja obsojen na zaporno kazen petih let in desetih mesecev, zavrnilo.

Konec poslanske skupine ZaAB

Državni poslanec Jani Möderndorfer je po odhodu iz stranke Zavezništvo Alenke

Bratušek (ZaAB) uradno zapustil tudi njeno poslansko skupino, ki je zato ugasnila. Poslovnik namreč določa, da lahko poslansko skupino tvorijo najmanj trije poslanci, v poslanski skupini ZaAB pa sta ostali samo še Alenka Bratušek in Mirjam Bon Klanjšček. Obe zato sedaj razmišljata, da bi skupaj z Bojanom Dobovškom, nekdanjim članom vladnega SMC, ustanovili poslansko skupino nepovezanih poslancev. A tudi tu jih čaka poslovniška ovira, ker bi morali tudi omejnjeni poslanci izstopiti iz stranke. Govori se, da se naj bi Möderndorfer sedaj pridružil SMC, česar pa sam še ni potrdil.

Slovenija bo tožila avstrijski Verbund

Vlada je prejšnji teden državnemu pravobranilstvu naložila, naj pripravi in naslovi predhodni odškodninski zahtevek za avstrijsko družbo Verbund za škodo, ki je nastala na državni infrastrukturi v poplavih na Dravi leta 2012, v tožbeni zahtevek pa ne bo vključena škoda, ki je nastala fizičnim osebam in občinam. Hidrološka analiza delovne skupine slovensko-avstrijske komisije za Dravo je namreč pokazala, da je po obilnih padavinah v zaledju na po-večan pretok Drave vplivalo

tudi delovanje verige avstrijskih hidroelektrarn, s katerimi upravlja Verbund.

Za Remškarjevo razrešitev

Svet Onkološkega inštituta (OI) je v sredo sprejel sklep o razrešitvi generalnega direktorja inštituta Janeza Remškarja. Sklep mora potrditi še vlada. Člani sveta Remškarju očitajo neizpolnjevanje sklepov sveta ter pomanjkljivosti na področju kakovosti in urejanja notranjih odnosov na OI, po besedah predsednice sveta Darinke Miklavčič pa Remškar na očitke ni podal zadovoljivih odgovorov. Remškar po drugi strani povod za njegovo razrešitev vidi v sporu z vplivnim zdravnikom Erikom Brecljem.

Odhaja tudi Sberbank

Po avstrijski Raiffeisen banki je odhod iz Slovenije napovedala še ruska Sberbank, ki je na slovenski trg vstopila v začetku leta 2012, po prevzemu avstrijske banke Volksbank. Po pisanju Dnevnika se za portfelj Sberbank neuradno zanimata ameriški sklad Apollo, ki kupuje tudi podržavljeno NKBM, in ruska Expobank, ki se zanima za nakup Gorenjske banke. Oba naj bi se zanimala tudi za nakup Raiffeisen banke.

Proces Patria je zastaral, je odločilo ljubljansko okrajno sodišče. / Foto: Gorazd Kavčič (arhiv)

Zaradi odhoda Janija Möderndorferja je ugasnila poslanska skupinja ZaAB. / Foto: Gorazd Kavčič

Vlada bo tožila avstrijski Verbund, ker naj bi bil kriv za poplave na Dravi v letu 2012 (slika je simbolična).

Foto: Gorazd Kavčič

Slovinci v zamejstvu (472)

Izziv raziskovalcem zamejstva in izseljenstva

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Na dva dogodka, povezana z življenjem Slovencev v zamejstvu in v izseljenstvu, želim opozoriti v današnji rubriki. Prvi je XIV. nagradni natečaj urada vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu za magistrska in doktorska dela ne temo Slovinci v zamejstvu in v izseljenstvu. Natečaj je postal z leti zanimiv izziv za raziskovalce, še posebej mlajše, življenja naših rojakov po svetu. Na dosedanje natečaje so avtorji poslali kar 225 nalog, med katerimi jih je bilo 78 nagrajenih. Napisana magistrska in doktorska dela postanejo del arhiva vladnega urada, Inštituta za slovensko izseljenstvo in migracije pri Znanstveno raziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter Inštituta za

Slavko Mežek (prvi z leve, skupaj s prijatelji s Koroškega in sodelavkami Kompasovih mejnih servisov) bi tudi letos rad prejel čim več predlogov za priznanja Naša Slovenija.

narodnostna vprašanja. Na natečaj se lahko prijavijo kandidatke in kandidati iz Slovenije in tujine z diplomskimi, magistrskimi in doktorskimi deli, ki obravnavajo tematiko Slovencev izven Republike Slovenije in so jih avtorji

uspešno zagovarjali na kateri koli univerzi v Sloveniji ali zunaj nje med 1. novembrom lani in 31. oktobrom letos. S področja zamejstva in izseljenstva bodo denarno nagrajena po tri dela. Natečaj bo odprt do vključno 12. decembra

letos, rezultati pa bodo predvidoma znani do konca aprila prihodnje leto. Dodatna pojasnila daje dr. Zvone Žigon, sodelavec vladnega Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, po telefonu 01/230 80 11 ali po elektronski pošti na naslov zvone.zigon@gov.si.

Gibanje za ohranjanje in uveljavljanje slovenske kulturne in naravne dediščine Kultura – Natura, ki ga vodi Slavko Mežek iz Kroke, bo letos že šestič podelilo priznanja

Naša Slovenija za ohranjanje dediščine, za njeno raziskovanje in uveljavljanje, za izobraževanje in ozaveščanje. Predloge za priznanja je treba do 20. oktobra poslati na naslov Kultura-Natura-Si, Kropa 72, 4245 Kropa. Podelitev bo 7. novembra ob 12. uri na sejmu Narava – Zdravje v Ljubljani. Nagrada ni denarna, ampak je delo likovnih ustvarjalcev trajne vrednosti. Letos bo to izdelek koroškega slikarja in pesnika Gustava Januša.

Folklorno društvo Bled je poleti dvakrat gostovalo pri Slovencih v zamejstvu, sta sporočila Tatjana Svete in Franci Pogačnik. Julija so plesali na prireditvi narodnih parkov alpskega predgorja v Moznici/Mogio Udinese v Videmski pokrajini in pri Slovencih v Reziji. Konec avgusta pa so bili v Lubučah/Loibach v Podjuni na Koroškem, kjer vsako leto organizirajo zelo znano Libuško žeganje.

Zakaj smo daleč za Avstrijo

Pred prvo svetovno vojno je bilo blagostanje slovenskih dežel primerljivo z avstrijskimi, živeli smo v isti državi. Sto let pozneje je Avstrija po različnih kazalcih približno še enkrat bolj razvita od Slovenije. Zakaj?

MIHA NAGLIČ

Naš zaostanek tiči v socializmu

Avstrijci in Slovenci smo se ločili leta 1918, ko smo šli v Jugoslavijo. Vendar so zmogli še leta 1938 tedanji Slovenci okoli 80 odstotkov življenjske ravni Avstrijcev. Odločilno za povečevanje razlik je bilo to, da smo po drugi svetovni vojni živeli v različnih družbenih sistemih, oni v kapitalizmu, mi v socializmu. Posledica: leta 1990, ko smo se tudi mi vrnili v kapitalizem, je zmogla Slovenija le še od 40 do 50 odstotkov življenjske ravni Avstrije. Te razlike nam tudi v zadnjih 25 letih ni uspelo zmanjšati. Leta 2012 je imela Avstrija bruto domači proizvod (BDP) na prebivalca 36.402 evrov, Slovenija pa 2014 po podatkih Statističnega urada RS (SURS) 17.244 evrov, torej le 47 odstotkov avstrijskega BDP. Kakšna pa je razlika v plačah? Maja 2015 je bila povprečna slovenska bruto plača 1523,65 evra, neto pa 997,13 evra. Avstrijska povprečna neto plača je dvakrat večja – 1900 evrov, bruto pa 2400 evrov. Velika razlika je tudi v številu nezaposlenih. V Avstriji znaša stopnja brezposelnosti 4,7 odstotka (Eurostat) in je najnižja v EU, pri nas je bila

maja 13 odstotkov. Še večja je razlika v brezposelnosti mladih pod 25 let: pri nas je 28-odstotna, onstran Karavank le 8,5 odstotka. Avstrijci nas prekašajo v produktivnosti. Avstrijska je bila leta 2011 nad evropskim povprečjem – znašala je 116,7 odstotka, slovenska pa le 80,6 odstotka povprečja EU. Boljši od Avstrijcev smo le pri stopnjah inflacije in javnega dolga. Avstrijski javni dolg je 73,2 odstotka BDP in tako presega maastrichtske kriterije za evroobmočje, ki določajo največ 60-odstotni javni dolg. Slovenski javni dolg je manjši – 54,1 odstotka BDP, vendar narašča. Avstrija ima 2,5-odstotni proračunski primanjkljaj, Slovenski je v prvem četrtletju znašal 6,5 odstotka oz. 10,4 odstotka BDP, ob upoštevanju dokapitalizacij v bančnem sektorju. Kakšno pa je gospodarsko sodelovanje obeh držav? Avstrija je za Slovenijo tretji izvozno-uvozni partner (za Nemčijo in Italijo). Slovenija je za Avstrijo 13. najpomembnejši tuji trg, po uvozu pa smo na 17. mestu. Leta 2011 je menjava med državama dosegla 4,2 milijarde evrov. Slovenski izvoz v Avstrijo je dosegel 1,61 milijarde evrov, slovenski uvoz pa 2,59 milijarde evrov. Avstrijski presežek: 980 milijonov evrov.

Sledijo naložbe. Avstrijci so na prvem mestu po naložbah v Sloveniji. Neposredne naložbe avstrijskih podjetij so lani znašale 5,7 milijarde evrov, kar je 49 odstotkov vseh tujih naložb. Ne nazadnje tale tolažba: povprečni Slovenec je res pol manj bogat od svojega severnega soseda, življenjska doba pa je približno enaka. Slovenci smo po pričakovani življenjski dobi (80,1 leta) brž za Avstrijci (81,2 leta). Vodi Francija: 82,5 leta (Vir: Aleš Žužek, www.siol.net) – Nadaljevanje kapitalistične prevzgoje Slovencev je torej nujna.

Kia – nova supertovarna na Slovaškem

Južnokorejska in globalna družba Kia je v Žilini na Slovaškem odprla novo »supertovarno«. Žilina leži na severu Slovaške, ima okrog 80 tisoč prebivalcev, bližje ji je poljska meja kot 200 kilometrov oddaljena Bratislava. Dokler ni Kia leta 2006 tu zgradila svoje prve tovarne, je bilo to precej zaostalo območje z visoko nezaposlenostjo. Danes ta tovarna neposredno zaposluje 3800 ljudi, posredno (skupaj z dobavitelji) pa 10 tisoč. Kia v Žilini proizvaja tri modele: več kot polovični (55 odstotkov) je delež uspešnice sportage, tretjino

cee d in preostalo venga. Zmogljivost te izredno napredne in s 300 najmodernejšimi roboti opremljene tovarne dosega 300 tisoč vozil letno! V njeno izgradnjo je Kia Motors Corporation vložila več kot milijardo evrov. Širši pogled razkrije, da ima koncern Kia (ustanovljen 1944) 15 avtomobilskih tovarn v desetih državah; te letno proizvedejo več kot 2,5 milijona vozil, prodajno-servisno mrežo imajo v 172 državah. Evropski trg je njihov glavni. Sedež podjetja Kia Motors Europe je v Frankfurtu, tu domuje tudi njihov oblikovalski center, sedež razvoja pa je v bližnjem Rüsselsheimu. Beseda Kia je izpeljana iz kitajske pismenke ki, kar pomeni izvirati in črke a, ki simbolizira Azijo. Kia torej pomeni: izvirati iz Azije.

Pa še en bušizem

George W. Bush (1946): »Tistim, ki ste prejeli nagrade, časti in priznanja, čestitam. Študentom s trojkami pa sporočam, da tudi vi lahko postanete predsedniki ZDA.« To je še ena od tistih izjav nekdanjega predsednika ZDA, ki so si prislužile oznako »bušizmi«. Duhovito. Posledice njegovega predsednikovanja pa niso prav nič smešne

Slovenci in Avstrijci smo imeli že pred evrom skupni denar. Na sliki avstro-ogrski bankovec za sto kron. / Foto: Wikipedia

»Supertovarna« Kia v Žilini na Slovaškem / Foto: press.kia.com

Nekdanji predsednik ZDA in nemška kanclerka; prvi je s svojo agresijo begunsko krizo zakuhal, druga jo mora zdaj reševati. / Foto: Wikipedia

Nove knjige (294)

Listi z roba

MIHA NAGLIČ

»Povejte Miheliču, da sem bil njegove dopisnice resnično vesel in da sem z vsemi svojimi čustvi, dobrohotnimi, a vendar škodoželjnimi, ob njem v pomladnih pariških parkih. Naj ne žaluje, da ga ni doma, čeprav tudi pri nas vse zeleni in cvete. Umetniško mišljenje, šolanje in delo je v zagati, ki ji ne vidim konca. Dne 27. t. m. se bo odprla splošna razstava, a kar sem mimogrede videl po tleh v dvoranah, me navdaja z rahlo otožnostjo. Njega ni, Kosa ni, sedaj ni že dve leti nič naslikal in edina slika, ki vzbuja pozornost, so Stupičevi lampioni Pred sprevedom, ki jo on gotovo pozna. Kmalu ima iziti prva številka umetnostne revije, ki ji še ne vem imena, čeprav sem njen

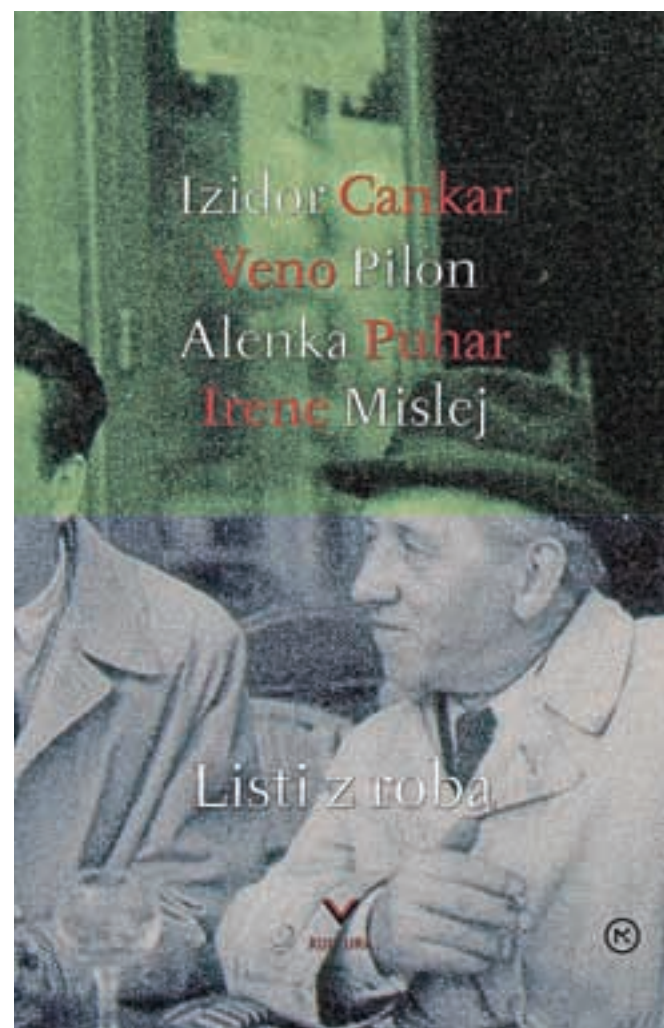
odličen sotrudnik, in Lojze Gostiša, ki jo vodi z neutrudljivo dobro voljo, z nezadostno zanesljivo roko in popolnim pomanjkanjem najelementarnejše skeptičnosti, očitno pričakuje z njo začetka nove epohe. Tu živi neki bivši bančni ravnatelj, ki izdeluje novo enotno pisavo za vse jezike, kar jih je in misli, da je to važno razdobje zgodovine. Pa komu kaj škoduje, če tako misli?«

Listi z roba je naslov te knjige za sladokusce, njen podnaslov pa: Kaj sta si pisala Izidor Cankar in Venó Pilon (in marsikaj o tem, kar sta zamolčala). Odlomek je iz Cankarjevega pisma Pilonu iz Ljubljane v Pariz, 19. aprila 1950. V pismu imenovanih ni več, živi pa 92-letni in še vedno neutrudni L. Gostiša; z leti je pridobil

več kot zadostno zanesljivo roko in še preveč skeptičnosti. Upravičeno skeptični Cankar oriše razmere, te pa po svoje ilustrira tudi prošnja v nadaljevanju iste pisma. »Potreboval bi: 1 debele (športne) ženske nogavice nylon 81/2 / 3 parfume Chanel / 3 rouge baiser (brunette) / 1 kos blaga iz surove svile (šantung) za žensko obleko, barve citra ali kaj drugega lepega / 3 kose blaga za kombineže, po eno roza, modro in zeleno / 3 m široke elastike za podvezo (3 cm širine).« To je rabil za svojo ženo Ičo (Ano Hribar), sestro strmolskega

graščaka Rada. Tak je bil tisti čas, manjkalo je tako umetniške svobode kot tudi »meščanskih« drobnjarij. Pisma sta uredili in razložili publicistki Irene Mislej in Alenka Puhar. Iz komentarjev slednje spoznamo tudi intimno anatomijo dogajanja in Piona, pa novo in strastno ljubezensko zvezo njegove očeta Franceta s pisateljico Miro Puc, kmalu poročeno Mihelič. Strmolski umor 1944 je bil le uvod v tragedijo rodbine Hribar, ki jo je novi režim dobesedno uničil, tudi Izidor in Iča sta se kmalu ločila

I. Cankar, V. Pilon, A. Puhar, I. Mislej, Listi z roba, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2015, 224 strani, 24,94 evra, www.emka.si

MULTIKULTI

Pomoč pri vključevanju v slovensko družbo

Nina Gregori

Program Začetna integracija priseljencev v Sloveniji poteka od leta 2012. Ne gre samo za učenje slovenskega jezika, ampak tudi za spoznavanje slovenske zgodovine, kulture. Več o programu in njegovi uspešnosti je povedala Nina Gregori, generalna direktorica Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo pri ministrstvu za notranje zadeve, nosilcu programa.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kaj je glavni namen programa Začetna integracija priseljencev (ZIP), koliko tujih državljanov ste do zdaj izobrazili v programu, katerih narodnosti so najpogosteje udeleženci?

»Enotni program ZIP poteka od leta 2012, že pred tem pa je ministrstvo organiziralo ločene tečaje slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe, zgodovine in ustavne ureditve. V programu je letno udeleženih od tisoč do tisoč petsto ljudi. Najmanj jih je bilo vpisanih v letu 2012, ko smo začeli uvajati tečaj. V letu 2015 je tečaj potekal v prvi polovici leta, tako da se je vanj vpisalo okrog 330 ljudi. S septembrom 2015 se tečaji ponovno začnejo, pričakujemo, da bo to število ustrezno naraslo.

Glavni namen programa je pomoč pri vključevanju v slovensko družbo, tako da težko govorimo o tem, koliko oseb smo izobrazili. Eno od možnih meril, ki bi ga lahko uporabili, je uspešno opravljen izpit iz slovenskega jezika tečajnikov, ki so obiskovali ZIP. Tega uspešno opravi 77,86 odstotka tečajnikov. Tečaji so 60-, 120- in 180-urni. Ministrstvo ne vodi podatkov o izobrazbi ali narodnosti tečajnikov, temveč zgolj podatek glede njihovega državljanstva. Med tečajniki še vedno prevladujejo državljani republik nekdanje Jugoslavije, predvsem državljani Bosne in Hercegovine. Izven območja nekdanje skupne države največ tečajnikov prihaja iz Rusije in Ukrajine.«

Ne gre samo za učenje slovenskega jezika, ampak tudi za spoznavanje s slovensko zgodovino, kulturo ... Kako je podrobneje pravzaprav sestavljen ta program?

»Program ZIP je v grobem razdeljen na dva modula. Oba se osredotočata na pridobivanje znanja za

osnovno sporazumevanje v jeziku okolja in pridobivanje osnovnih informacij o zgodovini, kulturi in ustavni ureditvi Republike Slovenije ter se med sabo dopolnjujeta. Tako so tudi cilji obeh modulov precej podobni, različen je predvsem obseg in težavnost. Osnovni modul tako npr. obsega več vsebinskih sklopov, kot so osebna identiteta, stanovanje in bivanje, družina in dom, trg dela in delovno mesto, zdravje in socialna varnost, izobraževanje, javno življenje v Sloveniji, slovenska zgodovina, kultura, ustavna ureditev.«

Kakšni so pogoji, da se lahko nekdo vključi v program?

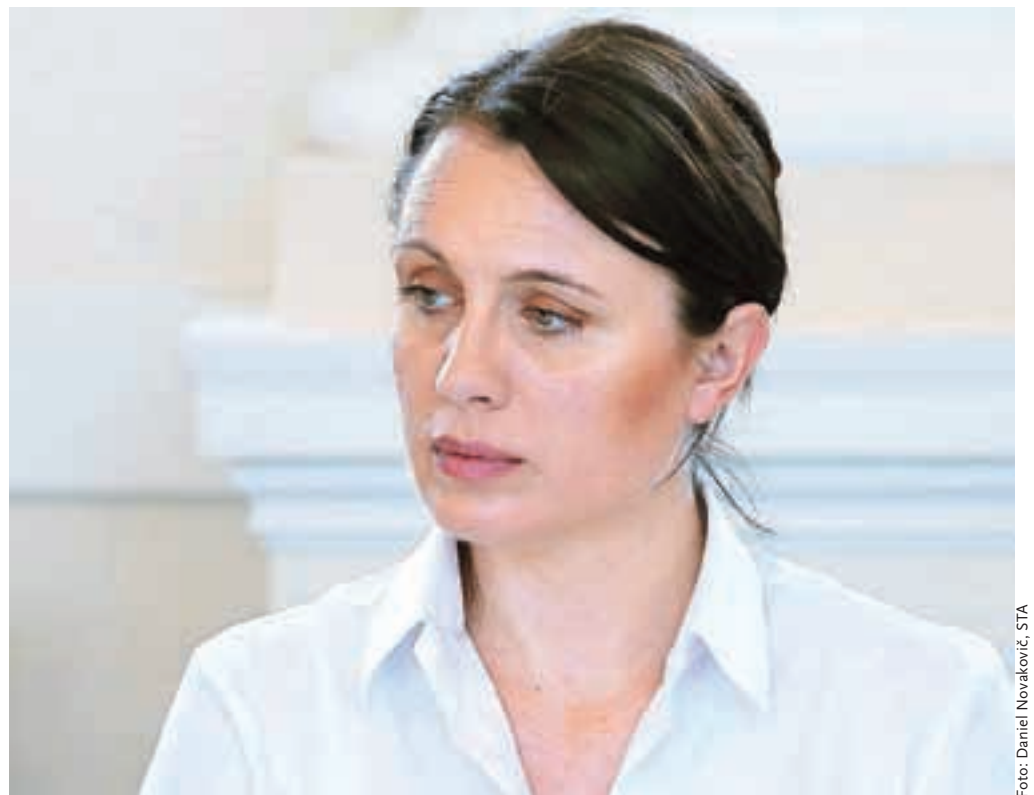
»Glavni pogoj je, da gre za državljana tretje države. Drugi pogoji se navezujejo na trajanje dovoljenja za prebivanje v Republiki Sloveniji.«

So zapolnjene vse kvote prostih mest?

»V Sloveniji je ta hip nastanjenih slabih 95 tisoč državljanov tretjih držav. Zanimanje za obisk programa je tako precejšnje in navadno ne moremo ugoditi vsem. Seveda pa niso vsi državljani tretjih držav zainteresirani za vključitev v program. Tako uspešnost obiska v posameznem letu na ministrstvu navadno merimo glede na to, koliko potrdil, s katerimi upravičenci lahko uveljavljajo pravico do obiska tečaja, so upravne enote izdale v posameznem letu in koliko ljudi je v tem letu obiskovalo tečaj. Letno tako vključimo najmanj polovico tistih, ki so pridobili potrdilo. V letu 2013 je bilo razmerje med številom izdanih potrdil in številom vključenih v program celo dobrih 83 odstotkov.«

Program sofinancira Evropska unija. Kdo vse ga še financira?

Izvedba programa se financira 25 odstotkov iz

Nina Gregori

Izobraževanje v prihodnje

»V naslednjih letih bo na območju Gorenjske program začetne integracije priseljencev izvajala Ljudska univerza Škofja Loka. Predvidoma bo potekal v Kranju, Škofji Loki in na Jesenicah, če bo večji interes, tudi v drugih krajih, se lahko upravičenci ali lokalne skupnosti z izvajalci skušajo dogovoriti tudi za izvajanje na drugih lokacijah.«

proračuna Republike Slovenije, 75 odstotkov stroškov izvedbe programa pa krije Evropski sklad za azil, migracije in vključevanje AMIF (Asylum, migration and integration fund). Ministrstvo bo predvidoma še ta mesec zaključilo še zadnje razpise za izbiro izvajalcev in tako skušalo zagotoviti izvajanje programa do 30. junija 2018. V ta namen smo zagotovili milijon in pol evrov. Delež, ki ga bo neposredno poravnala Republika Slovenija, znaša 375 tisoč evrov.«

Katere programe izvajate in kje na Gorenjskem?

»Program običajno izvajajo jezikovne šole ali ljudske univerze po Sloveniji. V

prejšnjih letih je potekal v 22 krajih, na Gorenjskem: na Jesenicah, v Kranju in Škofji Loki. V naslednjih letih ga bo na področju Gorenjske izvajala Ljudska univerza Škofja Loka. Predvidoma bo potekal v Kranju, Škofji Loki in na Jesenicah, če bo večji interes tudi v drugih krajih, se lahko upravičenci ali lokalne skupnosti z izvajalci skušajo dogovoriti tudi za izvajanje na drugih lokacijah.«

Kako ocenjujete večletno delo v tem programu? Se morda obetajo kakšne spremembe?

Program ZIP je najbolj prepoznan med programi, ki jih organizira ministrstvo. Delo lahko ocenimo zgolj pozitivno. Gre za

strokovno pripravljen, javno veljavni program, ki poteka v enaki obliki v vseh delih Slovenije. Prav tako lahko pohvalimo tudi partnerje, ki skrbijo, da program poteka gladko in strokovno. Izvajanje programa ZIP se sprti prilagaja potrebam ciljne publike, medtem ko ministrstvo v samo vsebino programa ne posega. Prav tako ne pričakujemo, da bo v naslednjem obdobju prišlo do sprememb glede upravičenosti do obiska. Kot novost lahko omenim, da bomo v prihodnje v izvajanje programa vsaj na področju Ljubljane in Maribora vključili tudi osebe s statusom mednarodne zaščite, za katere smo do sedaj tečaj organizirali ločeno.«

»Med tečajniki še vedno prevladujejo državljani republik nekdanje Jugoslavije, predvsem Bosne in Hercegovine. Izven območja nekdanje skupne države največ tečajnikov prihaja iz Rusije in Ukrajine.«

Od Brugga do Leš

Belgijec Kurt Dewaele je, ko sva se dogovarjala za intervju, predlagal kar sprehod skozi Leše, Paloviče, čez polja pod Dobrčo. Želel mi je pokazati in poudariti, na kako čudovitem koščku zemlje živimo. Kurt je tu našel svoj drugi dom, skupaj z Nadjo, Kajo in Nino.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kurt Dewaele izhaja iz kar velike družine. Ima še brata in dve sestri. Prihaja iz obalnega flamskega dela Belgije, blizu turističnega srednjeveškega mesta Brugge. Leta 2003 je ob prvem poslovnem obisku Slovenije, ukvarja se z vinarstvom, spoznal Slovenko Nadjo iz Mojstrane. Nadja se je sicer leto kasneje preselila k njemu, hčerki Kaja in Nina sta se rodili v Belgiji. Preden je starejša Kaja vstopila v prvi razred, se je družinica odločila za selitev v Slovenijo. »Pred petimi leti sva iskala zemljo, na kateri bi zgradila hišo. Nadja je s pomočjo nepremičninske agencije našla parcelo v Lešah pri Trziču. Takoj nama je bilo všeč.« se spominja Kurt. Domačini so si tujca v vasi najprej malce ogledovali, ampak Kurt je zelo odprtega značaja, zato je hitro navezal stik. Prepričan je, da tisto, kar oddajaš od sebe, dobiš nazaj. »Najina hiša se s svojim tradicionalnim slogom, majhnimi okni in veliko lesa lepo poda v vaško okolje, kajti tudi vas se varuje kot kulturna dediščina,« doda Kurt.

Slovensko vino v Belgijo

Nadja študira na Pedagoški fakulteti v Ljubljani

za učiteljico, Kurt se še vedno ukvarja z vinarstvom. »Najprej sem sicer delal kot somelje v restavracijah v Belgiji. Leta 1994 sem se odločil, da bom začel s prodajo vin, stranke so namreč veliko povpraševale po specifičnih vinih. Leta 1997 sem posel razširil, kupil še nekaj zemlje v Belgiji in postavil vinarno. Danes naša družba, imam še partnerja, kupuje in prodaja vina iz celega sveta. Imamo veliko dela, posel teče, kupimo in prodamo pol milijona steklenic na leto. Zaradi posla sem v Belgiji še vedno vsak mesec po deset dni. Imamo tudi pet dobaviteljev vinarjev iz Slovenije, njihova vina prodamo na belgijski trg. Ko delam v Sloveniji, in daljavo prek modernih komunikacijskih poti urejam administrativne zadeve, moj partner pa v Belgiji poskrbi za logistiko pri poslu. Tudi v Vipavi imamo v najemu tri vinograde, kajti vipavsko je čudovit vinorodni okoliš. Proizvajamo lastno vino za belgijski trg. En projekt, ki ga peljemo skupaj z Matjažem Lemutom, se imenuje L23, drugi skupni projekt pa se imenuje Vipava Club – steklenice z rdečim merlotom bodo prišle na prodajne police prihodnje leto. Ime Vipava smo izbrali zato, da si bodo kupci zapomnili vino

po imenu okolja, iz katerega izhaja, kot na primer znano vino bordojec. Takoj veš, od kod izvira,« pojasni Kurt in navede eno pomembno razliko med Belgijo in Slovenijo: »V Belgiji se veliko pogovarjamo o hrani, o vinu, pivu, dobrem kosu mesa. To traja lahko ure in ure ... in vsako še najmanjšo priložnost izkoristimo za to, da praznujemo. V Sloveniji je hrana zato, ker si pač lačen, vse se pa vrti okrog tega, kam si šel smučat, kje si kolesaril, katere hribe si obiskal. Ampak moram priznati, da mi je tudi tak pogovor všeč.«

Hiša odprtih vrat

Iz vinarske je izšla še turistična zgodba zakoncev Dewaele. Na njuni parceli je bilo dovolj prostora in sta zgradila še hišo za goste, ki ima dva velika apartmaja, vsakega s po osmimi ležišči, dvema kopalnicama, dnevno sobo in kuhinjo. Druga sezona je, kar sprejemajo goste, in še zakonca sama sta prijetno presenečena, da imata tako polno. »Letos imamo že vse zasedeno od februarja do sredine oktobra,« pojasni Kurt. Približno petdeset odstotkov gostov je Belgijcev, večinoma poslovnih partnerjev in prijateljev s področja vinarstva.

Do njih sta s fotografijami slovenske pokrajine in povabilom, naj Slovenijo obiščejo, hitro dostopala, ker jih že poznata. Ampak tudi drugih petdeset odstotkov gostov, ki pridejo celo iz Amerike, so čisto očarale fotografije Slovenije. »Vzbudim jim radovednost in pridejo,« se kar nekam enostavno sliši iz Kurtovih ust. »In veste, kaj? Ko jim natančno razložim, kako se pripeljejo do Leš, jih napotim skozi vas Brezje, pa potem na Leše, zato da že takoj doživijo ta čudovit pogled na naravo, gozdove, polja, Dobrčo. Želim, da uživajo že tisti prvi trenutek. Rad imam ljudi, rad pokažem ljudem, kako lepa je Slovenija. Naša apartmaja imata na spletni strani oceno 9,5 od skupaj desetih možnih točk. Edini negativni komentar je bil od družine iz Hongkonga, napisala sta, da so ceste malce preozke.«

»Skoraj vsak dan si vzamem slabo uro časa in se sprehodim iz Leš skozi Paloviče mimo polj. Uživam v lepih dneh, ko se vidi Triglav. To je čas, ki si ga običajno vzamem za premor med delom za računalnikom. Prepričan sem, da če si vzameš odmor večkrat med delom, si pri delu nato bolj koncentriran, bolj učinkovit. Rad se tudi pogovarjam

Kurt Dewaele: »Rad podarim nasmeh, tistega iz srca, kar je med ljudmi dandanes postalo zelo redko. Tudi poslovne partnerje nagovorim z nasmehom, s prijaznostjo.«

z gosti in ni mi nikakršna težava počistiti apartma, da vsaj nekaj fizičnega naredim ob umskem delu,« med sprehodom pripoveduje Kurt, malce slovensko, bolj angleško. »Nadja odlično govori nizozemsko, jezika se je naučila med življenjem v Belgiji, jaz se slovenskega jezika učim od nje in hčerk. Hčerki govorita oba jezika in se v Sloveniji dobro počutita. Kaja je stara osem let in hodi v šolo v Begunje, Nina je stara štiri leta in obiskuje walfdorski vrtec v Radovljici.«

Radi počnejo preproste stvari

V družini Dewaele skupaj radi počnejo preproste stvari. Sprehajajo se, odpravijo se v hribe ali pa na Bled, v Radovljico na sladoled. Zelo radi so doma, kaj dobrega skuhamo. »Slovenija je Nova Zelandija v Evropi. Bil sem že poslovno na Novi Zelandiji in ju vedno primerjam. V Sloveniji se počutim zelo sproščena. Imate veliko priložnosti, samo da včasih mislim, da Slovenci tega ne vidite,« meni sogovornik.

Tudi otroci učijo otroke

Pri Mladinskem centru v Trziču deluje skupina za učenje slovenščine za otroke in tudi odrasle priseljence iz drugih držav. Gre za bolj neformalen, sproščen, a koristen način spoznavanja jezika, novih prijateljev, družbe.

SUZANA P. KOVAČIČ

Trinajstletna Shpresona Avdullahi in štirinajstletna Elfije Krasniqi sta novi prijateljici, pravzaprav Shpresona Elfije pomaga pri spoznavanju s slovenskim jezikom, ker se je Elfije šele preselila v Trzič in še ne zna slovensko, govori albansko. Shpresona pa je v Sloveniji leto dni in slovensko že govori in piše. Srečali smo ju v Mladinskem centru (MC) Trzič v torek po pouku, ravno ko sta se učili slovenske besede, kot so avto, barvice, copata ... »V MC Trzič, ki deluje pod okriljem Centra za socialno delo Trzič tudi v novem šolskem letu

nadaljujemo s skupino za učenje slovenščine preko sproščujočih aktivnosti, različnih delavnic, da se osredotočimo samo na jezik. Največ imamo albansko govorečih otrok. Spodbujamo tudi način, da otroci učijo otroke. Tisti otroci, ki učijo, so sami šli že skozi vse to in vedo, kako je, ko se priseliš, pa nikogar ne poznaš, ne poznaš jezika. Vsak dobi seveda pomoč že v šoli, pri nas pa si na bolj neformalen način prevajajo med seboj, si razložijo tudi dogajanje,« je povzela Katarina Kuzma, vodja programa MC Trzič. Otroci v MC redno prihajajo po pouku. Z njimi delajo tri strokovne delavce in

štirje prostovoljci. Medse vabijo še nove prostovoljce. Program MC financirata Občina Trzič in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. »Pravzaprav nudimo kakršnokoli pomoč, ki jo zaznamo v lokalni skupnosti. V zadnjih letih je to delo s priseljenici, da se takoj vključijo v družbo. Letos imamo kar veliko tujejezičnih srednješolcev. Lažje pa je učiti jezika osnovnošolca v nižjem razredu, ko še ni potreben tako bogat besedni zaklad, kot srednješolca, ki mora poznati jezik in še slediti raznoliki učni snovi. Glede na kadrovske zmožnosti se trudimo, da čim več

mladim nudimo učno pomoč ena na ena,« je razložila Kuzma in dodala, da so še zlasti na začetku vsi udeleženci motivirani, vztrajni, kljub temu da so vrženi v novo življenjsko situacijo, in si želi, da bi se na tem področju delalo še bolj sistematično. Pri MC imajo tudi skupino za učenje slovenščine za starše, učneje poteka v jutranjem času. »Gre za učenje slovenščine za vsakodnevno rabo – kako do zdravnika, v trgovino ... Večinoma prihajajo tujejezične mamice, za katere želimo, da se bolje vključujejo v lokalno okolje, lani smo šli npr. skupaj na ogled Trziškega muzeja.«

Shpresona Avdullahi (levo) je Elfije Krasniqi učila prvih slovenskih besed.

Katarina Kuzma

MULTIKULTI

Daleč od doma, daleč od srca

Na Planini v Kranju je Savin stanovanjski blok, nekaj je v njem tudi družin, večinoma pa sobe oddajajo samskim moškimi, ki so na delu v Sloveniji. V ponedeljek zvečer smo poklepetali z nekaterimi stanovalci, ki smo jih pred blokom naključno srečali in so bili pripravljeni kakšno reči. Vsakdanje besede o tem, kako jim je kaj pri nas – daleč od doma, daleč od srca.

SUZANA P. KOVAČIČ

Čedo Pavlovič, Dušan Đurić, Nedo Lazendić. Vsi trije prihajajo iz Banjaluke in se poznajo že dolgo. Preden so zaključili ponedeljkov dan, so si zunaj privoščili še večerno kavico. »Pogovarjamo se o vsem, še največ o športu.

Zdaj spremljamo evropsko prvenstvo v košarki, Španci znajo biti favoriti, Litva je močna ... Nogomet pa ... lahko bi Slovenci zadnjič premagali Švicarje, ampak točno se ve, da manjka izkušenj. Več prijateljskih tekem boste morali odigrati. O čem se še pogovarjamo? O ženah,

dekletih, plačah ... (smeh),« so povedali. Dušan Đurić že 29 let dela pri Komunali Kranj v zbirnem centru Zarica. »V Banjaluki imam ženo in štiri otroke, en sin že dela v Katarju,« je povedal Dušan. »Seveda jih pogrešam ... vsak drugi teden se s Čedom in Nedom odpeljemo

v domov za konec tedna. Pa ta človeška kriza zdaj ... vsi ti begunci, to je zares hudo,« so preskakovale misli.

»Prihajam iz Modriča iz Bosne in Hercegovine, to je kakih 40 kilometrov od Slavonskega Broda. Točno 420 kilometrov je iz Kranja do tja. Največ enkrat na mesec se odpeljem domov, kjer imam mamo in štiri sestre. En brat je z družino v Kranju in jih večkrat obiščem. Družine si nisem ustvaril, ko je bil čas za to, je pri nas divjala vojna,« pa je povedal Čedomir Kovačević, ki je v Sloveniji sedem let. »Naredil sem 180-urni tečaj in izpit iz slovenščine. Saj ni tako težek jezik, dosti besed je podobnih, le da je v slovenskem jeziku še dvojina. Delo imam. Šest let sem delal v hlevu v Biotehniškem centru v Naklem, zdaj sem v Radovljici v betonarni, kjer vozim kamion. Zamenjal sem zaradi višje plače, saj vsak gleda na to, da gre na bolje, kajne?« je dejal Čedomir, ki si sobo deli

Mirsad Šarić: »V Bosni imam ženo in tri otroke. Prihodnosti ne planiram, srce je pa tam, kjer sem se rodil.«

Čedomir Kovačević: »Naredil sem 180-urni tečaj in izpit iz slovenščine. Saj ni tako težek jezik, dosti besed je podobnih, le da je v slovenskem jeziku še dvojina.«

s sostanovalcem, deli pa si še kopalnico, štedilnik, hladilnik. Prosti čas nameni sprehodom, še pove. Slovenska pokrajina ga namreč precej spominja na bosansko.

Trije bratje Šarić, doma iz Bihača, so delo prav tako našli v Sloveniji. Živijo v istem stanovanju in delajo za istega delodajalca. Pogovarjali smo se z Mirsadom, srednjim po starosti. »Delamo v gradbeništvu, za Fasaderstvo Jaklič Janez. Pošten

človek, tretje leto sem pri njem, brata že četrto leto. V Nemčiji sem prej delal prek neke slovenske firme, pa nisem dobil vsega plačila. Tu je v redu, tudi nedelje in praznike smo prosti.« In kako mu je v Sloveniji? »Nikjer ne cvetijo rože. Najlepše je doma. Tu smo zato, ker moramo biti, ker v Bosni ni dela. V Bosni imam ženo in tri otroke. Prihodnosti ne planiram, srce je pa tam, kjer sem se rodil.«

»Mi trije smo že stari borci tukaj,« so se pošalili Čedo Pavlovič, Dušan Đurić in Nedo Lazendić. / Foto: Gorazd Kavčič

Pod »makedonskim soncem«

V makedonskem kulturnem društvu Sv. Ciril in Metod v Kranju so konec avgusta na likovni koloniji že tretjič gostili umetnike iz različnih delov Slovenije.

IGOR KAVČIČ

Odlično vzdušje, dobri gostitelji, različnost v kulturi in hkrati odprt pogled na likovno umetnost že tretje leto na likovno kolonijo v Makedonski kulturni center kranjskega MKD Sv. Ciril in Metod privabljajo priznane likovne ustvarjalce iz vse Slovenije. Zadnji konec tedna so v Kranju tako ustvarjali že tretje leto. Domačina, lahko bi rekli kar hišna avtorja, akademska slikarja Boge Dimovski in njegova žena Irena Jeras Dimovska, sta tokrat v goste povabila devet stanovskih kolegov, med njimi Vinka Železnika iz Domžal, Milan Eriča in Drago Davitkovo Erič iz Ljubljane, Janka Orača iz Novega mesta, iz Kranja prihaja še Bojan Abaza, tu pa so še trije umetniki iz Maribora, Gregor Pratneker, Bogdan Čobal in Viktor Šest.

»Začetki likovne dejavnosti segajo že v prvo leto po ustanovitvi našega društva. Takrat smo začeli z likovnimi razstavami v Kulturnem domu v Stražišču in vsako leto predstavili enega ali dva avtorja. V dvajsetih letih je tako pod našim okriljem razstavljalo okrog petdeset likovnikov,« se spominja prvi predsednik in tudi danes ena gonilnih sil društva Ilija Dimitrievski, ki dodaja: »Ko smo prenavljali prostor tu, kjer smo že nekaj let, smo pri tem poskrbeli, da bo naš kulturni center hkrati primeren tudi za razstavišče. Zdaj pripravimo šest razstav na leto, v večini primerov gre za akademsko izobražene slikarje in kiparje, letos tretjič pa smo organizirali tudi likovno kolonijo.«

V društvu likovno kolonijo vidijo kot nekakšno nadgradnjo svojih dosedanjih

prizadevanj z razstavami. V Kulturnem centru imajo primeren prostor za to, zavedajo pa se tudi vloge Bogeta Dimovskega, ki je vsa leta srce in duša likovnega dogajanja pri kranjskih Makedoncih. Za razstave vedno pripravijo kvalitetne zloženke s kompetentnimi umetnostnozgodovinskimi predstavami avtorjev, na odprtjih pa poskrbijo tudi za kulturni program z glasbo, folkloro in pogostitvijo z značilno makedonsko kulinariko. »Medtem ko Boge in Irena skrbita za strokovni del kolonije, so nastanitev, prehrana in čim udobnejše bivanje umetnikov ter skrb za primeren finančni okvir projekta stvari, za katere sem zadolžen jaz,« razloži Dimitrievski, ki je lahko še kako zadovoljen z odzivi gostujočih ustvarjalcev, saj so ti vselej navdušujoči.

Udeleženci letošnje slikarske kolonije MKD Sv. Ciril in Metod v Kranju so v kreativnem in hkrati sproščenem vzdušju ustvarili številna nova umetniška dela. / Foto: arhiv MKD Sv. Ciril in Metod

»Lahko potrdim, da je bila avtorska ekipa letošnje kolonije zelo homogena, sad dobrega vzdušja so zagotovo tudi številna nova dela, ki so nastala v le treh dneh našega druženja,« razloži Irena Jeras Dimovska, »Udeležence

sva z Bogetom povabila tudi v svoja domača ateljeja, popeljala sva jih po Kranju, jim pokazala glavne kulturne znamenitosti in skupaj z našo malo organizacijsko ekipo skrbela, da jim ves čas kolonije ni ničesar

manjkalo.« Udeležence so na v kulturnem centru obiskali tudi nekateri kranjski likovniki. Oba sogovornika sta tako rekoč v en glas potrdila, da bo slikarska kolonija ostala društvena stalnica tudi v prihodnje.

Iz Komušine v Škofjo Loko

V sedemdesetih letih je za zaslužkom v Slovenijo prišlo veliko število delavcev iz Bosne, med njimi so bili tudi Hrvatje iz Komušine, ki so v Škofji Loki v devetdesetih letih pod tem imenom ustanovili kulturno društvo in v njem skrbijo za ohranjanje svoje kulturne in nacionalne dediščine.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Hrvaško kulturno društvo Komušina iz Škofje Loke poleg kulture goji tudi šport, planinarjenje, humanitarno dejavnost. V teh dneh so člani še posebej aktivni pri pripravi četrtega sabora hrvaške kulture v Sloveniji, ki bo danes in jutri potekal v Škofji Loki. »Na dogodek se pripravljamo od novega leta naprej, zato si želimo, da bi bil naš trud nagradjen z dobrim obiskom. Naj pridejo tudi Slovenci, ne le Hrvati,« vabita predsednik društva Pejo Mijatović in član upravnega odbora Vinko Grgić. Že danes popoldne bo v letos prenovljenih društvenih prostorih v nekdanji vojašnici dan odprtih vrat s projekcijo multimedijskega zgodovinskega kolaža, ki bo prikazal delo društva in prizore iz rojstne Komušine. Jutri, 12. septembra, pa bo ob 10. uri najprej turnir htraških društev v malem nogometu, ob 15. uri maša v cerkvi sv. Jakoba v Škofji Loki, ki jo bo daroval vrhbosanski pomožni

škof dr. Pero Sudar. Osrednji dogodek, kulturna prireditev s folklornimi in glasbenimi nastopi desetih skupin iz hrvaških društev, ki delujejo v Sloveniji, se bo v športni dvorani na Trati začel ob 18. uri, zatem bo sledil zabavni program z Ivico Martićem.

Hrvatje iz Bosne

V Sloveniji, kjer sicer živi več kot 40 tisoč Hrvatov, deluje enajst hrvaških društev, ki jih od leta 1995 povezuje Zveza hrvaških društev.

»Naše je eno od ustanovnih in hkrati edino, ki povezuje Hrvatje iz Bosne. V tem združenju predstavljamo kar močan in upoštevanja vreden člen,« povesta sogovornika. V njihovem društvu je 160 članov, ustanovili pa so ga leta 1993, ko je zaradi vojne na Balkanu tudi v Škofjo Loko prihajalo vse več beguncev. Hrvatje, ki so tam živeli že od prej, so jim pomagali in tiska jih je vse skupaj tesneje povezovala. Pejo in Vinko pa sodita v

generacijo, ki se je v Škofjo Loko priselila v času, ko so slovenska podjetja v Bosni novačila delavce.

Z avtobusi po delavce

»Takrat so kar z avtobusi prihajali v Bosno po delavce, obiskovali so tudi šole in mladim ponujali štipendije. V domovini ni bilo možnosti za zaposlitev in tako smo se mnogi odločili za odhod v Slovenijo,« je povedal Vinko, ki je v Škofjo Loko prišel leta 1982 in se zaposlil v Unitechu. Pejo pa pravi, da v domovini ni hotel še naprej trpeti krivic, ki so se takrat dogajale v nacionalno mešani Bosni, kjer so bili Hrvatje v manjšini in zapostavljeni tudi, ko je šlo za službe. V Slovenijo je prišel leta 1978 in dobil delo v kranjski Savi. »Tudi drugje na Gorenjskem so ljudje iz naših krajev, v Železnikih, Trziču in Kranju, kjer je takrat industrija potrebovala veliko ljudi,« pravita sogovornika. »Zdaj v Sloveniji živimo in

Pejo Mijatović in Vinko Grgić iz Hrvaškega kulturnega društva Komušina Škofja Loka

delamo, za ohranitev naše domače kulture pa se družimo v društvih. V Škofji Loki odrašča že tretji rod Hrvatov iz Komušine, naši vnuki, ki jih vključujemo v dejavnosti, denimo v folkloro, ki deluje v treh skupinah, in dve od njih bodo obiskovalci lahko videli tudi na nastopu ob četrtem saboru hrvaške kulture.«

V domači kraj, Komušino, se radi vračajo. S tega območja se je izselilo veliko ljudi in tako kot sredi sedemdesetih let prejšnjega stoletja tudi danes ni veliko možnosti, da bi mladi tam našli svojo priložnost. Vračajo se predvsem upokojevalci, drugi pa domači kraj obiščejo nekajkrat letno. To je romarski kraj in velja za glavno marijansko svetišče

za vso Bosno. Tako ga trikrat letno ob Marijinih praznikih obišče še posebno veliko ljudi, največ na veliki šmaren avgusta, ko se tam zbere tudi do petnajst tisoč romarjev. Ti v procesiji, dolgi tri kilometre, nosijo podobo Marije iz Nazareta na poti od Komušine do hriba Kondilo, ob koncu pojasni Vinko nekaj značilnosti o domačem kraju.

Odprta kuhinja z azijskimi jedmi

Slovenci vedno bolj poznamo in sprejemamo azijsko hrano, ki ni le suši in sladko-kisli piščanec. Na prvem Azijskem kulinarinem dnevu smo lahko okusili še marsikaj drugega.

MAJA BERTONCELJ

Azijski kulinarčni dan v prvi izvedbi je potekal ob Zbiljskem jezeru. Po sistemu odprte kuhinje so se predstavile različne kuhinje z azijske celine, tiste nam bolj znane, kot je na primer kitajska, in tiste manj, na primer vietnamska.

Na stojnici japonske kuhinje so prevladovali različne vrste sušija, japonski rezanci na žaru in soba juha. »Soba juha je zelo zanimiva in priljubljena. Ima malce sladke okus. Za štiri osebe potrebujemo 1200 ml vode, žličo in pol dashia, 100 ml svetle sojine omake in 100 ml mirina (triževega kisa). Zmešamo in kuhamo, zakuhamo pa lahko na primer z ajdovimi rezanci ali različno zelenjavo,« je pojasnil Mitja Grmek iz restavracije

Prvi Azijski kulinarčni dan je potekal ob Zbiljskem jezeru.

Moysushi. Dobro obiskana je bila tudi stojnica s tajsko hrano. »Žena, ki prihaja iz Tajske, je skuhala zeleni

kari, takšnega, kot ga kuhajo tam. Je eden izmed bolj blagih. Obrok zadostuje za kosilo. Sestavine so karijeva

pasta, limonska trava in razne njihove začimbe, kokosovo mleko, malo tajskih jajčevcev, dodatki pa so lahko

Zelo zanimivi in tudi okusni so vietnamski zavitki. Potrebujemo solato, korenček, različno zelenjavo, dodamo mango in riževe rezance. Vse zavijemo v rižev papir. Lahko so vegetarijanski, mesni, ribji ... Za začimbe uporabimo svež koriander, meto in tajsko baziliko. Zraven ponudimo različne omake. Vietnamska je na osnovi limoninega soka (okrog 2 dl), ribje omake (1 dl), po želji dodamo sesekljan česen, ingver in čili.

piščanec, rakci, svinjina ... Danes imamo piščanca. Tajsko hrano jem vsak dan. Všeč mi je, ker temelji na zelenjavi, mesa je manj kot v slovenski kuhinji. Hrana je barvita, lepa za oko in dobra po okusu,« je povedal Matej Kukovica iz trgovine Thai Asia shop.

Na stojnici restavracije Maharaja so stregli indijske in nepalske jedi. Matej Selan je pojasnil, da gre za zelo zdravo hrano z dolgoletno tradicijo, ki je posebna po začimbah. Uporabljajo jih ogromno. Ponujajo od sto petdeset do dvesto jedi, posebej

je omenil njemu najljubši ha ndi chicken. Mešanico različnih kuhinj so obiskovalci okusili na stojnici Shambale, dežele azijskih okusov od tajske, vietnamske do japonske kuhinje. Zanimivi so bili vietnamski zavitki, Florijan Virant pa je izmed jedi, ki so mu najbolj všeč, svetoval v limonski travi mariniran biftek na žaru, od bolj pekočih jedi tajski kari, od sladice pa pasijonkin sladoled s kokosovo peno in mandljevo kremo.

Paleta jedi in različnih okusov azijske hrane je zares velika.

Na robu

Viharni časi, 1. del

Naša mama

MILENA MIKLAČIČ

usode

Rafka sodi v zrelo srednjo generacijo. Moram reči, da mi je bila zelo všeč. Ne glede na to, da je v življenju doživela marsikaj, ji je uspelo, da je ostala vedra in pokončna. Še zmeraj zna reči bobu bob in ne dovoli, da bi jo kdorkoli spravil v kakršenkoli predal, na katerem bi bila nalepka ta je pa naša. Včasih tudi glasno zarobanti, da se jo sliši po vsej Sloveniji, a nič hudega. Vsi vedo, da pes, ki laja, ne ugrizne.

Izhaja iz družine, ki ji po vojno nasilje ni bilo tuje.

»Naj govorijo politiki in zgodovinarji, kar hočejo, mi, ki smo tiste čase doživljali sami, vemo, da se je marsikaj, če že ne vse, zgodilo na zelo osebnih ravni. Ko sem v preteklosti poslušala nekatere

pomembneže, ki so govorili o svetlih idealih, ki naj bi jih tudi sami ustvarjali, sem se valjala od smeha. Kakšno kokodajsanje! Leporečja so se naučili na različnih sestankih, kjer se je pralo glave. V vojni in po njej pa so imeli en sam cilj – kako si rešiti glavo in napolniti rit. Zato pa je tako, da smo Slovenci vedno bolj razdeljeni: o vsakem dogodku, ki ga eni povečujejo, drugi pa zanikajo, obstajata dve resnici. To ni dobro. Razdvaja nas še naprej, saj so tudi mlade generacije povsem nekritične do zgodb, ki so jih slišale od svojih predhodnikov,« razpreda Rafka, a me vmes sem in tja ne pozabi pobarati, ali jo sploh poslušam.

Veliko njenih sorodnikov je zaradi povojnega nasilja odraščalo razseljenih pri različnih sorodnikih. Očetje so bili pogosto nekje, v najboljšem primeru pri vojaki kje v južnih krajih, od koder so se vrnili šele po dveh letih. Ali pa na udarniških akcijah. Trije so pobegnili v tujino, v Kanado, Francijo. Za družino so bili izgubljeni, saj so se z otroki videli šele tedaj, ko so ti odrasli.

Rafkina starša sta imela srečo, da sta ostala skupaj. K sebi sta vzela štiri nečake, ki sta jih spravila do kruha, ne da bi jima za takšno dobronamerno in srčno dejanje kdorkoli dal dinar ali dva. Ni bilo

lahko, saj so se stiskali v stari hiši, ki je bila še v poznih petdesetih letih prekrita s slamo. Po vodo so hodili k pogorišču hiše, ki jo je Rafkin ata zgradil tik pred vojno, a so jo neznanci, verjetno iz nevoščljivosti in hudobije, požgali. Otroci so spali na peči, mlajši pa na modrocih, na katerih so se pozimi stiskali drug k drugemu, da bi se ogreli.

»Do naše hiše je vodila zgolj kolovozna pot, po kateri so vozili z vozovi. Mi smo imeli v lasti le kakšen hektar gozda v bližini hiše, toliko, da smo lahko vsako jesen pripravili drva. Pri tem smo vsi pomagali. Ata je v šali rad zagrozil, da tisti, ki ne bo zavihal rokavov, ne bo imel pravice sedeti ob topli peči. Pa bi ga ubogali tudi brez teh besed, saj nam je delo pomenilo tudi druženje. Mama nam je za malico pripravila ržen kruh, ki smo ga obilno namazali z ocvirki. Nihče ni pomislil na holesterol in podobno, odvečno energijo smo potrežili pri delu, bili smo suhi kot trske, brez grama maščobe pod kožo. Ata je rad igral na citre. Ob nedeljskih popoldnevih smo se zbrali na dvorišču, pod tepko. Vsi smo imeli posluš, zato se je slovenska pesem razlegala na vse strani. Pri hiši je bilo kar nekaj pesmaric, a jih več kot toliko nismo uporabljali. Vse pesmi, nekaj sto, smo znali na

pamet. Kaj pa danes? Mlade je sram prepevati slovenske narodne, pogosto me boli srce, ko jih slišim, ko se iz njih celo norčujejo. Pri naši hiši le plesali nismo. Mama je bila malo bolj zadržana, pa se ji je ata zmeraj zelo ljubeče prilagajal. Ne pomnim, da bi si kdaj izkazovala nežnosti, kljub temu pa smo vsi čutili, da se med njima pretaka veliko ljubezni,« se spominja mladostnih let Rafka.

Mama je bila iz bogate družine. Z bodočim možem se je spoznala na nekem shodu katoliške mladine. Vnela se je ljubezen, ki je ostala neomajna tudi potem, ko so se ji starši odpovedali.

»Še zmeraj hranim pismo, ki so ji ga pisali starši, in to še takrat, ko je mama živela z njimi! V njem ji ponujajo še zadnjo možnost: da se poroči z nekim dentistom iz Ljubljane ali pa ne bo nikoli več prestopila njihovega praga. Nekoč je nam, dekletom, pripovedovala, da je zadnji zelo zlovesč pogovor potekal v jedilnici. Kuharica se je morala umakniti v svoje prostore. Družinski prepriji niso bili za njena ušesa. Moja mama je s sklonjeno glavo in povsem mirno prenašala pridigo. Ko je je bilo konec, se je staršem priklonila in šla v svojo sobo. Mislila sta, da je doumela, kaj je njena dolžnost, in da ju bo ubogala. A se to ni zgodilo. Kuharica Lenčka ji je pomagala, da se je ponoči izmuznila iz hiše, v eni od stranskih ulic pa je nanjo že čakal z vozom njen svak. Odpeljala sta se proti Tuhinjski dolini, kjer je potem – skrita pred radovednimi očmi – počakala

skoraj štiri leta, preden sta se lahko z očetom tik pred drugo svetovno vojno tudi poročila. K poroki je šla nedotaknjena, pa mislim, da zgolj zaradi strahu, da bi zaplodila otroka prej, preden bi lahko skrbel zanjo. V času čakanja je obnovil kmetijo, napepljal vodo v hišo, podvojil število živine v hlevu. Vsi so se mu čudili, od kod toliko energije. Nihče pa ni vedel, da je vse, kar je počel, naredil zaradi ljubezni do moje mame. Žal se je potem med vojno zgodilo tisto, na kar ni računal: hišo so mu zažgali, večino živine so odpeljali eni in drugi vojaki. Ko je bilo morije konec, ko bi lahko zadihali s polnimi pljuči, so začeli odhajati in izginjati moški iz naše družine. Moja starša sta, kot sem že povedala, vzela k sebi štiri nečake. Pogosto se grenko nasmehnem, ko poslušam, kako nam je bilo po drugi svetovni vojni postlano z rožicami. Nasprotno! Zelo skromno smo živeli, o novih oblekah ali čevljih smo lahko le sanjali. Preveč nas je bilo pri hiši, da bi si lahko izmišljali neumnosti. Spominjam se, kakšen praznik je bil, ko je ata včasih prinesel domov srno, ki se je ujela v past. Takrat smo se mesa do sitega navedli. Mama, ki je bila odlična kuharica, je znala zelo dobro pripraviti tudi golaž. A o teh priboljških smo morali molčati kot grob. Pa ni bilo težko. Samo enkrat nam je ata povedal, da bi ga ubili, če bi izvedeli, da jim krade divjačino iz gozda, pa je zadoščalo. Kdo so pa bili ti jim, ga nismo upali vprašati. Sklepali smo, da lovci. Nekateri med njimi so

bili, ko so hodili mimo naprej v gozd, še zmeraj oblečeni v vojaške obleke, da pa niso vojaki, smo sklepali po klobuku, ki so ga imeli na glavi. Ko jih je prišlo več, so se nazaj grede ustavili pri atju in izpraznili njegove zaloge žganja. Vso noč so se nalivali in nas s svojim razgrajanjem motili, da nismo mogli spati, zarana pa so obležali v kozolcu kot pokošeni. A jih nismo upali pustiti samih. Otroci smo stražili, da nam kozolca niso zažgali. To bi se lahko hitro zgodilo, pijani, kot so bili, bi lahko po nerodnosti spustili vžigalico na tla, ko bi si prižigali cigareto, pa bi zagorelo. Ognja pa smo se pri nas na smrt bali! Nekateri med njimi se niso mogli čuditi moji mami, ker je imela zmeraj zelo lepo urejene nohte. In to kljub temu, da je bila kmetica, vaje na trdega dela od jutra do večera. Mama se je vedla kot gospa kljub ponošeni obleki, ki jo je imela na sebi! Bila je načitana, vzgajale so jo nune, govorila je vsaj štiri svetovne jezike: nemško, francosko, italijansko in angleško. A se s svojim znanjem ni nikoli bahala. Prenesla ga je na nas, otroke, na svoje in na posvojene. Redno je pregledovala zvezke, in ko je slišala, o čem se učimo, nas je posadila kraj sebe in nam svetovala, naj si nekatere stvari sicer lahko zapomnimo, a ne za zmeraj. Zgolj za toliko časa, dokler bodo trajale šolske obveznosti, potem pa naj jih pozabimo. Njen tihi, mehki glas je znal biti jasen, odločen in nikomur ni padlo na pamet, da bi ji ugovarjal.

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Matevž Langus in Prešernova podoba

PETER COLNAR

Zakaj Slovenci nimamo niti ene slike svojega največjega pesnika Franceta Prešerna? Zakaj v svojem času vodilni slovenski slikar, Prešernov sodobnik, Matevž Langus, ki se je rodil 9. septembra 1792 v Kamni Gorici, ni naslikal prijatelja Franceta, medtem ko pa lahko v Mestnem muzeju v Ljubljani vidimo njegovo sliko pesnikove ljubezni Primičeve Julije? Kdo ve?

Poleti leta 1834 je Matevž Langus končal portret Primičeve Julije. Med nastajanjem slike ga je v ateljeju obiskoval France Prešeren in menda skrivaj, skrit za zaveso, spremljal Langusa pri delu. Posvetil mu je celo sonet Marskteri romar gre v Rim, v Kompostelje (z akrostihom Matevžu Langusu). V pesmi je Julijino podobo označil kot »sanje goljufne, v kt erih komaj

sled resnice«, ker po pesnikovem prepričanju slikar ni mogel ujeti vse njene lepote. Vendar pa je bil Langus najznačilnejši sočasni slikar na Kranjskem in osrednji ljubljanski bidermajerski portretist. Med drugimi je naslikal tudi osebe iz Prešernovega kroga, tako Čopa kot Smoleta, vendar pa ne Prešerna. Nekateri menijo, da zato, ker pesnik ni hotel sedeti pri miru, kot pravi v spominih na očeta njegova hčerka Ernestina Jelovšek.

Ko je Prešeren ležal na mrtvaškem odru, je pesnikov občudovalec Potočnik Langusu pisal, naj takoj pride v Kranj in ga naslika vsaj mrtvega. Vendar se umetnik, ki se očitno ni zavedal Prešernovega genija, prošnji ni odzval. Izgovarjal se je na bolezen, ki pa naj bi bila po mnenju umetnostnega kritika Franceta Kidriča

le običajen maček. S tem je povzročil pravo nacionalno tragedijo za ljubitelje velikega pesnika, ki bi želeli spoznati tudi njegovo fizično podobo. Kidrič je domneval, da ga ni naslikal

zaradi ljubosumnosti, ker naj bi Prešeren preveč prijazno gledal Langusovo ženo. Božidar Jakac, ki je pozneje veliko moči posvetil rekonstrukciji Prešernove podobe, Langusu tega prav do

smrti ni odpustil. O Prešernu je prešernofil Črtomir Zorec rekel: »Sedaj pa temu čudovitemu človeku očitajo, da je vino in ženske ljubiti! Ja, kateri moški pa tega ne počne!?!«

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Selah pri Kamniku se je 7. 9. 1958 rodil ljubljanski nadškof metropolit pater Stane Zorec.
- Na Koroški Beli se je 8. 9. 1872 rodil zgodovinar Matko Potočnik. Po prvi svetovni vojni je sodeloval kot izvedenec v komisiji za razmejitev med Jugoslavijo in Avstrijo.
- V Zalogu pri Cerkljah se je 9. 9. 1919 rodil ljubljanski pomožni škof Jožef Kvas.
- V Zmincu pri Škofji Loki se je 10. 9. 1929 rodil kmet in politik Ivan Oman. Izvoljen je bil v Predsedstvo Republike Slovenije. Leta 1988 je bil soustanovitelj Slovenske kmečke zveze.
- V Kropi se je 12. 9. 1891 rodil gozdar in lovski strokovnjak Mirko Šušteršič. Organiziral je prvi splošni popis slovenskih gozdom. Spodbudil je oblikovanje Tehniškega muzeja Slovenije.
- V Kranju se je 12. 9. 1898 rodil pesnik in prevajalec Mirko Pretnar.
- V Kranju se je 13. 9. 1961 rodila preddvorska rokometašica Alenka Cuderman. Z reprezentanco Jugoslavije je bila tretja na svetovnem prvenstvu leta 1983 in prva na olimpijskih igrah leta 1984.

Zanimivosti

Planinski izlet: Piz de Lech (2913 m)

Feratarski Dolomiti, v.

Športna, ekstremna ferata, ki je najtežja pravzaprav povsem na koncu. Vrh iz skupine Sella ponudi čudovit razgled, nihalka pa omogoči hiter in kratek dostop.

JELENA JUSTIN

Piz de Lech je eden od številnih vrhov v skupini Sella, na katerega je speljana atraktivna, športna ferata. Tako kot je značilnost velike večine le-teh, je najtežja povsem na koncu. Ferata, ki je zavarovana pretežno le z jeklenico in nima skob, ima povsem na vrhu, preko gladke stene postavljeni dve kovinski lestvi, ki vso pot še malce začinita.

Iz San Cassiana se zapljemo do Corvare, kjer se usedemo na nihalko do Colfosca, od tam pa nadaljujemo še z dvosedežno žičnico Vallon, kar nas od vstopa v ferato ločuje le še 20 minut zložne hoje. Tik pred vstopom v ferato je skalna niša, kjer se lahko na primernem mestu opremimo z vso potrebno samovarovalno opremo.

Začetek ferate je kratek odsek z oceno C, jeklenica gre direktno navzgor. Sledi lažje prečenje v levo, A, nato pa svet postane spet zahtevnejši, saj se izmenjujeta zahtevnosti B in C. Ferata je speljana kot po grapi, saj imamo na levi strani steno, na desni pa je tudi skala. Jeklenica nas popelje bolj proti desni, čez razbit skalnati svet, ki pa ima odlično skalo. Zahtevnost ne preseže ocene B. Sledi gladka stena, ki jo prečimo, nato pa se povzpemo do skalnega pomola, kjer je zahtevnost C/D. Pridemo do dveh lestev, ki sami po sebi nista zahtevni, B/C imata oceno, zahteven je vmesen del med prvo in drugo, predvsem pa je zahteven vršni del druge lestve, rahlo previsno, zahtevnost je C/D. Na svoji levi imamo v pomoč skobo, če te ne bi bilo, bi lahko tudi zanihali čez steno. Sledi lažji del do konca

ferate, kjer se izmenjavata oceni A in B. Iz ferate izstopimo na nadmorski višini 2795 m. Sledi nekaj hoje v ključih po zagrúšenem svetu, dokler ne pridemo do vršnega grebena gore. Odpre se nam pogled na dolino Val de Mesdi, nad katero kraljujejo vrhovi Cima Pisciadu, Dent de Mesdi, Bech de Mesdi in Sas de Mesdi. Po vršnem grebenu se sprehodimo do našega končnega vrha, do Piz de Lecha oz. Boeseekofla.

Vrh postreže z res čudovitim razgledom, saj se pred nami odpre panorama 360°; od Sassongherja, Tre Crocci, La Varella, Lagazoi, Tofane, Civetta, Marmolada, Piz Boe

Z vrha Piz de Lecha sestopimo po poti št. 646. Sestop poteka po krušljivem, zagrúšenem pobočju, ki zahteva dobršno mero previdnosti. Ker smo zjutraj

kupili povratni vozovnico za sedežnico in nihalko, na označenem mestu sestopimo po poti 646B. Sledi krajši zavarovani del poti, ki pa ne preseže ocene B, kljub temu da direktno navzdol preplezamo skalno stopnjo. Po skalni stopnji pot zavije v desno in se po manjši grapi spusti do poti, kjer smo prej zavili proti ferati. Povzpemo se nazaj do sedežnice Vallon (lahko seveda še prej nadaljujemo po poti št. 646, ki nas bo pripeljala direktno do zgornje postaje nihalko Colfosco), s katero se odpeljemo do Colfosca, od tam pa z nihalko v dolino, v Corvaro.

Za nami je še ena lepa dolomitska ferata, ki je postala še ena od znanih klasik.

Nadmorska višina: 2913 m

Višinska razlika: 400 m

Trajanje: 4 ure

Zahtevnost: ★★★★★

Atraktivni lestvi v zgornjem delu ferate / Foto: Jelena Justin

Razgleden vrh / Foto: Jelena Justin

Preko teh divjih strmali se pne naša današnja ferata.

Vstop v ferato ima oceno C. / Foto: Jelena Justin

Jelena Justin je v tretji knjigi zbrala 92 vzponov, ki jih je opravila v zadnjih štirih letih.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Redna cena knjige je 20 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je

15 EUR

Gorenjski Glas

* Poštmina

Amazing Grace

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Čprav obstaja slovenski prevod besedila, O, Milost, glej, pesem zvečinoma poznamo kot Amazing Grace v nešteti izvedbah, od treh tenorjev – Pavarotti, Domingo, Carreras – do najbolj sijajnih džezovskih in gospel pevcev in pevcev zabavne glasbe ter zborov. Pesem ima tudi svojo pokrajino. Na severnem Irskem, v grofiji Donegal, v slikovitem mestu Buncrana, kjer je napol mrtev na ladji z luknjo v trupu pristal John Newton 8. aprila 1748. Tu je vsako leto tudi festival Amazing Grace. Rojen v družini pomorcev 1725 je Newton pri sedmih letih izgubil mater in se že z enajstimi leti podajal z očetom na oceane. Pri triindvajsetih je bil velika, prepirljiva,

uživaška baraba, izkušen pomorec, tudi kapitan na ladjah, ki so prevažale sužnje na Karibe in v Severno Ameriko. Ladjo Greyhound, ki je plula iz Afrike v Anglijo, je pred irsko obalo zajel strašen vihar. Kapitan je obtožil Newtona, da se bog srdi zaradi njegovih barabij. Napol uničena ladja se je zatekla v miren zaliv in varno pristala. In tu se je začela tudi Newtonova preobrazba. Našel je vero v boga, pustil mornarsko službo, se versko izobraževal, postal evangeličanski diakon, celo zelo znan pridigar in v zadnjih letih svojega življenja tudi zagovornik odprave suženjstva. Ustabilil se je v južni Angliji in s prijateljem, pesnikom Williamom

Cowperjem izdal 1779 znamenite Olneyske himne, med katerimi je tudi Amazing Grace, katere prva kitica se glasi: O, Milost, glej, kako ljub zven pustil ni božca umret, zdaj vem za pot, ko taval sem, in slepec vidim spet. Pesem in dolg nedeljski zajtrk!

Drobljanec z jabolki in robidnicami

Za 1 okrogel manjši pekač potrebujemo: 700 g jabolk, najboljša je vrsta bramley, 250 g robidnic, 110 g sladkorja, lahko tudi malo manj, 3–4 cele klinčke ali pol žličke sveže nastrganega muškata oreška

Za drobljanec: 110 g bele moke, 60 g ovsenih kosmičev, 90 g masla, narezanega

na koščke, 100 g rjavega ali kokosovega sladkorja

Jabolka olupimo, prerežemo na polovico, izdolbimo peščičevje in jih narežemo na krhle. Zložimo jih v pekač, okrogel ali štirioglat, vmes pa razdelimo robidnice. Potresemo s sladkorjem in začimbami. Maslo nadrobimo z moko. Dodamo sladkor in ovsene kosmiče. Dobro premešamo in razdelimo čez sadeže ter drobljanec rahlo pritismo na sadeže. V pečici, ogreti na 180°, pečemo 40–45 minut, dokler drobljanec ni zlato rumeno zapečen. Pomudimo toplo s stepeno smetano.

Kavni kolački

Za dva plitva pekača: 2 žlici instant kave, 230 g mehkega

masla, 150 g sladkorja, 1 strok vanilje ali sladkor z vaniljo, 250 g pirine moke, tip 630, 125 g čokoladnih čipsov

Pečico ogrejemo na 200°. Instant kavo raztopimo v 2 žlicah vrele vode. Maslo in sladkor z ročnim mešalnikom penasto umešamo. Dodamo sredico stroka vanilje, kavo, moko in na koncu čokoladni čips.

Pekač prekrijemo s papirjem za peko. Z dvema žlicama oblikujemo kupčke in polagamo testo na papir. Pazimo, da so kupčki dovolj narazen, ker se kolački razležejo.

Pečemo 15–20 minut, odvisno od pečice. Ko se kolački ohladijo, postanejo trdi. Ponudimo jih takoj ali pa shranimo v pločevinasto škatlo.

Odvisno sodstvo

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Slovensko sodstvo je bilo v letih 1945–1990 povsem odvisno od tedaj vladajoče politike. Bilo je »partijino«, v službi samooklicane avantgarde delavskega razreda. Ne samo, da je bilo odvisno, drugačno si ni upalo in sploh ni hotelo biti, mazonistično je uživalo v svojem podrejenem položaju. Po osamosvojitvi smo upravičeno pričakovali, da se bo tudi pravosodje kot tretja veja oblasti osamosvojilo, da bo sodilo neodvisno od zakonodajne in izvršne veje oblasti. Predvsem pa neodvisno od političnih strank, raznih lobijev in samooklicanih »elit«. V zadnjih letih je kazalo, da je na dobri poti. Končno smo dočakali, da so bile obsojene in

poslane v zapor tudi nekatere velike ribe, in ne le kurji tatovi. V zadnjem času in zlasti letos pa so bile nekatere od ključnih sodb razveljavljene. Razveljavilo jih je Ustavno sodišče RS, torej sodstvo samo. Samo se je korigiralo. A kljub temu in prav zato ostaja slab občutek. Postavljajo se neprijetna vprašanja. Je vrh pravosodja že dozorel, sodne instance pod njim pa še ne? Ali obratno? Je narobe to, da so med sodniki še vedno odvisniki iz prejšnjega režima? Nekatere še preveva odvisniški duh? Je tudi z ljudmi, ki se med sojenjem odenejo v sodna ogrinjala, marsikaj narobe? Tako kot je očitno kar nekaj pokvarjencev med tistimi, ki se v svoji službi oblačijo v bela zdravniška oblačila

Zanimivo, mar ne. Ljudje smo že od nekdaj navajeni, da so tisti, ki morajo biti pri svojem delu oblečeni v uniforme in druga službena oblačila, ljudje posebne sorte. Da so za svoje delo posebej usposobljeni in da ga opravljajo zavzeto in nepristransko. A očitno ni tako. Tudi med posamezniki, ki so odeti v zdravniška, sodniška in celo v duhovniška oblačila, so »pomote«. Tako je gotovo od nekdaj. Da je to zdaj že splošno znano, smo krivi mediji, domnevno »četrti veja oblasti«. Včasih so institucije pokvarjene posameznike same odkrile in sankcionirale (ali le prikriale), javnost zanje največkrat sploh ni izvedela. Danes mediji dobesedno preživijo, kdo bo naredil kaj narobe, in ga popačajo. Po eni strani je prav,

da je tako, skrivanja napak, trupel v omarah in pometanja pod preprogo je bilo dovolj in preveč. Po drugi strani pa posamezniki v teh sistemih delajo pod pritiskom, da bodo, če naredijo kaj narobe, popadeni in javno ožigosani. Delati s takim občutkom gotovo ni prijetno.

Povod za to pisanje je seveda novica, da je zadeva Patria »zastarala«. Ne glede na to, kakšno bo nadaljevanje, je to slaba novica. Ostaja slab občutek, da sodstvo samo ni zmoglo do kraja presoditi te zadeve. Če bi jo, bi bili različni komentariji brez pomena. Zdaj pa bosta zadevo presojava politika in javno mnenje. Pristaši JJ bodo vneto razglašali, kar naj bi sicer ves čas že vedeli – da je njihov Janez nedolžen. Nasprotniki te iste in kontroverzne osebnosti bodo trdili nasprotno, a spet le domnevno: saj vemo, da je kriv, a sodnija je nesposobna in mu tega ne more dokazati. Namesto da bi se sodišče izkazalo z jasno sodbo, obtožnilo ali oprostilo, se je izmaknilo z dvoumno odločitvijo, da je primer »zastaral«. In zdaj lahko vesoljna Slovenija vneto špekulira, kaj je res in kaj ni. Sodstvo je padlo na izpitu, ni se izkazalo kot odločno in neodvisno.

Zdi se, da tudi sodstvo boleha od iste bolezni kot vsi drugi pod sistemi slovenske družbe. Ni suvereno in nima zadostne integritete – kot se učeno reče. Po domače pa: ni neodvisno, v njem je premalo poštenosti, strokovnosti in odločnosti. Halje so forma in ta je pomembna, a šteje tudi vsebina.

Vaš razgled

Danes, ko je s pametnimi telefoni in drugimi napravami že skoraj vsakdo lahko 'fotograf', se najdejo tudi takšni, ki še vedno prisegajo na analogne fotoaparate, torej takšne s filmi. Mednje sodi tudi Kamničan Dušan Letnar, ki smo ga na enem od dogodkov ujeli s kar dvema takšnima lepotečema, starima več deset let. Doma jih ima kar okoli deset, črno-bele fotografije pa razvija v temnici ter jih natisne na risalne liste. Kot nam je še zaupal, od 1. januarja vsak dan tako naredi vsaj eno analogno fotografijo, saj dela svoj foto dnevnik. J. P. / Foto: Gorazd Kavčič

Sončni zgodnjejesenski dnevi so tisti čas, ko je v gorah najbolj lepo. Poletna vročina je popustila, zato je korak navkreber lahko bolj lahkoten, množice, ki so se ves avgust valile proti vršacem, pa so si v dolini že našle druge, bolj vsakodnevne podvige. Zato velja izkoristiti doživetja, ki jih v teh dneh ponuja gorska narava: čudovite razglede, dosežene cilje in samotne poti. M. A. / Foto: Gorazd Kavčič

Neskončna moč besede in fotografije

MARKO JENŠTERLE

Resno, a sproščeno

Ko sem prejšnji teden v komentarju opozarjal na spoštovanje človekovih pravic ob begunjski krizi, si nisem mislil, da bo treba že tako hitro reagirati na povsem konkreten primer sovražnega govora. Najprej sem po televiziji slišal, da je zaradi njegovega tvita stranka SDS iz svojih vrst izključila njihovega člana in novinarja Sebastjana Erlaha, potem sem poiskal še njegovo originalno objavo in zapis, v katerem Erlah vzroke za izključitev išče povsem drugje. Sebastjan Erlah je namreč 26. avgusta reagiral na tuit Lejle Irgl, v katerem je v zvezi z begunci zapisala: »Vstopnica v Slovenijo naj bo krstni

list.« Erlah pa je dodal: »Jaz imam še bolj radikalno: Dovoliti približanje meji zgolj na 500 m. Kar je več, vse postreliti, Bog bo že poznal svoje.«

Izjava torej, ki je ni mogoče tolerirati pri nikomer, še najmanj pa pri novinarju in celo nosilcu priznanja Boruta Meška. Združenje novinarjev in publicistov (ZNP), ki ga podeljuje, naj bi že sprožilo postopek, po katerem bi Erlahu priznanje odvzeli. Na svoji spletni strani so ob tem zapisali: »Sebastjan Erlah ni član ZNP. Prejel je resda Častno priznanje Boruta Meška za leto 2013, a je s svojim neobvladanim vedenjem v zvezi

s statusom beguncev, ki da bi jih bilo potrebno streljati z distance 500 metrov, ne glede na to, če so to otroci, žene, starci ali možje, prekršil mejo, ki javno sporočanje ločuje od dejanj s kriminalno težo. Sebastjan Erlah je pozval k dejanju, ki ima genocidno težnjo, kar je vsega obžalovanja vredno.«

Erlah v obširnem komentarju izključitve, objavljenem na njegovem blogu dne 3. septembra, vzroke zanjo išče v notranjih obračunavanih tržiškega odbora SDS. Po njegovem gre za maščevanje klanov, ki dejansko uničujejo stranko SDS v Trzinu, ker je zoper njihovo početje nastopal z jasnimi

stališči. Izključitve niti slučajno ne povezuje s svojo sporno izjavo, kaj šele, da bi se zaradi nje opravičil.

Posebno naključje je, da je ravno v dneh, ko smo lahko brali to izjavo, svet obkrožila pretresljiva fotografija triletnega sirskega dečka Aylana, ki je z bratom in mamom utonil, ko je na poti iz Turčije na grški otok Kos potonil njihov čoln. Fotografija mrtvega in naplavljenega dečka je zaokrožila po številnih družbenih omrežjih, objavili so jo največji svetovni mediji, ob njej so se razvile tudi resne strokovne debate o novinarski etiki. Je primerno objavljati fotografijo tragično umrlega triletnega

otroka? Stališča so zelo različna, toda večina se strinja s tem, da je fotografija bolj vplivala na splošno družbeno zavest kot vsi brezplodni sestanki evropskih voditeljev, ki nemočno opazujejo eno največjih kriz današnjega časa.

Podobno kot s fotografijo je tudi z besedami. Tudi te imajo svojo moč. Zato je ščuvanje k nasilju potrebno obsoditi in hitra reakcija novinarskega in publicističnega združenja je vredna vse pohvale. Žarišča nestrpnosti je treba zatreti že v kali. V nasprotnem primeru iz njih prehitro lahko nastane požar, v katerem bomo zgoreli tudi mi.

BARMANSKI PODMLADEK

Člane Društva barmanov Slovenije (DBS) največkrat srečamo v tekmovalnih vlogah. Navdušujejo nas s svojimi koktajli ter se iz nastopov v tujini in doma vračajo nasmejani, saj je že kar pravilo, da dosegajo dobre uvrstitve, če niso v svojih kategorijah celo najboljši.

Alenka Brun

Gostilna Jezer-ska hiša ob blejskem igrišču za golf pa je gostila malce drugačno druženje: piknik barmanov. Tokrat so bili barmani tisti, ki so uživali v dobri hrani, se družili, ne da bi razmišljali o svojem 'after dinner' koktajlu ali vadili metanje kozarcev, kjer jim do popolnosti njihove točke v atraktivni pripravi koktajla manjka le še sekunda za hitrejši obrat.

Piknika pa se vsako leto udeležijo tudi njihovi najbližji in letos so tako že tretjič pripravili simpatično otroško druženje oziroma tekmovanje v pripravi brezalkoholnega koktajla. Med petimi

razigranimi otroškimi tekmovalci je bila tudi ena nasmejana tekmovalka ter dva sinova včasih sploh znanega barmanskega imena, člana Letečih flaš Aleša Petka, ki je tokrat nastopil tudi v vlogi gostitelja piknika.

Pa čeprav gre le za zabavno druženje, otroci tekmovanje vzamejo resno, stariši jim pomagajo pri pripravi, predsednik DBS Aleš Ogrin vse skupaj napove, tudi povezovalka programa svoj del opravi strokovno.

Po javnem žrebu vrstnega reda nastopajočih se je tekmovanje začelo. Najprej je nastopil Alvin Halačevič, ki je pri pripravi svojega koktajla uporabil hruškov sok, sok črnega ribeza in aloje vere, vse skupaj pa postregel neklasično, saj ni uporabil običajnih kozarcev. Ker

imena za koktajl ni imel, so ga odrasli poimenovali šaljivo kar Ne vem. Potem je nastopila njegova sestra Lejla s Princesko. Deklica je bila komaj malce večja od tekmovalne mize, a s samozavestnim nastopom je pokazala, da je enakovredna fantom in naj nanjo kar računajo. Jagodni in ananšov sok, mangov pire ter sadna dekoracija so bile glavne sestavine njenega koktajla. Z Mavrično fantazijo je navdušil Tian Mihovec. Uporabil je prave gozdne sadeže, z njimi prekril dno kozarca in s tem koktajlu dal še bolj zanimiv videz. Brata Petek, Nejc in Žiga, nista prav nič zaostajala za svojimi sotekmovalci: Nejc se je svojih Jagodnih sanj lotil s tolikšno preciznostjo in premišljenim izrazom na obrazu,

da je publika domnevala, da je fant tudi v življenju zelo natančen; Žiga pa je z nalogo opravil kot bi mignil in že je koktajl, ki ga je poimenoval Sonček, krasil z rezino melone.

Zmagovalci so bili na koncu prav vsi otroci: vsak je dobil svojo diplomu in medaljo, publika je uživala, glasno spodbujala, ploskala in kot edina žirija ocenila, da ni zgrešenih brezalkoholnih kombinacij v tokratnih mešanica podmladka slovenskih barmanov. In mogoče bomo koga od naštetih enkrat v prihodnosti lahko spremljali na pravem barmanskem tekmovanju, saj obstaja velika verjetnost, da bo kdo od njih šel po stopinjah svojega očeta barmana ali mame barmanke.

Lejla je bila prava profesionalka. Koktajl je poimenovala Princeska. / Foto: A. B.

Žiga je svoj koktajl okrasil z melono. / Foto: A. B.

Tian je pripravil Mavrično fantazijo. / Foto: A. B.

Alvin se je zavedal, da mora 'kozarce' napolniti do enake višine. / Foto: A. B.

Nejčeve Jagodne sanje so nastajale s precejšno natančnostjo. / Foto: A. B.

Piknika Društva barmanov Slovenije se je udeležilo kar lepo število njegovih članov, njihovih domačih in povabljenih. Prišel je tudi starosta barmanov, 92-letni Ljubljčan Janez Frelj, ki ob pogledu na mlade nadobudne barmane in barmanko nasmeha ni skrival, pa tudi pri aplavzu ni prav nič 'šparal'. (na sredini spredaj v jeansu) / Foto: A. B.

HUMOR, HOROSKOP

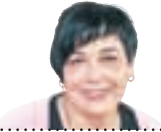
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Veselili se boste vsakega dneva v naslednjem tednu, ne da bi za to potrebovali kakšen poseben razlog. Otresli se boste bremen in si postavili nove cilje, ki jih boste tudi dosegli. Naj vas finance ne skrbijo več.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Vsak od nas si svojo srečo kuje. Začeli si jo boste kovati, s tem se vam precej spremeni. Seveda na bolje, a strah vam bo še nekaj časa ostal. Nič zato, pomembna sta pogum in trdna volja. Ponudila se vam bo dobra priložnost.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Čeprav se vam v ljubezenskem življenju vse odvija po načrtu, morate biti previdni, da vam vajeti ne uidejo iz rok. Sanjati in potem to tudi doživeti, ni vedno enako. Seveda je vse odvisno od vaših želja in pripravljenosti za spremembe.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Ob obisku boste zelo presenečeni in boste zopet začeli verjeti v lepe stvari ter da sreča kljub vsemu obstaja. Nekdo bo od vas pričakoval odkrit pogovor in tudi odgovore na pretekle dogodke. Bodite pozorni na okolico.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Dosegli boste veliko več, kot bi si sploh upali pomisliti. Ob nasvetu prijatelja boste najprej užaljeni, a kasneje mu boste hvaležni. Vsake oči imajo svoj pogled in zato drugače vidijo dogajanja. V ljubezni si boste delali skrbi, a to ni potrebno.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Na nekega prijatelja ste pozabili, zato bodite pripravljeni na nevihto. Zamera je huda stvar. S časom se bo to lahko popravilo, vendar ne takoj. Zadnje čase ste se premalo posvetili družinskim zadevam, poskrbite, da ne bo prepozno.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Včasih pride trenutek, ko se je treba komu zaupati. Morda to res ne reši trenutnih težav, a velikokrat pomaga že to, da nas nekdo posluša. Ne boste se več bali lastnih misli. Pred vami so srečni dnevi, dobro jih izkoristite.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Samo premišljevanje vam ne bo rešilo težav, ampak morate za to tudi kaj narediti. Dobre novice boste dobili v pošti, ki jo že nekaj časa pričakujete. Na čustvenem področju se vam odpira nova ljubezen, kar je tudi prav.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Na vse načine se boste izogibali različnim skrajnostim in se skušali obdržati v zlati sredini. Večinoma vam bo to uspelo, zato boste še kar zadovoljni. Poslovno se vam približujejo pozitivne spremembe, ki jih boste zelo veseli.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Posledica prejšnjega tedna bo izčrpanost, in četudi se boste v tem tednu še tako borili za uspešnost, vam ne more uspeli. Uspelo pa vam bo pri vseh čustvenih zadevah. Zaupali boste šestemu čutu, ki vas bo vodil cilju naproti.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Konec tega tedna boste namenili nabiranju novih moči v kombinaciji veliko počitka in zelo malo razmišljanja. Zavest, da vam je še ostalo nekaj dni dopusta, vam bo dobro dela, a kaj, ko še niste pripravljeni na intenzivno delo.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Reševali boste službene naloge, za katere se morate zelo potruditi. Misel o skorajšnjem krajšem dopustu vam bo dala še kako potrebnega elana. V svoj čustveni svet boste odprli okno in presenečeni boste.

ČAS DEBELIH HLEBCEV

Medtem ko smo se Slovenci v ovčjem številu predali kratkotrajni evforiji, da je konec krize, finančni minister Marmor svari pred razsipništvom in hkrati napoveduje igrico Hlebček Okroglič. Zbirali bomo nalepke, figurice in varčevali.

Mali Brat

Kakšno veselje, ko sta vlada in minister Marmor vesoljni Sloveniji pokazala, da nam gre na poti iz krize kar dobro, o čemer priča 3-odstotna gospodarska rast, prav tako je v primerjavi z lanskim letom ta čas višji BDP, povečal se je izvoz, pocenila so se goriva, za deset tisoč se je zmanjšalo število brezposelnih, povečala se je potrošnja ... Sami, brez vlade in statističnega urada, dodatno ugotavljamo, da so na naših televizijah celo prenehali ponavljati stare nadaljevanke in so začeli predvajati nove, zdi se, da je celo paradižnik bolj rdeč in so banane ukrivljene ravno prav po evropskih standardih, oni dan smo bili kake pol ure celo boljši od naše velike vzornice Švice ... Skratka, gre nam tako dobro, da bi lahko nemudoma v gospodarstvu znižali davke, povišali plače v javnem sektorju, z viškom evrov pocrkjali upokojence, pa še bi nam ostalo za

V državni zakladnici smo skrivaj fotografirali debele hlebce, naše nacionalno bogastvo.

dva pira, dva ta kratka in dvojne Maribor Light.

A minister Marmor, ledeno hladen in trden, kakršen le-ta v osnovi je, ne popušča. »Samo Dolinar Pilič, Karli Arjavec in Branč Štrudel ne bodo dobili nič kar tako, tako oni kot vsi ljudje se bodo morali kakopak potruditi za pravo stvar,« je ekskluzivno za našo malo bratsko redakcijo povedal Marmor, da so v sodelovanju z ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport pripravili igrico z nalepkami

in figuricami, s katero bodo med državljani spodbudili zdravo tekmovalnost, hkrati pa se bo ob nakupu le-teh v državno blagajno nateklo še nekaj milijonov. Minister me je peljal v kletne prostore državne zakladnice in mi pokazal zlate rezerve v debelih hlebcih (glej fotografijo). »Dokler so hlebci tu, se nam ni treba bati bankrota. Prav hlebci pa so nam dali tudi idejo za igrico, imenovano Hlebček Okroglič,« na kratko razloži Marmor in doda: »Zbirati je treba nalepke, jih

lepiti v poseben album, in ko ga boste napolnili, ga pošljite na naslov Vlada Slovenije na Gregorčičevo v Ljubljani (pripis Hlebček Okroglič). Prvih tisoč dvesto petdeset zbiralcev, ki bodo oddali pravilno izpolnjene in polepljene albume, bo prejelo veliko plišasto igračo v podobi ministra Marmorja in sestavljanke oziroma puzzle ministrskega sestava Slovenske vlade ter pločevinko vonja, ki ga oddajajo debeli hlebci iz kletnih prostorov državne zakladnice.

TA JE DOBRA

Za kosilo ni bil krompir

Joža: »Sem slišal, da ti je umrla tašča. Kaj pa je imela?«
Franc: »Eh, skromno hranilno knjižico in nič drugega.«
Joža: »Ne, mislim – kaj ji je manjkalo?«
Franc: »Aja, solidna penzija in lastno stanovanje.«
Jože: »Ma ne, človek božji, sprašujem, zakaj je umrla.«
Franc: »Aja to. Rekel sem ji, naj gre v klet po krompir, da ga bomo imeli za kosilo, pa je padla po stopnicah in si zlomila vrat.«
Jože: »O, groza! Res strašno! In kaj ste potem naredili?«
Franc: »Makarone.«

Zadnji prizor

Režiser daje napotke mlademu igralcu:
»Zdaj je na vrsti prizor, v katerem skočite z visoke skale v morje.«
»To je pa zelo nevarno! Kaj pa, če se ponesrečim?«
»Naj vas to ne skrbi, saj je to tako ali tako zadnji prizor.«

Nemogoče

Matičar je delal vse dneve, od jutra do mraka. Nekoč pa se je odločil, da bo skrajšal svoj delovni čas, zato je na vrata matičnega urada nalepil napis:
»Od 12. do 15. ure imamo zaprto. Ta čas izkoristite, da še enkrat dobro razmislite, ali ste se res pripravljeni poročiti.«

Črnogorec in Japonka

Kaj dobimo, če se pomešata Črnogorec in Japonka? Človeka, ki bi zelo rad delal, samo ne more vstati.

LAŽJI SUDOKU

3		5	7	1	8	2		
		8	2		9	5		
	6						9	
2				4				6
		4		9		3		
9				5				7
	2						3	
		1	6		5	4		
		9	4	7	3	1		

Rešitev:

2	8	1	6	7	9	5	3	4
9	6	4	2	5	1	8	7	3
7	3	5	9	8	4	2	1	6
1	2	9	8	6	3	7	5	4
8	5	7	1	3	2	4	6	9
6	9	4	7	3	1	8	2	5
5	1	2	9	8	6	3	7	4
4	3	5	2	1	7	9	8	6

TEŽJI SUDOKU

3	7	4				5		8
				4	1		3	
		6					7	
		8		6				
5				3				7
				1		9		
	4					3		
	8		4	2				
6		3				1	4	

Rešitev:

9	1	6	7	8	5	2	3	4
8	2	5	9	4	1	7	6	3
7	3	4	1	2	8	9	5	6
1	5	8	6	3	7	4	2	9
2	9	7	3	5	6	1	8	4
4	8	3	2	1	9	6	7	5
6	7	2	8	9	3	5	4	1
5	4	9	6	7	2	8	1	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

NOVOST – ZUNANJA GRELNA CENTRALA

Kombinirana toplotna črpalka in gorilec na pelete, ki jo uporabljajo na Švedskem. Črpalka koristi temperaturo zunanjega zraka, ko ta pade pod 5 °C, se vklopi vgrajen gorilec na pelete.

Moč črpalke: 10–20 kW

Moč gorilca na pelete: 25 kW

Grelna centrala je primerna za hišo do 270 m² ogrevalne površine.

V zunanji enoti je 300-litrska posoda za pelete, v katero se ročno iz vreč vsipajo peleti.

V kombinaciji z gorilcem na pelete črpalka ob nizkih zunanjih temperaturah ne porabi več elektrike, kot v primeru navadne toplotne črpalke, obenem porabi manj peletov kot bi porabila v primeru samo peletne peči, tako da tovrstna kombinacija nudi zelo poceni ogrevanje. Celotna enota je zunaj in s hišo se poveže z dvema predizoliranimi cevema in električnim kablom.

KAMINI ROKER

Kamini so visoko učinkoviti:

25 % toplote seva iz telesa kamina, 75 % toplote kroži po prostoru

Kamin se naloži samo enkrat na 6–8 ur. V kaminu ostane zelo malo pepela in ta se čisti enkrat na 10–14 dni.

- Tip 90 ogreje 35 m²
- Tip 160 ogreje 60 m²
- Tip 300 ogreje 110 m²
- Tip 380 ogreje 150 m²
- Tip 450 ogreje 170 m²
- Tip 600 ogreje 230 m²

KOTLI NA POLENA, PELETE, SEKANCE

- navadni kotli na polena
- uplinjevalni kotli
- kotli na pelete
- kotli na sekance

UPLINJEVALNI
KOTEL ALMAR

KOTEL
NA SEKANCE
ALMAR

KOTEL
ATTACK

SESTAVIL: F. KALAN	UŽITNA GOBA	ANGLEŠKI IGRALEC (LAURENCE)	UREDNIKA	AFRIŠKO TROPJSKO DREVO	NUŠA TOME	ČEŠKA PRESTOL- NICA	RIM (ORIGINAL)	MERSKA KOLIČINA	UDAREC PRI BOKSU	GLASBENIK TURNER	NADZEMNI DEL REPE
NAŠ GLASBENIK (Z. P.)									3		
VEJA ELEKTRO- TEHNIKE					10						
BENEŠKO KOPALIŠČE					KRILATI DEČEK						
PEVKA BOTO				NOVJNAR PEČKO	SPODNJICE (ŽARG.) ANGLEŠKI REZISER (DAVID)					GLAVNO MESTO ARMENIJE	MESNA JED Z RIZEM
IZUMITELJ TESLA							ANGLEŠKA PLOŠČIN- SKA MERA				
NAŠ PESNIK (DRAGOTIN)						STALJENA SNOV	PERZJA	PRAV- LJIČNO ŠTEVILO GR. ČRKA			
PRIJETNO DRAŽILO			6						JADRANSKI OTOK DELAVKA V TKALNICI		
GORENJSKI GLAS	NAUK O ZVOKU	PADARSTVO DELAVEC V MARTI- NARNI								5	
NOGO- METAŠ KARIČ					DEJAVNOST LAIKOV MESTO NA ŠKOTSKEM						
CELOVŠKI HOKEJSKI KLUB				FRIDOLIN ROČNI VOZIČEK				IGRALKA DOLINAR AM. PEVKA (JOAN)			
SILOVIT ORKAN							JANEZ LIPUŠČEK MESTO V ANGLIJI	8		GLAVNO MESTO ALBANIJE	PEVEC HRIBAR
SIMONA TOPLAK			9	IZBRANO BRANJE KRALJICA ŠPORTA							
NEKDANJA PAPEŠKA KRONA						MESTO V FRANCIJI SVETIŠČE					
SPLETNI MEDIJ									RENE DESCARTES LIPARSKO OTOČJE		
CIMA BRST				BANJA IT. MODNI KREATOR (GIORGIO)				RIMSKI HIŠNI BOG GLASBENIK DOMICELJ			
POVRŠINA					VELIKA OST PISATELJ FLEMING	4					
GORENJSKI GLAS	VISOKA ZELEZAR- SKA PEČ	TRI ENAKE KARTE PRI POKRU KUBANSKI PLES						LESENA STENSKA OBLOGA PEVKA HORVAT		2	
PRVI GLASBENI INTERVAL							JAPONSKA NABIRALKA BISEROV			RAZLA- GALEC SANJ	SOSEDA FINKE
RIMSKI PESNIK, LUCANUS							NACIJA PRINC IZ MAHAB- HARATE				
GLAVNO MESTO JORDANIJE					NIZAVA ŠPANSKI NOGOMETNI KLUB						
VALTER BIRSA			11	DRŽAVA V AZIJI EVROPSKI VELETOK					GORA V JULJIČIH	GLAVNI ŠTEVNIK OTOK V POLINEZIJI	
POLDRAG KAMEN					ELASTIKAR PESNIK ČUSTEV			7			
ETAJN KANILA LANARK OLIVIER ONEIROLOG	ODEJA	PISATELJ HANSSON POKRAJINA V SAUDIJSKI ARABJI					DERIVAT AMONIKA	TEŽA OVOJNINE			
VOTLA IGLA ZA ODVZEM KRVI								ODMEV ANJA ZAVADLAV		12	AVANS, PREDUJEM
ROPARSKA PTICA, SRŠENAR						GL. MESTO FILIPINOV LANTAN					
PRINAŠA- LEC CIVILI- ZACIJE								1			
GOROVJE V MĀAN- MARU									GLAVNO MESTO LATVIJE		

Podjetje Artim, d. o. o., podeljuje tri enakovredne nagrade: PREGLED OGREVALNEGA SISTEMA

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 23. septembra 2015, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12

ARTIM, d. o. o., Virmaše 210, 4220 Škofja Loka,
Tel.: 051 233 453 info@artim.si www.artim.si www.kotli.si

DRUŽABNA KRONIKA

ČAROBNA PROMENADA

Organizatorji zadnjega Čarobnega dne v Arboretumu Volčji Potok so še imeli srečo z vremenom, letošnja Popova Promenada pa je že bila v znamenju praznovanja dvajsetega rojstnega dne.

Alenka Brun

Zadnji sončni konec tedna v avgustu je začela čarobna pravljica, v kateri so glavno vlogo ponovno odigrali predvsem otroci. V Arboretumu v Volčjem Potoku je namreč potekal že 22. Čarobni dan, ki je namenjen najmlajšim in tudi njihovim staršem. Organizatorjem je šlo vreme res na roko, dogodek pa je privabil več kot dvajset tisoč obiskovalcev.

Dan se je začel z melodijsko Mestno godbo Kamnik in mimohodom mažoretk Veronika ter tokrat res lepim

številom maskot, nad katerimi so bili še zlasti navdušeni najmlajši. Številne ustvarjalne delavnice, plesne in športne dejavnosti, čarobne dogodivščine in zabava pa so poskrbeli, da se je navdušenost je čez dan le še stopnjevala. Na Čarobnem odru so tokrat nastopili Alex Volasko, Miha Debevec in Tomaž Rožanec, Regina, Trkaj, Nuša Derenda, Ansambel Šrangarji, Eva Černe, Omar Naber, Špela Grošelj, Žana, Eva Boto, Rok'n'band, Alenka Gotar z Ansambлом Anžeta Šuštarja; manjkalo ni niti plesnih nastopov ter adrenalina, ki sta ga ustvarila Filip in Blaž iz F&B Acrobatics. Ob njihovih vragolijah ne ostanejo

odprtih oči in zaprtih ust samo otroci, ampak tudi očete in mame.

Že kakšen teden pred napovedanim datumom se je po Ljubljani šepetalo, kako priti do vabila za letošnje Popovo Promenado, ki je s tem postala najbolj zaželena zabava letošnje jeseni. Vsaj za zdaj tako kaže. Podobno euforijo smo včasih doživljali pri zabavi, ki je sledila podelitvi slovenskih oskarjev oziroma viktorjev. In ker bo Pop TV 15. decembra letos praznoval dvajset let, so tudi že na tradicionalni Promenadi v Križankah praznovali prihajajočemu jubileju primereno. V bistvu gre za osrednji

družabni dogodek medijske hiše Pro Plus, ki jo je letos zaznamovala avtorska glasba, skozi katero smo prepoznali slavne napeve oddaj omenjene televizije. Napisal in aranžiral jo je Denis Beganovich - Kiki, izvedel pa Big Band Hrošči. Skupaj z gosti so se gostitelji spomnili tudi mnogih zgodb, ki so zaznamovale Slovenijo, svet in seveda Pop TV. Povabljen, poslovne partnerje in številne znane obraze je nagovoril tudi generalni direktor Pro Plusa Pavel Vrabec, vsa velika praznovanja pa ne minejo brez tort, tako da tudi na Promenadi sladkih trenutkov ni manjkalo.

Kamniške Veronike v uvodnem mimohodu zadnjega Čarobnega dne. / Foto: arhiv dogodka (Aleš Romaniuk)

Pika Nogavička in Čarobna vila sta poskrbeli za navihan in čaroben del dneva. / Foto: arhiv dogodka (Aleš Romaniuk)

Ena izmed akrobatskih vragolij Filipa in Blaža

Rojstni dan bodo na Pop TV praznovali letos decembra.

Promenade sta se udeležila tudi vsem znani Jože Potrebuješ in lepa Gorenjka Tara Zupančič, srčna izbranka Jana Plestenjaka. / Foto: Zaklop

Marjetka Vovk, del dua Maraaya in žirantka šova Slovenija ima talent, ki prihaja na male zaslone septembra - tokrat v črno-beli kombinaciji. / Foto: Zaklop

VRTIMO GLOBUS

Najboljše se oblači Reese Witherspoon

Reese Witherspoon (39) je po izboru revije People najbolj oblečena zvezdnica letošnjega leta. Z oskarjem nagrajena igralka za film Walk the Line je pomedla s konkurenco, med katerimi so bile Julianne Moore, Kate Hudson in celo petnajstletna zvezdnica filma Mad Men Kiernan Shipka. In kaj je letošnji zmagovalni stil? »Svetli odtenki in čiste linije,« je modnim navdušenkam zaupala igralka, ki pravi, da ne mara majic kratkega kroja in napihnjenih oblek, saj je pri njenih pičlih 158 centimetrih v njih videti kot goba.

Nick Gordon zanika krivdo

Nick Gordon (25), fant pokojne hčerke Whitney Houston Bobbi Kristine, ki je umrla skoraj pol leta potem, ko so jo nezavestno našli v kadi na njenem domu, se je na sodišču zagovarjal, da ni odgovoren za njeno smrt. Obtožnica ga bremeni namerne povzročitve mladenkine smrti. Gordonu poskušajo dokazati, da je Bobbi Kristini zmešal usodni koktajl in jo nezavestno potisnil v vodo. Njegov odvetnik pravi, da je obtožnica žaljiva, za Gordona pa zelo boleča.

Sandra Bullock kot politična svetovalka

Sandra Bullock (51) je po strašljivi vrnitvi iz vesolja v filmu Gravitacija pristala v Južni Afriki. Z oskarjem nagrajena igralka se namreč vrača s filmom Our Brand is Crisis. Politična satira je posneta po dokumentarcu iz leta 2005. Sandra bo zaigrala v vlogi politične svetovalka, ki jo najame bolivijski predsednik za svojo kampanjo. Film bodo v Ameriki premierno predstavili ravno pred prihajajočimi predsedniškimi volitvami, ki bodo prihodnje leto.

Amal Clooney živi nevarno

Odvetnica mednarodnega prava in borka za človekove pravice, soproga igralca Georgea Clooneyja Amal Clooney (37) se je v zaporu sestala z nekdanjim predsednikom Maldivov Mohamedom Nasheedom. »Amal se nahaja v nevarnosti. Nasheedo je zelo inteligenten mož v zelo nevarnem položaju,« je povedal vir blizu Amal, ki se zavzema za pravice prvega demokratično izvoljenega predsednika Maldivov.

Simpatični Katjo in Vanjo smo srečali na Bledu, kjer sta na družabni prireditvi skrbeli za dobro vzdušje. Obe sta ljubiteljici teka, kolesarjenja in gibanja v naravi, ki ju napolnijo z ustvarjalno energijo. / Foto: Matic Zorman

Športno druženje bolnikov s celiakijo

Gorenjska podružnica Slovenskega društva za celiakijo je v Šenčurju pripravila dvajsete družabne športne igre. Udeležilo se jih je 260 članov iz sedmih slovenskih podružnic.

Predsedniki vseh podružnic Slovenskega društva za celiakijo (gorenjsko vodi Damir Družinec) s torto jubilejnega srečanja / Foto: Jože Bojce

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Celiakija je bolezen, za katero ni zdravila, temveč je potrebna dosmrtna dieta. Prehrambni izdelki, ki ne vsebujejo glutena, so tudi do desetkrat dražji od klasične prehrane. Slovensko društvo za celiakijo, ki je organizirano v sedmih podružnicah, tudi na Gorenjskem, združuje bolnike z namenom izmenjave izkušenj pri obvladovanju bolezni, medsebojne pomoči in zaščite njihovega zdravja.

Minulo soboto so se člani društva iz vse Slovenije srečali na jubilejnih družabnih športnih igrah, ki jih je gorenjska podružnica pod častnim pokroviteljstvom predsednika države Boruta Pahorja pripravila v športni dvorani v Šenčurju. Potekale so na temo sožitja človeka in živali, saj je dokazano, da živali blagodejno vplivajo na človeka ob različnih stresnih situacijah, ena takšnih je tudi neozdravljiva bolezen. Pri tem so jim pomagali člani Društva ljubiteljev

eksotičnih živali Bioexpo, ki so predstavili svoje živali iz terarijev in na delavnicah pojasnili, kako ravnati z njimi in premagati strah pred kačami. Nad živalmi so bili še posebej navdušeni otroci, ki so si kače tudi upali pobožati in jih vzeti v naročje. Otroke so animirali v otroških delavnicah, odrasli pa so se podrobneje seznanili z novimi produkti brezglutenske hrane. Ponedeljni brezglutenske hrane v Sloveniji so pripravili degustacije. Srečanje so polepšali renesančni plesalci skupine Lonca iz Škofje Loke. V športnih igrah, kjer je za nomen potek skrbelo šestindvajset prostovoljcev gorenjske podružnice, je po besedah Karmen Žura sodelovalo štiriideset tekmovalcev, predsedniki podružnic pa so se za pohodni pokal pomerili v petih igrah. Zmagovalna je bila ekipa podružnice Celje. Program so popestrili s tekmovanjem Zlata kuharica, kjer je svoje spretnosti v pripravi brezglutenskih dobrot pokazalo enajst tekmovalk.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Šolskem glasu v petek, 28. avgusta 2015, je bila Zavarovalnica Triglav, ki poklanja tri nagrade. Izžrebani nagrajenci so: Kristjan Pečnik iz Škofje Loke, Vid Fabjan z Blejske Dobrave in Milka Krmelj iz Kranja. Nagrajenci prejmejo bon v vrednosti 40 evrov za sklenitev zavarovanja za avto ali dom ter promocijsko darilo Zavarovalnice Triglav. Nagrajencem čestitamo.

za srce afrike

s poslanim SMS
s ključno besedo
AFRIKA5
na 1919
boste prispevali 5 EUR

Prispevajo lahko uporabniki Telekom Slovenije, Si.mobil, Tušmobil-Telemacha, Debitela, Izimobil in T-2.

Karitas www.karitas.si

ŽUPANOV TEK - KRANJ 2015

BRDO, SOBOTA, 19. SEPTEMBER 2015

FUNDACIJA Vincenca Draklerja

MESTNA OBČINA KRANJ

ATLETSKI KLUB TRIGLAV KRANJ

Gorenjski Glas

Humanitarni dogodek za razvoj in zaposlovanje v socialnem podjetju Fundacije Vincenca Draklerja
Rekreacijski del v dolžini 1.750 m ob 10.00 • **Tekmovalni del** v dolžini 10.050 m ob 10.30 • **Animacije in varstvo otrok** od 10.00 do 12.00 z vzgojiteljicami Kranjskih vrtcev • **Otroški tek** v dolžini 200 m ob 12.00 • **Prijave** do petka, 18. septembra 2015, do 17. ure na tel. 04 255 12 18, v Kr'štacuni (Kranj, Glavni trg 17) in preko spletne prijavnice na www.omamljen.si.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS – Janez Rozman, s. p., T: 04/531 52 49

TOPOLŠICA: 21. 9.; **TRST:** 30. 9.; **MADŽARSKE TOPLICE:** 4.–8. 10., 2.–6. 11.; **BANJA VRUČICA, Z OGLEDOM SARAJEVA:** 25.–28. 10.; **Z TERAPIJAMI:** 7.–14. 12.; **MEDŽUGORJE:** 18.–20. 10.; **BANOVCI:** 18.–22. 10.; **RADENCI:** 8.–11. 11.; **BERNARDIN:** 15.–18. 11.; **STRUNJAN:** 21.–25. 11.; **MURTER:** 16.–23. 9., 19.–23. 9. **AVTOBUSI:** 52-, 56-, 60-SEDEŽNI IN KOMBI 8+1. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Loka jo piha 2015

Škofja Loka – V Škofji Loki bo v soboto, 12. septembra, potekal 7. mednarodni festival pihalnih orkestrrov Loka jo piha 2015 s sodelujočimi orkestri iz različnih koncev Slovenije, Hrvaške in Italije. Odprtje festivala bo ob 10. uri na Mestnem trgu. Vstop na prireditve je prost.

Srečanje oslov in oslic ter veselica z Mladimi gamsi

Krvavec – V nedeljo, 13. septembra, bo ob zaključku pašne sezone na Krvavcu ob 11. uri potekalo tradicionalno srečanje oslov in oslic oziroma tradicionalni Miškov memorial pri Turistični kmetiji Viženčar na Kriški planini, ki je tudi organizator srečanja. Čaka vas tudi bogat srečelov ter razne družabne igre. Skupina Mladi gamsi bo poskrbela za ples in zabavo.

Srečanje citrarjev, harmonikarjev in razstava gob

Sovodenj – Planinsko društvo Sovodenj vabi v nedeljo, 13. septembra, ob 14. uri na Srečanje citrarjev, harmonikarjev in razstavo gob pred planinsko kočjo na Ermanovcu. Nastopajoči glasbeniki se prijavite do sobote na naslov: info@pd-sovodenj.si. Informacije po tel. 031 769 121.

Blaznikov večer

Škofja Loka – Muzejsko društvo Škofja Loka v sodelovanju s Kulturnim centrom slikarjev Šubic iz Poljan vabi na Blaznikov večer z naslovom Poslikave Jurija Šubica v Schliemannovi palači v Atenah, ki bo danes, v petek, 11. septembra, ob 19. uri v prostorih Šubičeve hiše v Poljanah 70 nad Škofjo Loko.

Pevsko srečanje MePZ Lipnica in prijatelji

Kamna Gorica – Jutri, v soboto, 12. septembra, bo ob 17. uri pod lipo sredi vasi v Kamni Gorici zaključna prireditev ob krajevnem prazniku in srečanje MePZ Lipnica in prijatelji. Sodelujejo: MePZ DU Komenda, MePZ Sv. Marija Goretti iz Bistrice pri Trziču, Glasbena skupina Kostanarji s Trstenika in MePZ Lipnica. V primeru slabega vremena bo prireditev v Domu krajanov v Kamni Gorici.

Predstavitve novega filma Izpovedi žrtev vojnega nasilja

Kranj – Združenje žrtev okupatorjev 1941–1945 Kranj in Gorenjski muzej vabita na predstavitve novega filma Iz-

povedi žrtev vojnega nasilja iz Posavja. Projekcija bo v sredo, 16. septembra, ob 19. uri v Vojnomirovi dvorani Ullrichove hiše v Kranju, Tomšičeva 42 (ob gradu Khislstein).

Pesniški večer z Luiso Gastaldo Morandini

Kamna Gorica – Danes, v petek, 11. septembra, bo ob 18.30 v muzejski hiši Mežnarja pesniški večer z Luiso Gastaldo Morandini. Pesnico bo v svojih prevodih in v pogovoru v živo predstavil Marko Kravos.

Slovesnost v Strahinju

Strahinj – Združenje borcev za vrednote NOB Kranj, Občinska organizacija Naklo, vabi na spominsko slovesnost padlih partizanov – borcev II. bataljona Kokrškega odreda ob spomeniku v Strahinju, ki bo v nedeljo, 13. septembra, ob 14. uri. Slavnostni govornik bo Zvone Rešek, program pa so pripravili učenci OŠ Naklo pod vodstvom mentoric, nekaj pesmi bo zapel tudi MPZ Triglav iz Dupelj.

Tradicionalno srečanje na Tromeji

Turistično društvo Rateče-Planica vabi na 36. tradicionalno srečanje na Tromeji – Peči (1509 n. m.), ki bo v nedeljo, 13. septembra. Začetek pohoda bo ob 8. uri izpred Gostilne Šurc v Ratečah. Od 9. ure naprej bo ponudba hrane in pijače, od 11. do 17. ure bo nastop narodno-zabavnega ansambla Tik tak, ob 12. uri bo tradicionalno srečanje županov treh dežel, ob 18. uri pa zaključek prireditve.

Odprtje prenovljenega paviljona NOB

Tržič – V torek, 15. septembra, bo ob 18. uri odprtje prenovljenega paviljona NOB. Zbrane bodo nagovorili: Miha Ignac Primožič, predsednik Krajevne skupnosti Tržič – mesto, Borut Sajovic, župan Občine Tržič, in Ralph Ammann, predstavnik donatorja iz Švice (SECO). Po kulturnem programu bo v prenovljenih prostorih na ogled del stalne likovne zbirke Tržiškega muzeja.

Dan astrologije na Jesenicah

Jesenice – V nedeljo, 13. septembra, bo od 8. ure naprej v Kolpernu na Stari Savi na Jesenicah potekal Dan astrologije s številnimi znanimi predavatelji.

IZLETI

Kolesarski izlet kranjskih upokojencev

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet Kranj–Podnart–Lancovo–Radovljica–Mošnje–Posavec–Naklo–Kranj, in sicer v torek, 15. septembra, ob 8. uri izpred društva. Izlet bo odpadel, če bo deževalo.

Dom pri izviru Završnice–Zelenica

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinski izlet Dom pri izviru Završnice (1425 m)–Zelenica (1536 m), ki bo v četrtek, 24. septembra. Odhod posebnega avtobusa bo ob 7. uri izpred Globusa. Hoje bo za štiri ure in pol. Prijave z vplačili sprejemajo do ponedeljka, 21. septembra, v pisarno društva v času uradnih ur.

8. Pohod po mamutovi deželi

Kokrica – Turistično društvo Kokrica vabi vse ljubitelje narave in pohodništva na 8. Pohod po mamutovi deželi. Start pohoda bo jutri, v soboto, 12. septembra, ob 9. uri pred Mercatorjevo trgovino na Kokrici.

Letovanje na Hvaru

Kranj – Društvo upokojencev Kranj obvešča, da je za letovanje v Jelsi na otoku Hvaru, in sicer od 22. do 30. septembra, še nekaj prostih mest. Prijavite se osebno v prostorih društva v času uradnih ur, ki so ob ponedeljkih in sredah od 8. do 12. ure.

PREDAVANJA

Feniks – Skupnostna obravnava oseb s težavami v duševnem zdravju

Kranj – Humana, združenje svojcev pri skrbi za mentalno zdravje, vabi v ponedeljek, 14. septembra, ob 16. uri na brezplačno predavanje Eda P. Belaka z naslovom Feniks – Skupnostna obravnava oseb s težavami v duševnem zdravju. Predavanje bo v prostorih društvene pisarne v Kranju, Oldhamska 14 (pri Vodovodnem stolpu).

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – KAC Kranj vabi v soboto, 12. septembra, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma z okvirno temo Gnusoba razdejanja na svetem mestu – kaj in čemu? Pogovor bo povezoval Miro Mlinar. Vstopnine ne bo.

OBVESTILA

Tradicionalna kitajska večina gibanja, predavanje in poskusna vaja

Škofja Loka – Slovensko združenje taijiquan hram CSN vabi na brezplačno predavanje in poskusno vajo tradicionalnih kitajskih veščin Taijiquan (tai-chi) in Qigong (chi-kung), ki sta primerni za vse generacije, zato ni omejitev pri starosti in telesni pripravljenosti. Gibi so umirjeni, lahkotni, predvsem pa je pomembno, da vsakdo vadi skladno s svojimi telesnimi zmoglostmi. Prireditev bo v mini dvorani Športne dvorane Poden v ponedeljek, 21. septembra, ob 19. uri.

Folklorno društvo Šenčur vpisuje nove člane

Šenčur – Folklorno društvo Šenčur vpisuje nove člane. Vabijo pare in moške plesalce. Če igrate klarinet ali kontrabas, se jim lahko pridružite v torek, 15. septembra, ob 19.30 v dvorani Doma krajanov Šenčur. Dodatne informacije: 041 677650 ali 031 689185.

Natečaj za najboljše ljubzensko pismo

Preddvor – Kulturno društvo Josipine Turnograjske v sodelovanju z Občino Preddvor razpisuje že četrti natečaj za najboljše ljubzensko pismo med mladimi v Sloveniji. V razpisu lahko sodelujejo učenci osnovnih (od 6. do 9. razreda) in srednjih šol. Razpis je odprt do 16. oktobra, pisma pa morajo biti naslovljena na naslov: KD Josipine Turnograjske, Mače 1, 4205 Preddvor.

Ivan Sivec
OGNJENI RUJ

Roman o kraški družini Jakomin (1914-1917) so navdihnil spomini na prvo svetovno vojno. Pisatelj pa bolj kot vojni, ki se odvija na Krasu, pozornost posveča ljudem in njihovi usodi.

Trda vezava, 320 strani.
Redna cena knjige je 32,10 EUR.
Pisatelj Ivan Sivec je za knjigo ponudil posebno ceno: če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je cena le

10 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

domplan

Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, E: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

• Družba Domplan, d. d., zagotavlja profesionalno in korektno posredovanje nepremičnin, ki ga izvajajo naši strokovni nepremičninski posredniki. V zadovoljstvo naših strank, opravljamo zanesljivo in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.

• Aktualno ponudbo si lahko ogledate na naši spletni strani www.domplan.si ali na www.nepremicnine.net.

STANOVANJE – PRODAMO

Tržič, središče starega mestnega jedra, 63,67 m², 3-sobno v III. etaži, zgrajeno l. 1950, v celoti obnovljeno l. 2007 – instalacije, tlaki, CK na elektriko (možnost priključitve na plin), balkon in klet. ZK urejeno. Možnost menjave za manjše stanovanje z balkonom. Stanovanje ima tudi svoje parkirno mesto, prodamo. Cena 61.000,00 EUR. (El v izdelavi)

Kranj-Vodovodni stolp, 1-sobno stanovanje v IV. nadstropju v izmeri 36,30 m², zgr. l. 1966. Stanovanje obsega bivalno kuhinjo z elementi, dnevno-spalni prostor, kopalnico z WC-jem, hodnik, balkona ni, CK na plin, ZK urejeno, prodamo. Cena 56.000,00 EUR, El: E(105-150kWh/m²a).

Kranj-Vodovodni stolp, 3-sobno stanovanje v I. nadstropju v izmeri 81,16 m², zgr. l. 1958, v celoti obnovljeno l. 2014 – tlaki, instalacije, vrata, kopalnica z WC-jem, okna obnovljena l. 2004, balkon, CK-daljinsko ogrevanje, ZK urejeno, prodamo. Cena 110.000,00 EUR, El: D (60-105kWh/m²a).

STANOVANJE – ODDAMO V NAJEM

Kranj, staro mestno jedro, 3-sobno stanovanje v I. nadstropju v izmeri 82,00 m², zgr. l. 1900. Stanovanje je bilo obnovljeno l. 2015 – instalacije, tlaki, okna, vrata, WC s kopalnico. Delno opremljena kuhinja. CK na plin, balkona ni. Možnost vselitve takoj, oddamo. Cena 450,00 EUR/mes. + stroški.

HIŠE – PRODAMO

Podbrezje, 182 m², dvojček, zgr. l. 1860 na parceli 256 m², tloris 10 m x 9 m, podkletena, v pritličju hodnik, dnevni prostor s kmečko pečjo, kuhinja, shramba, kabinet, WC. V nadstropju sta še dve sobi, ogrevanje na trda goriva, potrebna obnova, ZK urejeno. Cena 140.000,00 EUR, El: E(105-150kWh/m²a).

POČITNIŠKI OBJEKT (APARTMA) – PRODAMO

Kriška planina, Krvavec, 44,00 m², počitniški objekt – apartma, zgrajen l. 1998, obnovljen l. 2006, opremljen (prodaja se brez avdio-video opreme in dekorativnih elementov) s 15 m² lastne terase na južni, sončni strani, nahaja se v polkleti Doma na Kriški planini, dostop urejen, k apartmaju pripadajo tudi dve lastniški parkirišči, neposredna bližina smučišča in sedežnice, ZK urejeno. Cena 84.900,00 EUR, El: E (105-150 kWh/m²a).

PARKIRNA MESTA – PRODAMO

Na novozgrajenem parkirišču (poleg obstoječega parkirišča stavb Ulice Gorenjskega odreda in Gubčeve ulice) prodajamo parkirna mesta v velikosti 12,50 m², l. izgr. 2014. Cena pokritega parkirnega mesta znaša 9.400,00 EUR, nepokritega pa 6.600,00 EUR z DDV-jem in daljinskim upravljalnikom. Možen takojšnji prevzem parkirišča. Nekaj nepokritih parkirnih mest je na voljo tudi za najem. Mesečna najemnina znaša 22,00 EUR z vključenim DDV-jem.

PARKIRNA MESTA – ODDAMO V NAJEM

Na zgornji ploščadi parkirne hiše ob Gogalovi ulici (poleg trgovske šole) oddamo parkirna mesta v velikosti 12,50 m², l. izgr. 1980. Možnost parkiranja takoj. Cena najema znaša 15,00 EUR/mes. + 31,20 EUR za daljinski upravljalnik. Možen tudi ugoden letni najem – 144 EUR na leto. Najemniki imajo možnost pranja avtomobila poleg garažne hiše za doplačilo cca 1,00 EUR – odvisno od porabe vode.

SKLADIŠČE – ODDAMO V NAJEM

Sp. Bitnje, skladišče v l. nadst. velikosti 215 m², l. izgr. 1984, ima samostojni vhod. Do objekta so urejene ustrezne dovodne poti. Možnost cca 15 parkirnih mest, cena 3,50 EUR/m²/mesec skupaj s stroški.

POSLOVNI PROSTORI – ODDAMO V NAJEM

Kranj, Zlato polje, l. nadstr., 2 prostora v velikosti 100 m² in 57,20 m², skupne sanitarije, CK na plin, k prostoroma pripadajo še 3 parkirna mesta. Cena 5,50 EUR/m²/mesec.

PARCELE – PRODAMO

Dobje, delno zazidljiva parcela (770 m² zazidljivih), zadnja v vrsti, na lepi sončni lokaciji pod gozdom na hribočku. Do parcele urejena asfaltna cesta, možnost priključka na vodovod in kanalizacijo. ZK urejeno, cena 50.000,00 EUR.

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek – do srede do 14. ure in za objavo v torek – do petka do 14. ure!

Delovni čas:

ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprt.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

ODDAM

V KRANJU oddam opremljeno 1-sobno stanovanje zaposleni osebi, tel.: 040/713-517

15003182

V BLIŽINI Radovljice oddam 1-sobno, delno opremljeno stanovanje, 50 m², v prit. hiše, tel.: 051/208-844

15003174

RADOVLJICA: 4-sobno komfortno, atrijsko, pritlično stanovanje z garažo oddam v najem ali prodam, tel.: 041/774-377

15003184

Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
Tel.: 04/202 13 53, Fax: 04/202 17 85
GSM 051/320 700,
E-pošta: info@k3-kern.si

HIŠE

PRODAM

DVOSTANOVANJSKO hišo, potrebno obnove, na lepi lokaciji. Energ. št. G, tel.: 041/209-066

15003022

STAREJŠO obnovljeno hišo na Zg. Beli ali menjam za stanovanje v Kranju, tel.: 059/144-770, 040/396-904

15003118

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

POSESTI

PRODAM

VINOGRAD z zidanico in sadovnjakom v Ljubnem pri Dolenjskih toplicah, tel.: 051/389-308

15003116

NA pobočju Potoške gore prodam tri gozdne parcele, tel.: 040/574-078

15003151

POSLOVNI PROSTORI

PRODAM

MEDNARODNO priznana in dobro utečeno restavracijo na Bledu. Restavracija se nahaja ob glavni cesti v neposredni bližini hotelov in jezera, tel.: 030/653-606

15003071

ODDAM

V TC Lesce nad pošto oddam trg. lokal, 75 m², 5 EUR/m² in garažni boks 12 m², 2,5 EUR/m², tel.: 041/663-218

15003166

LOKAL na Mestnem trgu v Škofji Loki za mirno dejavnost, 22 m², tel.: 04/51-22-226

15003134

POSLOVNE PROSTORE v IOC Inteks na Savski cesti 34, Kranj (bivša Trenča) oddamo, velikost od 37 do 50 m². Cena 2,95 EUR/m² mesečno, tel.: 041/426-898

15002994

GARAŽE

ODDAM

NA Jesenicah, Titova 22, takoj oddam garažo za daljši čas, tel.: 041/723-240

15003117

NA Zoisovi ul. oddam garažo, primerno za skladišče, tel.: 031/309-764

15003135

OSTALO

ODDAM

V KRANJU oddam dvojni grob, tel.: 01/36-42-462

15003150

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvri, od letnika 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857

15002614

DRUGA VOZILA

PRODAM

KOMBI Fiat Ducato, letnik 2001, prevoženo 270.000 km, tel.: 041/265-650

15003121

STROJI IN ORODJA

PRODAM

DVIŽNO ploščad, let. 2008, del. viš. 9,5 m, kot nova in dvoosno prikločno, vse malo rabljeno, tel.: 041/682-166

15003158

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

SNEGOLOVE iz nerjaveče pločevine 350 kom., po ceni 0,70 EUR/kom., tel.: 04/23-32-361, 040/854-620

15003185

SUHE smrekove plohe, debeline 5 cm, tel.: 031/280-049

15003129

TRAME podložene 16-18/20-22, dolžine 3,5 m, 2 kom, rabljene ali nove, tel.: 051/441-722

15003155

KUPIM

ČEŠNJEVE plohe, 30 ali 50 mm, tel.: 031/206-064

15003163

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019

15002974

BREZOVA drva, 2 leti sušena, cena 50 EUR/m³, možna dostava, tel.: 041/672-704

15003123

BUKOVA kvalitetna cepljena drva, cena 50 EUR, prevoz po celi Gorenjski, tel.: 070/711-003

15002961

GORSKA, suha, bukova drva, tel.: 041/772-647

15003113

HRASTOVA drva, tel.: 041/386-931

15003053

KVALITETNA suha bukova drva, metrska ali razžagana, možna dostava, tel.: 041/905-557

15003088

LESENE brikete za kurjavo ugodno prodam, tel.: 040/887-425

15003186

PELETI, suha drva, briketi ter odkup živine, krmila TMK ter Agrokalcit. Smrekca center, d.o.o., Žabnica 5, tel.: 04/25-51-313

15003012

PRODAJA bukovih drv in lesnih peletov A1, A2 kvalitete, Lesna Biomasa Markun d.o.o., Bašelj 64, Preddvor, 040/825-242, www.lesna-biomasa.si

15003070

PRODAJA bukovih in mešanih drv. Klemen Maček, n.d.d.k., Žabnica 11, tel.: 041/756-449

15003144

SUHA hrastova in mešana drva, možna dostava, tel.: 031/676-235

15002876

SUHA bukova razžagana drva in gozdarski traktor - goseničar, Gorje, tel.: 031/561-707

15003111

SUHA bukova drva, možna dostava in seno v okroglih balah, tel.: 041/673-792

15003161

SUHA bukova drva, 10 m³, tel.: 04/25-28-460

15003177

SUHA bukova drva, metrska, tel.: 040/899-469

15003188

VEČJO količino suhih bukovih in mešanih drv, tel.: 04/51-91-868, 031/201-467

15003126

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

5-DELNO garderobno omaro les + barva vanilije in 4-delno garderobno omaro les Alpes Harmonija, cena po dogovoru, zelo malo rabljena, tel.: 041/454-727

15003183

GLASBILA

PRODAM

DIATONIČNO harmoniko Melodija C B F, odlično ohranjena, popolnoma obnovljena, cena po dogovoru, Tržič, tel.: 041/598-004

15003176

HARMONIKO Hohner tango, 96-basna, lepo ohranjena, kovček, 450 EUR, Žirovnica, tel.: 031/600-276

15003128

ZAMENJAM

DIATONIČNO harmoniko, kot nova, visoka 41, menjam za manjšo, tel.: 031/811-931

15003130

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE: Križev pot, 14 postaj + vstajenje. Glej Duhovni utrip 6. 4. 2015, tel.: 040/567-544

15003170

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936

15003185

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

MOŠKO gorenjsko narodno nošo, št. 52-54, tel.: 04/51-47-785, 051/266-047

15003115

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

PREGLED ZA OČALA kot na napotnico s popustom ob nakupu očal do 100 EUR v Optiki Aleksandra v Qlandii. Tel. 04 234 234 2, www.optika-aleksandra.si

15002976

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

ZA simbolično ceno prodam velike oleandre, rdeče in bele, tel.: 04/25-51-487, 041/540-617

15003153

PODARIM

MUCKE, tel.: 04/25-21-223</

PRIDELKI

PRODAM

DOMAČE hruške viljamovke in konferans, neškropljene, tel.: 040/841-281 15003152

DROBNI krompir, tel.: 041/369-086 15003154

GROZDJE refošk, ekološke pridelave in vrhunske kakovosti, cena 0,60 EUR/kg, tel.: 040/247-827, Marjan 15003107

JEČMEN, tel.: 031/617-833 15003146

KORUZO za siliranje, tel.: 031/504-509 15003131

KRMNI krompir, tel.: 04/23-10-562 15003133

KROMPIR za krmo, tel.: 041/347-243 15003122

RDEČO peso, česen in krompir, tel.: 041/558-711 15003164

SILAŽNE bale 1, 2 in 3 košnje ter motokultivator Rav in cepilec na sveder, tel.: 041/706-526 15003110

SILAŽNO koruzo, krompir, pšenico in kupim 10 dni starega telička simentalca, tel.: 070/136-304 15003094

VARAŽDINSKO zelje, tel.: 031/643-680 15003142

VINO cviček, možna dostava, tel.: 031/206-874, Tone 15003178

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

3 BURSKE koze in mladega kozla, cena po dogovoru, tel.: 041/900-583 15003124

BIKCA simentalca, starega 3 mesece, Olševek 40, tel.: 031/255-194 15003143

BIKCA rjavega, starega 3 mesece in krmni krompir, tel.: 031/871-659 15003165

ČB bikca, starega 1 mesec, tel.: 031/530-308 15003173

ČB bikca, starega 16 dni, tel.: 031/544-131 15003175

KOKOŠI - nesnice jarkice, pred nesnostjo, rjave in bele barve in kg piščanci, pripeljemo na dom, tel.: 041/710-113 15002871

NESNICE rjave, grahaste, črne pred nesnostjo. Brezplačna dostava na dom. Vzreja nesnic Tibaot Zlatko, Babinci 49, Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 15002555

PIŠČANCE bele za dopitanje ali zakol, tel.: 041/281-919 15003147

TELE ČB pasme, star 6 tednov, ugodno, tel.: 041/612-032 15003189

TELICO simentalco, staro 1 leto, tel.: 04/25-35-460, 041/386-645 15003132

TELIČKO LS, staro pol leta, tel.: 041/847-944 15003125

OSTALO

PRODAM

SENO v kockah, letošnja druga košnja, tel.: 070/132-897 15003156

LOTO

Rezultati 72. kroga – 9. septembra 2015

5, 9, 11, 14, 28, 36, 37 in 27

Loto PLUS: **5, 13, 14, 24, 32, 33, 38 in 18**

Lotko: **0 8 1 7 5 7**

Sklad 73. kroga za Sedmico: **710.000 EUR**

Sklad 73. kroga za PLUS: **550.000 EUR**

Sklad 73. kroga za Lotka: **315.000 EUR**

SENO in otavo v kockah, tel.: 040/616-387 15003169

ZAPOSLOTITVE (m/ž)

NUDIM

GOSTILNA v Kranju zaposli kuharja/ico, kuharsko pomočnico in osebo za strežbo. Štibelj Špela, s.p., Partizanska c. 17, Kranj, 040/646-174, med 8. in 10. uro ter med 16. in 18. uro 15003181

ZAPOSILIMO organizatorja prevozov-disponenta na področju EU. Zahteva se dobro znanje nem. in ang. jezika, izkušnje niso potrebne. Prijave na: mateja@transport-stele.si. Stele trans d.o.o., Praprotna polica 32, Cerklje 15003141

ZAPOSILIMO voznika upravljavca gozdarskega dvigala. Mladi z izkušnjami in poznavanjem drevesnih vrst naj pošljejo prijave na Megales d.o.o., Strahinj 120, Naklo 15003149

IŠČEMO delavca za delo v gozdu - sekač. Klemen Maček, n.d.d.k., Žabnica 11, tel.: 041/756-449 15003172

ZAPOSILIM frizerko z izkušnjami, Frizerski salon Cilka Satler, s.p., Oldhamska cesta 14, Kranj, tel.: 041/386-909 15003109

ZAPOSILIMO sobarico za delo v Tupaličah pri Predvoru. Pokličite: 031/637 088 ali 04/255 62 50. Prijave z življenjepisom na: pension.zaplata@siol.net ali Preša, d.o.o., Cerklje, za Pension Zaplata, Slovenska c. 51, Cerklje 15003179

IŠČEM

IŠČEMDELO - pomoč pri učenju za OŠ, večletne izkušnje, tel.: 040/849-483 15003136

IŠČEM DELO - glasbeni duo Santa vam pričara dobro vzdušje na zabavah in praznovanjih, tel.: 031/325-654 15003159

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 15002984

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Benj, d. o. o., Struževo 7, Kranj, 041/561-838, www.sgp-beni.si 15002960

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, tel.: 041/222-741 15002978

BARVANJE napuščev in fasad z lastnimi dvigali, brez uporabe odrov ali lestev in ostala slikopleskarska dela, kvalitetno in ugodne cene. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 15002755

BARVANJE napuščev in fasad, beljenje, barvanje vrat, dekorativni ometi in opleski, glajenje sten, sanacija plesni vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 15002764

BARVANJE napuščev in fasad, beljenje, barvanje vrat, dekorativni ometi in opleski, glajenje sten, sanacija plesni vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 15002764

EKOCLEAN, d.o.o., Podlublje 259, Tržič vam ponuja čiščenje, razrez cistern, filtracijo, prevoz in odkup kurilnega olja, tel.: 041/989-987 15002977

FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 15002975

KERAMIČARSTVO Janez Kleč, s.p., Milje 77, Visoko vam nudi kakovostno in cenovno ugodno polaganje keramičnih ploščic in mozaikov, adaptacije kopalnic in drugih prostorov. Ustrežemo tudi najbolj zahtevnim, tel.: 051/477-438 15002982

KVALITETNO in v roku izvajamo gradbena dela: adaptacije, novogradnje, temeljne plošče in kleti za montažne objekte, zunanje ureditve ter manjša gradbena dela. TIP TOP, d. o. o., Planina 27, Kranj, 031/458-289, tiptop@gmail.com 15002980

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtnje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob, tel.: 051/828-419 15003008

SLIKOPLESKARSTVO Kožušček, Bojan Kožuh, s.p., Pševo 9, Kranj nudi kvalitetne in ugodne slikopleskarske storitve, tel.: 070/612-499 15002799

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Karkol, d.o.o., Ul. Toma Brejca 14, Kamnik, tel.: 031/720-141 15002973

ŽAGANJE drv in prevoz drva, cena 6 EUR/m3. Jereb Stane, Groharjevo nas. 11, Šk. Loka, tel.: 041/758-958 15003114

IŠČEM osebo za varstvo starejše osebe na našem domu, tel.: 041/517-478 15003145

IŠČEM mlajšo upokojenko za pomoč v gospodinjstvu (možnost hrane in stanovanja), zaželen vozniški izpit, ostalo po dogovoru, tel.: 04/25-60-214 15003148

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE ponudbe različnih starosti, pričakovani, po vsej državi, 031/836-378, www.zau.si 15002979

RAZNO

PRODAM

BETONSKO korito 100 x 40 cm, višine 22 cm, 4 kom., tel.: 031/388-843 15003139

CISTERNO, plastično, 1000 lit., na paleti, z ventilom, odlično za vodo, možna dostava, tel.: 041/320-701 15003120

DIGITALNO kamero, videokorder in sesalec Pro-aqua z vso opremo, ugodno, tel.: 030/930-691 15003137

HLADILNIK s 3 predali zamrzovalnika, trosed, 2 x 2 m, raztegljiv v posteljo, tel.: 040/226-997 15003180

LESTEV, ograjico za pograd, otroško harmoniko in razvalilnik zraka, tel.: 040/640-856 15003112

PREŠO in mlinček za sadje ter kotno sedežno garnituro, raztegljivo, tel.: 04/23-57-361 15003140

Mestno pokopališče Kranj
Pogrebne storitve
Komunalna Kranj, javno podjetje, d.o.o.

Pogrebne in pokopališke storitve
Neprekinjeno smo vam na voljo na številki 041 638 561.
Z vami tudi v najtežjih trenutkih.

ZAHVALA

V 67. letu nas je zapustila draga žena, mama in stara mama

LJUDMILA STARE
z Nomenja

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in denarno pomoč. Hvala pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred ter Špeli za pomenljivo izbrane poslovlilne besede. Posebna zahvala gospe Marini, sosedom Dragi in Jožetu, ostalim sovaščanom ter vsem prijateljicam za dolgoletno skrb in pomoč v času njene bolezni. Hvala vsem, ki ste ji kadarkoli polepšali dan.

Mož Andrej in sin Matjaž z družino

ZAHVALA

Ujeta v naša srca
z najlepšimi spomini
boš vsak naš korak
spremljala v tišini.

V častitljivem 94. letu se je tiho poslovila draga mama, babica, prababica in teta

IVANA DEBELJAK
rojena Lavtar, Bobkova mama iz Selc

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sovaščanom za izkazano sočutje, darovane sveče, denarno pomoč in dar za svete maše. Iskrena zahvala velja pogrebni službi Akris, domačim pevcem za ganljivo petje in gospodu župniku Damjanu Proštu za molitve ter pogrebno slovesnost. Zahvaljujemo se tudi dr. Habjanu in osebju Doma v Podbrdu, kjer so ji lajšali zadnja leta v življenju. Prav vsem, ki ste jo spoštovali, jo obiskovali, posebej soseda Anka, se poslovili od nje na selškem pokopališču in nam pomagali v dneh slovesa, topla in iskrena zahvala.

Žalujoci vsi njeni

ZAHVALA

Vsak v življenju pusti del sebe in v sebi odnese del nas.

Ob slovesu od našega dragega očeta, dedija, brata, prijatelja in športnika

FRANCA PETERNELA
iz Britofa 415 v Kranju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, krajanom, prijateljem in znancem, ki ste našega Franca pospremili na njegovi zadnji poti slovesa. Posebna zahvala velja Strelski zvezi Slovenije, Občinski strelski zvezi Kranj, Mestni občini Kranj, zaposlenim v Domu za starejše Gornji Grad in Domu za starejše Rogaška Slatina ter Splošni bolnici Celje. Hvala vsem, ki vas v zahvali nismo imenovali, ste pa nam v dneh, ko smo se poslovljali od našega dragega Franca, stali ob strani in nam namenili toplo besedo, lepo misel, darovali sveče in cvetje.

Žalujoci v tihi žalosti vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi

ANTONIJE PODLOGAR
rojene Kuralt iz Cerkelj na Gorenjskem

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem, znancem za podporo v času njene bolezni in izrečeno sožalje ob pogrebni slovesnosti, podarjeno cvetje, sveče, darovane maše ter ostale darove. Posebno zahvalo za skrb in nego, ki ste jo posvečali pokojnici v času njene bolezni, izrekamo zdravniškemu osebju Onkološkega inštituta Ljubljana, Centru za interdisciplinarno zdravljenje bolečine in paliativno oskrbo SB Jesenice, ZD Cerklje, patronažnim sestram združenja ZPMS. Zahvala tudi Radu Kranj, g. župniku, pevcem, praporščakom in pogrebni službi za lepo opravljen obred slovesa. Hvala tudi vsem, ki ste jo v velikem številu pospremili na zadnji poti in jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci vsi njeni

Čisto sveže natisnjena knjiga, ki jo boste izpolnjevali do konca šolskega leta, ko se bo spremenila v pravi pravcati album z nepozabnimi spomini na začetek šolanja. Vanj boste prilepili fotografije prvega šolskega dne, sošolcev, učiteljic, odtisnili svojo dlan, prilepili pramen las in vanj zapisali le najbolj prijetne dogodivščine.

ALBUM PRVČKA

Moje prvo leto v šolski klopi

Cena albuma je **12⁹⁰ EUR** * poština

Album lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju ali ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure. Naročila sprejemamo tudi po e-pošti: narcocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

ANKETA

Vsak popust
je dobrodošel

SIMON ŠUBIC

Pravosodno ministrstvo predlaga, da bi storilci prekrškov lahko v osmih dneh plačali le tretjino izrečene globe, v naslednjih osmih dneh pa dve tretjini. Ponovno bi bilo možno denarno kazen odslužiti tudi z zaporom. Se strinjate, smo spraševali.

Foto: Gorazd Kavčič

Franc Ziherl, Srednje Bitnje:

»Menim, da dodatni popust za prekrškarje ni smiseln, dovolj je že sedanji polovični popust. Zapor namesto plačati pa bi omogočil le tistim, ki so v slabem socialnem stanju, ne kar vsakomur.«

Lenart Roos, Kranj:

»Zame je ta predlog boljši od sedanje polovičke, saj bo treba plačati še manj kot sedaj. Kazni so namreč vsaj zame previsoke. Pozdravljam tudi možnost zapora namesto plačila kazni.«

Nejš Slapar, Kranj:

»Z dodatnim znižanjem kazni se absolutno strinjam, saj so te sicer kar visoke. Enako velja z možnostjo zapora namesto plačila kazni. Tudi sam sicer kazen takoj plačam, da je pol ceneje.«

Ljubo Kokl, Kranj:

»Ob tako visokih kaznih je seveda bolje plačati samo tretjino kot pa polovico. Redko me sicer oglobijo, a tedaj kazen vedno plačam takoj in s tem izkoristim popust.«

Dino Bešič, Kranj:

»Kazni so res previsoke, zato je vsako dodatno znižanje dobrodošlo. Zaenkrat se vozim le z mopedom in še nisem dobil kazni. Možnost zapora pa mi kot mladoletniku ne pride v poštev.«

Vrt, ki leži malce višje

Kolikokrat ste v svojem življenju naleteli na poslovni center, ki se lahko pohvali z bogatim vrtom na svoji terasi? Zamisel je v poslovnem centru Cubis, ki je del šenčurske poslovne cone, udejanjila poslovna skupina Ržišnik Perc.

NASTJA BOJIĆ

Šenčur – Vrt, razdeljen na zelenjavni in sadni del, obsega približno 60 kvadratnih metrov, na njem pa najdemo hruško, jabolano, višnje, maline, ribez v kombinaciji z vinsko trto, aronijo, ameriške borovnice, šparglje, češnjev paradižnik v kombinaciji z baziliko, čili, drobnjak, origano, lovor, luštrek, žajbelj, timijan, meliso. Primarno je vrt namenjen potrebam restavracije Cubis, največ zaslug zanj pa ima Andrejas Ržišnik iz družbe Ržišnik Perc, ki je v sodelovanju s krajinsko službo projekt zasnoval pred petimi leti, pove Matej Pernuš, inženir agronomije iz Britofa, ki za vrt skrbi že od samega začetka.

Sprva je imel pomoč, letos pa je oskrbo vrta prevzel v celoti in, kot pravi, strokovno pristopil: »Vse grede so pod namakalnim sistemom, ostali del vrta pa zalivam ročno. Uporabljam bakrene pripravke v kombinaciji z algami, pretežno organsko-mineralna gnojila, po pesticidih pa posežem le, če je to zares potrebno.

Matej Pernuš vrt vestno oskrbuje že pet let. / Foto: Tina Dokl

Zaradi naravne vzgoje in odlične mikroklimi bolezni skoraj ni, rastline pa so lepe in zdrave.« Matej vrtu svoj trud in čas namenja približno tri ure dvakrat do trikrat tedensko. Veliko pozornosti zahteva paradižnik, ki ga je tako kot ostale rastline treba varovati pred škodljivci in boleznimi, poleg tega pa pravilno privezovati in redno obirati. Letošnji

je po Matejevih besedah najlepši in najboljši doslej, nabrali pa so ga že okoli dvajset kilogramov.

Tistim, ki želijo imeti vrt na domačem balkonu ali terasi v posodah oziroma koritih, Matej svetuje, da rastlinam priskrbijo dovolj vode in hrane, za odganjanje škodljivcev pa uporabite ekološke pripravke. Pomembno je tudi, da iz

različnih verodostojnih virov pridobijo čim več koristnih podatkov in nasvetov, nato pa preprosto začnejo z delom: »Treba je poskusiti, narediti kakšno napako in vztrajati, saj se največ lahko naučimo sami. Naše delo največ sadov obroditi, kadar smo zares ob rastlinah, dnevno skrbimo zanje in jim damo malo ljubezni.«

Tratarjeve buče tehtajo tona

196- in 150-kilogramski Tratarjevi buči velikanki / Foto: Janez Kuhar

Trata – Na kmetiji Jelke in Cirila Grilc s Trate pri Velesovem, po domače Pr Tratarju, že več let gojijo buče za krmo živalim. Letos so se buče lepo redile, tako da sta bila prijetno presenečena nad njihovimi velikostmi in težami. Lani je najtežja buča tehtala 150 kilogramov, letos pa kar 196 kilogramov. Druga najtežja buča je tehtala 150, tretja 139, preostale štiri pa več kot 125 kilogramov vsaka. Skupaj je sedem buč tehtalo eno tona. Kot še pravi Ciril, je njivo pognojil le s hlevskim gnojem, umetnega gnojila pa za buče nikoli ne uporablja. Tudi vreme je bilo naklonjeno rasti buč. Letošnje seme je dobil od znanega pridelovalca.

Jutri četrti Triglav tek

Kranj – Šest razdalj. Pet tekov. Različne generacije. Dobrodelnost. Vrhunski športniki. Zabaven program. Zanimive nagrade. Za vsakogar nekaj. Jutri, 12. septembra, bo 4. Triglav tek, na katerem bo teklo več kot dva tisoč tekačev. Trasa je edinstvena. Start je izpred kongresnega centra na Brdu pri Kranju, od koder se bodo tekači podali skozi zgodovinsko bogat park protokolarnega posestva Brdo. Tekli bodo na 21 in 10 kilometrov, družinskem teku na 3,4 kilometra, otroškem teku Kuža pazi na 300 ali 600 metrov in v novi kategoriji, poslovnem štafetnem teku na 3 x 3,4 kilometra. Dogodka se bodo udeležili tudi nekateri vrhunski slovenski športniki, ki bodo tekli ali udeležence spodbujali ob progi. Za zabavo bodo skrbeli skupina Tabu in Samuel Lucas & The Groove station. Začetek tekmovalnega dela bo ob 9.30.

vremenska napoved

Danes bo oblačno, jutri bo pretežno jasno in še nekoliko topleje. Ponekod bo že pihal jugozahodni veter. V nedeljo bo tudi še večinoma sončno, pihal bo jugozahodnik.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

9/19 °C

SOBOTA

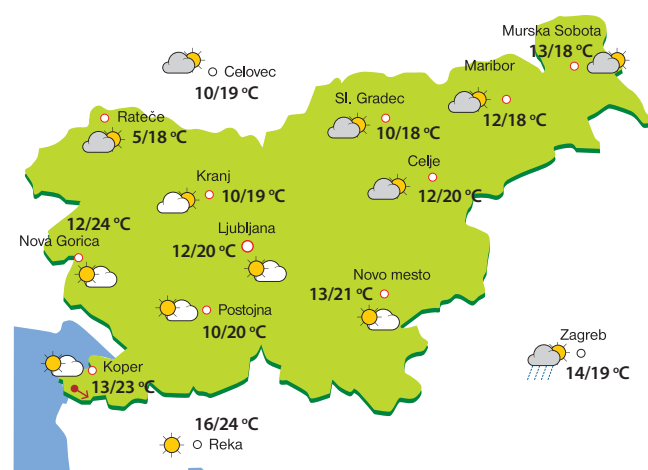

8/23 °C

NEDELJA

10/23 °C

RADIO
KRANJ 97.3E-pošta: radiokranj@radio-kranj.si
www.radio-kranj.si

04 / 28 12 220 - 051 303 505

GORENJSKI megasrček